

R.C. Reddy IAS Study Circle
TEST BOOKLET
TGPSC GROUP-II SERVICES
GRAND TEST-2 (Paper-2)
English Key

1. Ans : D

NOTA is one of the options available in the electronic voting machine for people who do not wish to vote for any of the candidates to exercise their right to reject without violation of the secrecy of their decision. NOTA was used for the first time in the 2013 Assembly elections in five states-Chhattisgarh, Mizoram, Rajasthan, Delhi, and Madhya Pradesh-and later in the 2014 General Elections.

It was introduced into the electoral process following the 2013 Supreme Court directive in the PUCJ versus Union of India case.

The Election Commission clarified that votes cast as NOTA are counted, but are considered 'invalid votes'. Even if NOTA votes get the most number of votes in a constituency, the next candidate with the second-most number of votes is declared the winner.

NOTA can't applicable in RajyaSabha Elections .

2. Ans :A

The Prime Minister leads the council of ministers; if the Prime Minister resigns or dies, the other ministers are unable to operate. In other words, the resignation or death of an existing Prime Minister automatically dissolves the council of ministers, resulting in a vacancy.

The Prime Minister is the chairman of the council of ministers, and he recommends individuals to be appointed as ministers by the President. The President can only select ministers who are nominated by the Prime Minister.

3. Ans : C

Racial discrimination is any discrimination against any individual on the basis of their skin color, or racial or ethnic origin. It is explicitly mentioned and prohibited under Article 15 and 16 of the Indian Constitution.

Article 16 of the Indian Constitution deals with "Equality of opportunity in matters of public employment" which states:

There shall be equality of opportunity for all citizens in matters relating to employment or appointment to any office under the State.

No citizen shall, on grounds only of religion, race, caste, sex, descent, place of birth, residence or any of them, be ineligible for, or discriminated against in respect of, any employment or office under the State.

4. Ans : B

Rule No 222 in Chapter 20 of the Lok Sabha Rule Book and correspondingly Rule 187 in Chapter 16 of the Rajya Sabha rulebook governs privilege. It says that a member may, with the consent of the Speaker or the Chairperson, raise a question involving a breach of privilege either of a member or of the House or of a committee thereof. The rules however mandate that any notice should be relating to an incident of recent occurrence and should need the intervention of the House.

The Speaker/Rajya Sabha chairperson is the first level of scrutiny of a privilege motion. The Speaker/Chairperson can decide on the privilege motion himself or herself or refer it to the privileges committee of Parliament. If the Speaker/Chair gives consent under Rule 222, the member concerned is given an opportunity to make a short statement.

5. Ans : A

Technically, a session of the Indian Parliament is the period between the first sitting of a House and its prorogation or dissolution.

The period between the prorogation of a House and its reassembly in a new session is called 'recess'.

6. Ans : D

According to Article 108 of the Constitution, a joint session of Parliament can be summoned in the following circumstances:

* If one house passes a bill and sends it to the second house, the second house has to pass the bill within 6 months. In case of difference of opinion between the two Houses regarding the passage of the Bills, the President convenes a joint meeting of the two Houses for the passage of the Bill.

Provisions for joint sitting are:

Applicability: The provision of joint sitting is applicable to ordinary bills or financial bills (Few types) only and **not to money bills or Constitutional amendment bills.**

The President summons a combined session. It is presided over by the Lok Sabha Speaker. The combined sitting is controlled by the Rules of Procedure of the Lok Sabha, not the Rajya Sabha. The quorum for a joint sitting is one-tenth of the total number of members of the House.

7. Ans : D

The Constitution (One Hundred and Twenty-Eighth Amendment) Bill, 2023 was introduced in Lok Sabha on September 19, 2023. The Bill seeks to reserve one-third of the total number of seats in Lok

Sabha and state legislative assemblies for women. The Bill received the assent of the President and was published in the gazette. It is now known as the Constitution (106th Amendment) Act, 2023.

Key features of the Act:

Reservation for women: The Act reserves, as nearly as may be, one-third of all seats for women in Lok Sabha, state legislative assemblies, and the Legislative Assembly of the National Capital Territory of Delhi. This will also apply to the seats reserved for SCs and STs in Lok Sabha and state legislatures.

8. Ans : B

January 26, 1950 was specifically chosen as the 'date of commencement' of the Constitution. With the commencement of the Constitution, the Indian Independence Act of 1947 and the Government of India Act of 1935, with all enactments amending or supplementing the latter Act was repealed.

The Act eliminates the Privy Council's appellate jurisdiction and addresses related issues. The Abolition of Privy Council Jurisdiction statute (1949) was not repealed with the establishment of the Indian Constitution, but rather maintained thereafter since the statute included provisions for the maintenance of Privy Council jurisdictions in certain ongoing matters.

9. Ans : A

Criteria for a Party to be Recognised as a National Party:

A political party would be considered (if it satisfies any of the below conditions) a national party if:

- * If its candidates polled at least 6% of total valid votes in any four or more states in the last Lok Sabha or Assembly elections and has at least four MPs in the last Lok Sabha polls.
- * If it has won at least 2% of the total seats in the Lok Sabha from not less than three states.
- * It is 'recognised' in four or more states as a state party.

10. Ans: D

The VVPAT was first introduced in all 21 polling stations of Nagaland's Noksen Assembly constituency in 2013, prompting the ECI to gradually introduce it across the country, achieving full implementation by June 2017.

The concept of the VVPAT machine was initially proposed in 2010 during a meeting between the Election Commission of India and political parties to enhance transparency in the EVM-based polling process.

It led to the approval of VVPAT by an expert committee of the ECI in February 2013. In 2013, the Conduct of Election Rules, 1961, were amended to allow for a printer with a drop box to be attached to the EVM.

VVPAT is an independent verification printer machine attached to electronic voting machines that allows voters to verify that their votes have been recorded accurately. According to ECI, EVMs and VVPATs are separate entities and are not connected to any network.

11. Ans :B

The President does not possess Suspensive veto in the case of money bills. The President can either give his assent to a money bill or withhold his assent to a money bill but cannot return it for the reconsideration of the Parliament.

The President has no veto power in respect of a constitutional amendment bill. The 24th Constitutional Amendment Act of 1971 made it obligatory for the President to give his assent to a constitutional amendment bill.

In India, absolute veto exercised by some Presidents. In 1954, it was exercised by Dr. Rajendra Prasad as a President and later in 1991, it was used by the then President R Venkataraman.

12. Ans: C

Vice President of India

In India, the vice president has the second-highest office in the country. Article 63 of the Indian Constitution mentions the post of Vice President.

The Constitution states that the Vice President can be removed by a resolution of the Rajya Sabha passed by an effective majority (i.e., the majority of all the then members of the house) and agreed upon by the Lok Sabha with a simple majority. But no such resolution may be moved unless at least 14 days advance notice has been given.

The Supreme Court decides election disputes related to the office of Vice President. Supreme Court decides election disputes related to the office of Vice President

13. Ans : C

Under Article 76, The Constitution of India has provided for the office of the Attorney General (AG) for India. He is the highest law officer in the country. As a chief legal advisor to the government of India, he advises the union government on all legal matters.

Term of office is not fixed by the Constitution. The Constitution does not contain the procedure and grounds for his removal.

Conventionally, he/she resigns when the government (council of ministers) resigns or is replaced.

Right to speak and to take part in the proceedings of Parliament or their joint sitting and any committee of the Parliament of which he is a member, but without a right to vote. He enjoys all the privileges and immunities that are available to a Member of Parliament.

14. Ans : C

Delimitation means the process of fixing the number of seats and boundaries of territorial constituencies in each State for the Lok Sabha and Legislative assemblies.

Delimitation Commission is appointed by the President and works in collaboration with the Election Commission.

The Commission consists of –A retired or working Supreme Court Judge (chairperson), Election Commissioner and Concerned State Election Commissioners

The Commission's orders have the force of law and cannot be called in question before any court. The Commission's orders are laid before the Lok Sabha and the legislative assemblies concerned, but they cannot effect any modifications in the orders.

Article 82 and 170 of the Constitution provide that the number of seats in the Lok Sabha and State Legislative assemblies as well as its division into territorial constituencies shall be readjusted after each Census. The Parliament has enacted the Delimitation Commission Acts in 1952, 1962, 1972 and 2002 for this purpose. There was no Delimitation Commission Act after the 1981 and 1991 census.

The present delimitation of constituencies has been done on the basis of 2001 census data under the provisions of Delimitation Commission Act, 2002. The next Delimitation Commission will be set up after 2026.

15. Ans : A

Article 361 deals with immunity to the President and the Governors of the states.

The provisions under the article 361 are:

No criminal proceedings shall be initiated or continued against the President, or the Governor of a State, in any court during the term of his office.

No process for the arrest or imprisonment of the President, or the Governor of a State, shall issue from any court during his term of office.

However, this immunity is not absolute and there are certain exceptions, which ensure that these authorities can be held accountable in specific circumstances.

1. One such exception is the impeachment process.
2. Additionally, if these authorities commit any criminal offense during their term of office, they can be prosecuted once their term ends.

16. Ans : C

The Indian Councils Act of 1892 increased the functions of legislative councils and gave them the power to discuss the budget and address questions to the executive.

The Charter Act of 1853 separated, for the first time, the legislative and executive functions of the Governor-General's council. It provided for the addition of six new members, called legislative councillors, to the council. It introduced, for the first time, local representation in the Indian (Central) Legislative Council. Of the six new legislative members of the Governor General's Council, four were appointed by the local (provincial) governments of Madras, Bombay, Bengal, and Agra.

The Indian Councils Act of 1861 empowered the Viceroy to make rules and orders for the more convenient transaction of business in the council. It also gave recognition to the 'portfolio' system, introduced by Lord Canning in 1859.

The Government of India Act of 1919 introduced, for the first time, bicameralism and direct elections in the country. Thus, the Indian legislative council was replaced by a bicameral legislature consisting of an upper house (the Council of States) and a lower house (the Legislative Assembly). The majority of members of both houses were chosen by direct election.

17. Ans : A

The total number of ministers, including the chief minister, in the council of ministers in a state shall not exceed 15 per cent of the total strength of the legislative assembly of that state. But, the number of ministers, including the chief minister, in a state shall not be less than 12. This provision was added by the 91st Amendment Act of 2003.

18. Ans: D

Curative Petition :

Curative jurisdiction is a rare remedy evolved by a Constitution Bench of the Supreme Court in 2002 in the Ashok Hurra Vs Rupa Hurra case.

It is a final remedy to reconsider dismissed review petitions.

The Supreme Court could entertain a curative petition under the following grounds:

1. Violation of principles of natural justice
2. Question of bias against the presiding judge
3. Abuse of the process of the court

19. Ans : B

The 89th Constitutional Amendment Act of 2003 bifurcated the combined National Commission for SCs and STs into two separate bodies, namely, National Commission for Scheduled Castes (under Article 338) and National Commission for Scheduled Tribes (under Article 338-A).

20. Ans : C

The 42nd Amendment Act of 1976 added four new Directive Principles to the original list. They require the State:

- *To secure opportunities for healthy development of children (Article 39).
- *To promote equal justice and to provide free legal aid to the poor (Article 39 A).
- *To take steps to secure the participation of workers in the management of industries (Article 43 A).
- *To protect and improve the environment and to safeguard forests and wild life (Article 48 A).

21. Ans : B

Model Code of Conduct (MCC) is a set of guidelines issued by the Election Commission of India (ECI) to regulate the behaviour of political parties and candidates during elections. The MCC comes into force from the date the election schedule is announced until the date that results are out. MCC can prevent misuse of power by ruling parties.

22. Ans : A

The Sixty-first Amendment of the Constitution of India:

Amendment lowered the voting age of elections to the Lok Sabha and to the Legislative Assemblies of States from 21 years to 18 years.

The bill received the presidential assent on 28th March 1989 when the then President R Venkataraman assented it.

23. Ans : C

The Law Commission of India is neither a constitutional body nor a statutory body. It is an executive body, the Government of India established the First Law Commission of Independent India in 1955 for a three-year term.

The commission is an advisory body to the Ministry of Law and Justice. Usually, a retired Supreme Court judge or chief justice of a high court heads the Commission.

24. Ans : A

According to the Constitution of India, a bill is considered a Money Bill if it contains only provisions dealing with all or any of the following matters:

- * The imposition, abolition, remission, alteration, or regulation of any tax.
- * The regulation of the borrowing of money or the giving of any guarantee by the Government of India.
- * The custody of the Consolidated Fund or the Contingency Fund of India, the payment of money into or the withdrawal of money from any such fund.
- * The appropriation of money out of the Consolidated Fund of India.

Money bills can only be introduced in the Lok Sabha and only with the recommendation of the President. Money bills are considered government bills and can only be introduced by a minister.

The Lok Sabha has more powers than the Rajya Sabha with regard to money bills. When a money bill is presented to the President, he may give or withhold his assent to the bill but cannot return the bill for reconsideration.

If any question arises whether a Bill is a Money Bill or not, the decision of the Speaker of the House of the People thereon shall be final.

25. Ans : A

Fundamental Duties are contained in Article 51A of the Constitution. According to Article 51A, it shall be the duty of every citizen of India:

- * to abide by the Constitution and respect its ideals and institutions, the National Flag and the National Anthem;
- * to cherish and follow the noble ideals that inspired the national struggle for freedom;
- * to uphold and protect the sovereignty, unity and integrity of India;
- * to defend the country and render national service when called upon to do so;
- * to promote harmony and the spirit of common brotherhood amongst all the people of India transcending religious, linguistic and regional or sectional diversities and to renounce practices derogatory to the dignity of women;
- * to value and preserve the rich heritage of the country's composite culture;
- * To protect and improve the natural environment including forests, lakes, rivers and wildlife and to have compassion for living creatures;
- * To develop scientific temper, humanism and the spirit of inquiry and reform;
- * To safeguard public property and to abjure violence;
- * To strive towards excellence in all spheres of individual and collective activity so that the nation constantly rises to higher levels of endeavour and achievement;

* to provide opportunities for education to his child or ward between the age of six and fourteen years.

This duty was added by the 86th Constitutional Amendment Act, 2002.

There is no duty which specifically talks of protecting the weaker sections from social justice.

26. Ans : C

The Union Public Service Commission (UPSC) is the central recruiting agency in India. It is an independent constitutional body in the sense that it has been directly created by the Constitution. Part XIV in the Article 315 to 323 of the Indian Constitution deals with the appointment of UPSC members, functions and powers of UPSC.

The UPSC consists of a chairman and other members appointed by the president of India.

The Constitution, without specifying the strength of the Commission has left the matter to the discretion of the president, who determines its composition.

Further, no qualifications are prescribed for the Commission's membership except that one-half of the members of the Commission should be such persons who have held office for at least ten years either under the Government of India or under the government of a state.

The Constitution also authorises the president to determine the conditions of service of the chairman and other members of the Commission.

The president can also remove the chairman or any other member of UPSC for misbehaviour. However, in this case, the president has to refer the matter to the Supreme Court for an enquiry. If the Supreme Court, after the enquiry, upholds the cause of removal and advises so, the president can remove the chairman or a member. Under the provisions of the Constitution, the advise tendered by the Supreme Court in this regard is binding on the president. During the course of enquiry by the Supreme Court, the president can suspend the chairman or the member of UPSC.

27. Ans : D

The Centre introduced "The Public Examinations (Prevention of Unfair Means) Bill, 2024" to curb leaks and malpractices, as well as organised malpractices in recruitment examinations.

The bill outlines 15 unfair practices, such as leaking question papers, colluding to leak them, unauthorised possession of materials such as question papers or an optical mark recognition response sheet, providing answers by unauthorised individuals, assisting candidates without authorization, manipulating exam conditions, conducting fake exams, issuing fraudulent admit cards, and more.

It will cover entrance examinations held by the Union Public Service Commission, the Staff Selection Commission, the Railways, banking recruitment examinations and all computer-based examinations

conducted by the National Testing Agency. It will also cover entrance tests such as NEET, JEE, and CUET.

It proposes a punishment of a minimum of three to five years of imprisonment to curb cheating and for those involved in organised crimes of cheating will face five to 10 years of imprisonment and a minimum fine of Rs 1 crore.

28. Ans : C

Article 3 deals with the formation of new states and alteration of areas, boundaries or names of existing states. It gives Parliament the authority to make laws regarding the creation of new states, the alteration of boundaries, or the names of existing states.

So, any decision related to the admission of a new state into the Union or altering the boundaries of existing states is taken by the Parliament of India through legislation.

29. Ans : B

Constitutional Provisions related to Health:

Public Health and Sanitation, Hospitals, and Dispensaries fall under the State List (List II, Schedule VII).

Family Welfare and Population Control, Medical Education, Prevention of Food Adulteration, and Quality Control in the Manufacture of Drugs are included in the Concurrent List (List III, Schedule VII).

30. Ans : D

A republic or a republic is an administrative system. In this state power belongs to the people and their elected representatives. In a republic, the country does not belong to the rulers but to all the people. In this system no family or group has unlimited powers over administration. A modern republic is the complete opposite of a monarchy, which is why republics do not have kings, heads of state, or nobles.

31. Ans : A

The National Commission for Women (NCW) is an autonomous and statutory body established in 1992 under the National Commission for Women Act, 1990, to protect and promote women's rights in India.

It is responsible for reviewing and addressing issues related to the rights of women and for making recommendations for the protection and promotion of these rights.

As per Section 3 of the National Commission for Women Act 1990, the Commission shall consist of a Chairperson, 5 Members, and a Member-Secretary who are nominated by the Central Government.

National Commission for Women Act, 1990, The commission shall perform all or any of the following functions:

- * Investigate and examine all matters relating to the safeguards provided for women under the Constitution and other laws.
- * Present to the Central Government annually reports upon the working of these safeguards.
- * Make in such reports recommendations for the effective implementation of those safeguards for improving the conditions of women by the union or any state.
- * Review the existing provisions of the Constitution and other laws affecting women and recommend amendments thereto so as to suggest remedial legislative measures to meet any lacunae, inadequacies, or shortcomings in such legislations.

32. Ans : A

Article 131 of the Constitution grants the Supreme Court exclusive original jurisdiction in disputes between states. When two state governments have conflicting claims over territory, resources, or other matters, they can directly approach the Supreme Court.

While the Supreme Court has original jurisdiction in many cases, inter-state water disputes are an exception. The Inter-State Water Disputes Act, 1956 established specialized tribunals to handle these disputes. These tribunals have the power to investigate, mediate, and provide binding decisions on water allocation between states. Hence Inter-State water Disputes Act of 1956 excludes Supreme Court in Inter-State water disputes.

Article 131 also empowers the Supreme Court to resolve any legal disputes regarding any question of law or fact between the Union (Centre) and a State government. This jurisdiction of the Supreme Court is original and exclusive.

Dispute relating to the election of members of parliament and State legislative assemblies falls under the original jurisdiction of High Court and not Supreme Court.

33. Ans : C

The National Human Rights Commission is a statutory (and not a constitutional) body. It was established in 1993 under a legislation enacted by the Parliament, namely, the Protection of Human Rights Act, 1993. This Act was amended in 2006 and 2019.

The commission is a multi-member body consisting of a chairman and four members.

The chairman should be a retired Chief justice of India or a judge of Supreme Court.

The chairman and members hold office for a term of three years or until they attain the age of 70 years. After their tenure, the chairman and members are not eligible for further employment under the Central or a state government.

The 2019 amendment reduced the term of office to three years or till the age of seventy years, whichever is earlier.

It can inquire into any violation of human rights or negligence in the prevention of such violation by a public servant, either suo motu or on a petition presented to it or on an order of a court.

It is vested with the power to regulate its own procedure. It has all the powers of a civil court and its proceedings have a judicial character. It may call for information or report from the Central and state governments or any other authority subordinate thereto.

34. Ans : C

The Inter-State Council is a Non-permanent constitutional body set up by a presidential order on the basis of provisions in Article 263 of the Constitution of India. The Council is formed to discuss or investigate policies, subjects of common interest, and disputes among states.

The Inter-State Council was set up in 1990 following the recommendations of the Sarkaria Commission. Article 263 empowers the President of India to set up an inter-state council to deal with federal issues.

The council is chaired by the Prime Minister and includes six Union ministers and all chief ministers as members.

35. Ans : C

The Eighth Schedule of the Constitution of India:

The Eighth Schedule lists the 22 official languages recognized by the Indian government for various purposes like communication with the government, use in official documents, and promotion within the country.

Listed Languages: Assamese, Bengali, Bodo, Dogri, Gujarati, Hindi, Kannada, Kashmiri, Konkani, Malayalam, Manipuri, Marathi, Maithili, Nepali, Odia, Punjabi, Sanskrit, Santhali, Sindhi, Tamil, Telugu and Urdu.

36. Ans: D

The doctrine of Basic Structure was propounded by the Indian Judiciary on 24th April 1973 in the Keshavananda Bharati case to put a limitation on the amending powers of the Parliament so that the 'Basic Structure of the Constitution' cannot be amended in the exercise of its 'constituent power' under Article 368 of the Indian constitution.

The components of the Basic Structure provided in the constitution have been recognized by the judiciary in various cases to date.

Some of these components are:

- * Supremacy of the Constitution
- * Sovereign, democratic and republican nature of the India polity
- * Secular character of the Constitution
- * Separation of powers between the legislature, the executive, and the judiciary
- * Federal character of the Constitution
- * Unity and integrity of the nation
- * Welfare state (socio-economic justice)
- * Judicial review
- * Freedom and dignity of the individual
- * Parliamentary system
- * The rule of law
- * Harmony and balance between Fundamental Rights and Directive Principles
- * Principle of equality
- * Free and fair elections
- * Independence of Judiciary
- * Limited power of Parliament to amend the Constitution
- * Principles (or essence) underlying fundamental rights
- * Powers of the Supreme Court under Articles 32, 136, 141 and 142.
- * Powers of the High Courts under Articles 226 and 227.

37. Ans: A

The Vice-President, like the president, is elected not directly by the people but by the method of indirect election. He is elected by the members of an electoral college of both Houses of Parliament. Thus, this Electoral College is different from the Electoral College for the election of the President in the following two respects:

It consists of both elected and nominated members of the Parliament (in the case of president, only elected members).

It does not include the members of the state legislative assemblies (in the case of President, the elected members of the state legislative assemblies are included).

38. Ans: A

The Constitution of India (102nd Constitutional Amendment) Act - 2018 changed NCBC from a statutory body to a constitutional body by inserting Article 338(B) in the Constitution.

NCBC consists of a Chairperson, a Vice-Chairperson, and three other members. They are appointed by the President by warrant under his hand and seal. Their conditions of service and tenure of office are determined by the President.

The Commission is vested with the power to regulate its own procedure. While investigating any matter or inquiring into any complaint, it has all the powers of a Civil Court,

Functions:

to investigate and monitor all matters relating to the safeguards provided for the socially and educationally backward classes under this Constitution or under any other law for the time being in force or under any order of the Government, and to evaluate the working of such safeguards;

to inquire into specific complaints with respect to the deprivation of rights and safeguards of the socially and educationally backward classes;

39. Ans : C

Article 32 of the Indian Constitution embodies the Right to Constitutional Remedies, often regarded as the "heart and soul" of the Constitution. This provision serves as a safeguard against the infringement of fundamental rights by the state or any other entity. Article 32 ensures that individuals have access to an effective legal remedy to seek justice and protection against violations of their rights, thereby upholding the rule of law and ensuring the supremacy of the Constitution.

Right to Constitutional Remedies in India

These contain remedies for the enforcement of the fundamental rights of an aggrieved citizen.

40. Ans : B

The Parliament can empower any other court to issue directions, orders, and writs of all kinds, without prejudicing the same powers of the Supreme Court. Here, the phrase 'any other court' does not include the High Court, because Article 226 has already conferred this power on the High Court.

The district judge is the highest judicial authority in the district. He possesses original and appellate jurisdiction in both civil and criminal. The district judge exercises both judicial and administrative powers.

41. Ans : B

'Quorum' or quorum is the minimum number of members, with whose presence the work of the House is conducted. This is one-tenth of the total members including the presiding officer in each House. This means that if any work has to be done then there must be at least 55 members in the Lok Sabha and at

least 25 members in the Rajya Sabha. If the quorum is not complete at the time of functioning of the House, then it is the responsibility of the Speaker or Chairman to either adjourn the House or not to transact any business until the quorum is present.

42. Ans : B

Starred question are those where oral answer is required and hence supplementary questions can follow. Unstarred question requires a written answer and hence, supplementary question cannot follow. Short notice question is the one that is asked by the giving a notice of less than ten days. It is answered orally.

43. Ans : C

In the following matters, the powers of the Rajya Sabha are equal to that of the Lok Sabha:

- * Introduction and passage of ordinary bills, Constitutional amendment bills, and financial bills involving expenditure from the Consolidated Fund of India.
- * Election and impeachment of the President.
- * Making recommendations to the President for the removal of the Chief Justice and judges of the Supreme Court and High courts, Chief Election Commissioner, and Comptroller and Auditor General.
- * Approval of ordinances and proclamation of all three types of emergencies by the President.
- * Consideration of the reports of the constitutional bodies like the Finance Commission, Union Public Service Commission, Comptroller and Auditor General, etc.
- * Enlargement of the jurisdiction of the Supreme Court and the Union Public Service Commission.

44. Ans : D

Twelfth Schedule contains 18 functional items of the municipalities

- * Urban planning including town planning , Regulation of land use and construction of buildings, Planning for economic and social development ,Roads and bridges.,
- * Water supply for domestic, industrial, and commercial purposes, Public health, sanitation, conservancy, and solid waste management ,Fire services.
- * Urban forestry, protection of the environment, and promotion of ecological aspects.
- * Safeguarding the interests of weaker sections of society, including the handicapped and mentally retarded;
- * Slum improvement and up-gradation;
- * Urban poverty alleviation;
- * Provision of urban amenities and facilities such as parks, gardens, and playgrounds;

- * Promotion of cultural, educational, and aesthetic aspects;
- * Burials and burial grounds, cremations and cremation grounds and electric crematoriums;
- * Cattle ponds, prevention of cruelty to animals;
- * Vital statistics including registration of births and deaths;
- * Public amenities including street lighting, parking .

45. Ans: D

The ECI is responsible for the allotment of symbols as per the Election Symbols (Reservation and Allotment) Order, 1968. It is meant to provide for specification, reservation, choice and allotment of symbols at elections in Parliamentary and Assembly Constituencies, for the recognition of political parties.

When a recognised political party splits, the Election Commission takes the decision to assign the symbol. The Congress party, in the first elections of 1952, had a pair of bulls as its symbols. The party split in 1978 due to differences between Kasu Brahmananda Reddy and Indira Gandhi. The Election Commission has allotted the cow-calf symbol to the Congress(I), which was formed out of Indira's Congress. He contested the 1971 elections with the same symbol. After that Brahmananda Reddy's faction raised objections to the cow calf symbol as well, and the Election Commission stopped the symbol. The splintered Congress re-merged in 1977 to form the Indian National Congress and was assigned the hand symbol.

46. Ans : A

17 DRSCs were established in Parliament in 1993 on the proposal of the Lok Sabha Rules Committee. Seven more similar committees were established in 2004 and their numbers were thus increased from 17 to 24.

All the Ministries or Departments of the Central Government shall be governed by the 24 Standing Committees. Each standing committee consists of 31 members (21 from Lok Sabha and 10 from Rajya Sabha). The members of the Lok Sabha (or Rajya Sabha) are nominated by the Speaker (or Chairman) from amongst its own members. A Minister cannot be appointed to any of the DRSCs and if a member of a DRSC becomes a minister, he ceases to be a member of that committee. Each standing committee's term of office is one year from the date of establishment.

47. Ans : D

In Anoop Baranwal versus Union of India (2023), SC held that the Chief Election Commissioner (CEC) and two ECs shall be appointed by the President on the advice of a committee comprising of Prime

Minister, Leader of Opposition in the Lok Sabha or the leader of the single largest party in Opposition and the CJI.

48. Ans : D

Government of India Act 1919 (Montage-Chelmsford Reforms): Devolution, Diarchy, and Electoral Reforms:

Devolution of Legislative Power: The Government of India Act 1919 provided the devolution of legislative authority by the centre to the provinces.

Dyarchy at executive level of Provincial Government. Dyarchy, i.e., rule of two—executive councillors and popular ministers. The governor was to be the executive head in the province.

The Central Legislative Council: It was bifurcated into 2 houses —Legislative Assembly (Lower House) and Council of State (Upper House)

Franchise: For the first time direct elections were introduced and granted the franchise to a limited number of people on the basis of property, tax and education.

Separate Electorate: It further extended the separate electorate for Sikhs, Anglo-Indians, Indian Christians and Europeans.

Public Service Commission: The Act provided for the establishment of the Public Service Commission i.e. The Central Public Service Commission was set up in 1926 for recruiting civil services.

49. Ans : D

The provisions of the Sixth Schedule shall apply to the administration of the tribal areas in the States of Assam, Meghalaya, Tripura, and Mizoram.

The objectives of the Sixth Schedule of the Indian constitution are:

To protect tribal land and resources and prohibits the transfer of such resources to non-tribal individuals or communities.

To ensure the tribal communities are not exploited or marginalised by non-tribal populations and that their cultural and social identities are preserved and promoted.

50. Ans : B

The Constitution does not contain any specific procedure for the selection and appointment of the Prime Minister. As per Article 75, the Prime Minister shall be appointed by the President. However, this does not imply that the president is free to appoint anyone as prime minister.

In accordance with the conventions of the parliamentary system of government (not according to the constitution), the President has to appoint the leader of the majority party in the Lok Sabha as the Prime

Minister. But, when no party has a clear majority in the Lok Sabha, then the President may exercise his personal discretion in the selection and appointment of the Prime Minister

In 1997, the Supreme Court held that a person who is not a member of either House of Parliament can be appointed Prime Minister for six months, i.e., he does not necessarily have to be a member of parliament, within which, he should become a member of either House of Parliament; otherwise, he ceases to be the Prime Minister.

51. Ans : C

All the kings who ruled Magadha, like Bimbisara, Ajatasatru, Mahapadmananda, etc., had the desire to expand their kingdom. The following conditions favoured the expansion of Magadha: There are iron deposits near Rajagriham (Rajgir), the first capital of Magadha. With this, they made better weapons and suppressed the enemies.

They used iron tools for agriculture. Due to this, they had high production and became financially strong. The capitals of Magadha, Rajagriham, and Pataliputra are located in a geographically important region. While Rajgir is in the middle of five hills, Pataliputra is at the confluence of the Ganga, Gandaki, and Sone rivers. It is a real watershed. It would have been impossible for enemy powers to occupy these.

The Magadha kingdom was situated in a river basin that was favourable for water transport and communication facilities. Pataliputra is located in the Madhyaganga plain. Due to its fertile soils, alluvium, and high rainfall, the area was suitable for growing a variety of crops. As a result, the farmers would produce more and pay taxes to the king properly. Therefore, the economic condition of Magadha became strong. The towns developed.

Metal coins were in circulation. Business has grown. As a result, the kings of Magadha collected high taxes and maintained an army. In the Magadha military system, elephants, horses, and chariots were present in large numbers. Elephants were imported from East India. They were useful for breaching forts, transportation, and warfare. According to Greek historians, the Nandarajas had 6,000 elephants.

The unorthodox character of Magadhan society – The Magadhan Society had an unorthodox character. The society was inhabited by the Kiratas and Magadhas, who were held in low esteem by the orthodox brahmanas. The emergence of Jainism and Buddhism also led to changes in society and the thinking of the people.

52. Ans : C

Religious Practices:

Seal-Male deity Pashupati Mahadeva-three-horned heads, and is represented in the sitting posture of a yogi, with one leg placed above the other surrounded by an elephant, a tiger, a rhinoceros, and below his throne there is a buffalo, and at his feet two deer.

Prevalence of the Phallus (lingam) and Yoni worship. The Rig Veda speaks of non-Aryan people who were phallus worshippers.

Chief female deity was mother Goddess. They also worshiped fire. The people of the Indus region also worshipped trees (ex: pipal) and animals (unicorn, humped bull etc). Harappans believed in ghosts and evil forces and, therefore, they used amulets against them.

Seals :

Seals had an animal or human figure on one side and an inscription on the opposite side or inscriptions on both the sides. Seals were primarily used for commercial purposes, as amulets, as form of identification, for educational purposes as well. Seals with symbols similar to 'Swastika'

design have also been found.

Agriculture and Domestication of Animals :

Two types of Wheat and Barley. Evidence of cultivation of rice in Lothal and Rangpur (Gujarat) only. Other crops were Dates, mustard, sesamum, cotton, rai, peas etc.

Oxen, buffaloes, goats, sheep, and pigs, dogs, cats, asses and camels were domesticated.

53. Ans : B

The advent of European Powers in India and the Establishment of their First Factories: Portugal Arrival in 1498 . Vasco da Gama reached Calicut, becoming the first European to arrive in India by sea. The first factory was established in 1500 in Calicut with the permission of the Zamorin, the local Hindu ruler.

The Dutch established their control over Masulipatnam in 1605 and they established their settlement at Pulicat in 1610.

France:

The French East India Company was founded during the reign of Henry IV. The first factory was established in 1668 in Surat, Gujarat, under Mughal Emperor Aurangzeb's

54. Ans : D

Jainism recognized the existence of the gods but placed them lower than the Jina, and did not condemn the varna system as Buddhism did.

According to Mahavira, a person is born in a high or in lower varna as a consequence of his sins committed or virtues acquired by him in his previous birth.

Mahavira looks for human values even in a chandala. In his opinion, by leading pure and meritorious life, members of the lower castes can achieve liberation.

Jainism principally aims at the attainment of freedom from worldly bonds. No ritual is necessary for such liberation. It can be obtained through the right knowledge, right faith, and right action. These three are considered to be the three jewels or Triratna of Jainism

Jainism prohibited the practice of war and even agriculture for its followers because both involve the killing of living beings.

55. Ans : B

HARSHAVARDHANA was greatly influenced by the personality of Hieun Tsang and organized a Buddhist assembly at Kannauj under Hieun Tsang chairmanship. Hieun Tsang, in his book, has appreciated Harshvardhan's justice and munificence (generosity).

Harshvardhan was a Shiva devotee. Later he converted to Mahayana Buddhism. According to Hieun Tsang, He held the Allahabad conference once every 5 years.

The position of women declined during this period as the institution of Swyamvara (the ceremony of choosing husband) had become dysfunctional. Widow remarriage was not allowed and Sati & dowry systems were prevalent.

HARSHAVARDHANA was a poet and composed three Sanskrit plays: Nagananda, Ratnavali, and Priyadarsika. He held 5 yearly donation ceremonies at Prayag and donated munificently in favour of: Administration, Royal Household, Scholars and Religion.

Banabhatta wrote – Harshacharita, Kadambari and Parvatiparinay.

56. Ans : B

Karnataka has a rich heritage of Jain shrines and at Sravana Belagola the famous statue of Gomateshwara, the granite statue of Lord Bahubali which stands eighteen meters or fifty-seven feet high, is the world's tallest monolithic free-standing structure.

57. Ans : B

Vijayalaya Was Founder of Chola Empire: He captured Tanjore from Muttaraiyars in 815 A.D. and built a temple of Durga. He built the city of Thanjavur and established the Chola kingdom.

The famous inscription from Parantaka-1 reign is found on the walls of the Vaikunta Perumal Temple. Uthiramerur inscriptions belong to his reign, which gives a detailed account of the village administration under the Cholas.

Rajaraja1 annexed northern Sri Lanka from Sri Lankan king Mahinda V.

Kulottunga I sent a large embassy of 72 merchants to China and maintained cordial relations with the kingdom of Sri Vijaya.

58. Ans : A

The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) seeks to encourage the identification, protection and preservation of cultural and natural heritage around the world considered to be of outstanding value to humanity. This is embodied in an international treaty, 'the Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage', adopted by UNESCO in 1972.

Some of the World Heritage Sites are: Agra Fort ,Ajanta Caves ,Ellora Caves ,Taj Mahal ,Group of Monuments at Mahabalipuram ,Sun Temple, Konark ,Kaziranga National Park Keoladeo National Park etc.

The “Maratha Military Landscapes of India” will be India’s nomination for recognition on the UNESCO World Heritage List for the year 2024-25 and is not yet recognised as UNESCO’s World Heritage Site.

59. Ans : C

The Chalcolithic age began in different parts of India after the Neolithic age. During this, people used metal (copper) for the first time. Hence, it is known as the stone-copper age. However, people were not aware of the art of writing during this period, and no specimens of the pictographic script have been found. The pictographic script belongs to the Indus Valley Civilisation.

The Chalcolithic people had a better knowledge of agriculture compared to the Neolithic culture and thus cultivated far more crops than the latter. In particular, they cultivated barley, wheat, and lentils in western India and rice in southern and eastern India. Their cereal food was supplemented by non-vegetarian food.

60. Ans : C

During the Sultanate period, the village headman was known as the Muqaddam whereas the smaller landowners were known as khuts. In addition to their own holdings, they held lands for which they paid revenue at concessional rates. They also worked in conjunction with the governor in the collection of revenue and maintaining law and order. etc.

61. Ans : A

Abdur Razzaq (Persia): He visited the Vijaynagar Kingdom at the time of Dev Raya II as an ambassador of Shah Rukh, the Timurid dynasty ruler of Persia. He praised the efficient administration and organization of the Vijayanagara Empire.

Domingo Paes (Portuguese Traveller): He gave the most detailed accounts of all historic descriptions of the ancient city Hampi which was governed by the Vijaynagar Empire under Krishna Deva Raya. He highlighted that Sri Krishna Deva Raya was a great builder.

Fernao Nuniz : He was a Portuguese traveler, chronicler, and horse trader who visited India during the reign of Achyutaraya. He gave a detailed account of the history of Vijaynagar.

Nicolo Conti: An Italian merchant from Venice who travelled and described Vijayanagar Empire. He visited India during the reign of Deva Raya I of Vijayanagar.

62. Ans: B

1. Diwan-i-Arz: The department of military affairs.
2. Diwan-i-Insha: The department of correspondence and communication
3. Diwan-i-Rasalat: The department of religious affairs,
4. Diwan-i-Wizarat: The department of finance,
5. Diwan-i-Kohi: The department of agriculture and land revenue, responsible for the management of agricultural land, irrigation systems, and the collection of agricultural taxes.
6. Diwan-i-Kohi: Agriculture

63. Ans : C

Nayanars- Thevaram -

South India was home to 63 ardent worshippers of Lord Siva, known as the Nayanars, during the 6th and 9th centuries A.D. Thevaram refers to the first seven volumes of the twelve-volume collection known as 'Tirumurai,' which is a Shaiva narrative of epic and puranic heroes. These hymns were collected and compiled by Nambiyandar Nambi in the 10th century, during the reign of Rajaraja I of the Chola dynasty.

Alvars- Nalayira Divya Prabandham

Alvar denotes someone who is "completely immersed" in God's love. These 12 poet-saints, are all outstanding Vishnu followers and were from a variety of communities. They visited temples all over India, writing 4,000 hymns in honor of Lord Vishnu.

Virashaivas- Vachanas

Basavanna, a minister in the court of a Chalukya king, led the emergence of a new movement in Karnataka in the twelfth century.

The Virashaiva tradition is based on Vachanas (literally, sayings) written in Kannada by members of the movement which included women as well, who were collectively called 'Vachanakaras'.

64. Ans : D

The worship of Shiva and Vishnu was popular during the Rashtrakuta reign. The famous rock-cut Shiva temple at Ellora was built by Krishna I.

65. Ans : D

The following monuments were constructed during Aurangzeb's rule (1658 to 1707):

o The Moti Masjid at Lal Qila in Delhi, the Badshahi Masjid in Lahore, and the mausoleum built for his wife Rabia ud Dauran at Aurangabad (Bibi ka Maqbara) are the main examples of Mughal architecture under Aurangzeb.

66. Ans : D

Delhi Sultanate was an Islamic empire based in Delhi that stretched over large parts of the Indian subcontinent for 320 years. Five dynasties ruled over the Delhi Sultanate sequentially:

The Mamluk dynasty, the Khalji dynasty, the Tughlaq dynasty, the Sayyid dynasty, and the Lodi dynasty
The Dagh and Chehra system was introduced by Alauddin Khalji (1296–1316) and consisted of two practices: Ala-ud-din introduced a system of chehra, an identity card system for every soldier, and dagh to brand horses to be used specifically for wars.

Ghiasuddin Balban introduced a separate military department (Diwan-i-Ariz) and appointed Kotwal. Firoz Tughlaq made iqta system hereditary and introduced a separate department of slaves called diwan-i-bandagan.

67. Ans : D

The Chhatrapati Shivaji Maharaj government was carried out by the Astha Pradhan framework.

Peshwa: Head of general administration and representative of the king

Majumdar: Responsible for maintaining the financial health of the kingdom

Dabir: Foreign Secretary advising the king on foreign policies

Senapati: In charge of overseeing military organization, recruitment, training, and strategic advising

Nyayadhish: Chief Justice overseeing law formulation and enforcement

Pandit Rao: Responsible for overseeing spiritual well-being, fixing religious dates, and overseeing charitable programs

Mantri: Chronicler keeping records of the king's daily life

68. Ans : B

Charminar was built by Sultan Mohammed Quli Qutb Shah in 1591. The actual reason behind building Charminar is still not clear. It is said that this square shaped structure with four pillars and intricate carvings was built in honour of his wife, Bhagmati.

It is believed that the Sultan had prayed for the end of this plague with which his people were suffering. Hence, as the plague ended, he built the Charminar as a tribute to Allah.

Tazias – The architectural design of Charminar is inspired from the Shia “tazias”. These Tazias were built in the memory of Hussain, who was the son in law of Prophet Muhammad and had lost his life in the battle of Karbala. Charminar has been built with granite and lime mortar.

Charminar, along with the Qutb Shahi Monuments of Hyderabad: the Golconda Fort, and the Qutb Shahi Tombs, were included in the tentative list of UNESCO World Heritage Site.

69. Ans : D

Vallabhacharya was the founder of Suddhadvaita (Pure Non dualism) and his philosophy is known as ‘ Pushti Marg’. This sect was Krishna centered, especially his child manifestation, and is enriched with the use of traditions, music and festivals.

70. Ans : C

Lord Rippon (1880–84)

Viceroy Lord Rippon, known as the "Father of Local Self-Government" and a kindred spirit of Indians. He repealed the Vernacular Press Act in 1880. He introduced the first Factory Act in 1881 and provided facilities to the workers. In 1881 and 1882, he introduced the Local Self-Government Acts and implemented many administrative reforms. He set up municipal corporations, talukas, and district boards. In 1882, the Hunter Commission was appointed with 20 members for educational reforms. He increased the eligibility age for Indians to write civil service exams from 19 to 21 years. He reduced the tax on salt.

71. Ans : C

In AD 1883, Lord Ripon's law member, Sir Ilbert, introduced a bill which came to be called the Ilbert Bill. It allowed Indian judges to try the cases involving the Europeans.

Ripon had proposed an amendment for existing laws in the country and to allow Indian judges and magistrates the jurisdiction to try British offenders in criminal cases at the District level.

But, due to the movement of Europeans, Ilbert's bill had to be cancelled. This incident contributed to the rise of nationalism among Indians.

72. Ans : B

Partition of Bengal (1905) divided Bengal region. It was carried out by the Viceroy in India, Lord Curzon, despite strong Indian nationalist opposition. It began a transformation of the Indian National Congress from a middle-class pressure group into a nationwide mass movement (Swadeshi Movement)

The Muslim League (All India Muslim League) was a political group that led the demand for a separate Muslim nation. It was founded in 1906 to safeguard the rights of Indian Muslims. In 1940 the League

called for the formation of a Muslim state that would be separate from the independent country of India because it feared that an independent India would be dominated by Hindus.

In 1907, the Indian National Congress has split into two groups: the Extremists and the Moderates, at the Surat session.

During the Delhi Durbar on December 12, 1911, George V, then Emperor of India, along with Queen Mary, made the announcement that the capital of the British Raj was to be shifted from Calcutta to Delhi while laying the foundation stone for the Viceroy's residence in Coronation Park, Kingsway Camp. Lord Harding was the viceroy during this time.

73. Ans : A

Atmaram Panduranga established a prayer society in Bombay in 1867. M.G. Ranade, R.G. Bhandarkar were the founding members. They gave more priority to social reform than religious reform. The samaj relied on education and persuasion and not on confrontation with Hindu orthodoxy.

Purpose of Prarthana Samaj :

It was started as a movement for religious and social reforms in Maharashtra. Believers of Prarthana Samaj were devoted theists and they don't consider Vedas as divine.

primary focus of the Prarthana Samaj was on social and cultural reform. It believed in monotheism and its aim was to make people believe in one God.

Though it has the influence of Brahmo Samaj but not greatly. As Brahmo Samaj drew its inspiration from Vedas and Upanishads but Prarthana Samaj denied to consider Vedas.

74. Ans : A

Ayyankali (1863 – 1941) was a social reformer who worked for the advancement of deprived untouchable people in the princely state of Travancore, British India. He belonged to the Pulayar community of untouchable people.

Ayyankali founded the Sadhu Jana Paripalana Sangham (SJPS) (Association for the Protection of the Poor) which campaigned for access to schools and raised funds to set up Pulayar-operated schools in the interim.

Ayyankali later became a member of the assembly of Travancore, known as the Sree Moolam Popular Assembly (SMPA) or Praja Sabha.

75. Ans : B

The revolutionaries in northern India were the first to emerge out of the mood of frustration and reorganise under the leadership of the old veterans Ramprasad Bismil, Jogesh Chatterjea.

Sachindranath Sanyal whose *Bandi Jiwan* served as a textbook for the revolutionary movement. The draft of the famous statement of revolutionary position, "The Philosophy of the Bomb" was written by Bhagwati Charan Vohra at the instance of Azad and after a full discussion with him.

"Why I Am an Atheist" is an essay written by Bhagat Singh in 1930 in Lahore Central Jail

76. Ans : B

The Rowlatt Act was passed by the British colonial government in India in March 1919. It aimed to give the British authorities sweeping powers to arrest and detain individuals without trial, primarily to suppress political dissent and curb the activities of those involved in India's struggle for independence.

The act allowed political activists to be tried without juries or even imprisoned without trial. It allowed the arrest of Indians without a warrant on the mere suspicion of 'treason'. Such suspects could be tried in secrecy without recourse to legal help.

A special cell consisting of three high court judges was to try such suspects, and there was no court of appeal above that panel. This panel could even accept evidence not acceptable under the Indian Evidence Act. The law of habeas corpus, the basis of civil liberty, was sought to be suspended.

77. Ans : B

At the end of December 1929, Congress held its annual session in the city of Lahore. The meeting was significant for the election of Jawaharlal Nehru as President, signifying the passing of the baton of leadership to the younger generation.

The following major decisions were taken at the Lahore session:

- * The Round Table Conference was to be boycotted
- * Complete independence was declared as the aim of the Congress
- * Congress Working Committee was authorised to launch a programme of civil disobedience including non-payment of taxes and all members of legislatures were asked to resign their seats
- * January 26, 1930 was fixed as the first Independence (Swarajya) Day, to be celebrated everywhere

78. Ans : B

On Gokhale's advice, Gandhiji spent a year travelling around British India, getting to know the land and its people. His first major public appearance was at the opening of the Banaras Hindu University (BHU) in February 1916.

79. Ans : C

August Offer, 1940:

Dominion status as the objective for India. Expansion of the viceroy's executive council which would have a majority of Indians. Setting up of a constituent assembly after the war where mainly Indians would decide the constitution.

The Cripps Proposals, 1942:

An Indian Union with a dominion status would be set up which would be free to decide its relations with the Commonwealth and free to participate in the United Nations and other international bodies.

Wavell Plan, 1945:

With the exception of the governor-general and the commander-in-chief, all members of the executive council were to be Indians. Caste Hindus and Muslims were to have equal representation.

Mountbatten Plan, 1947 :

Punjab and Bengal Legislative Assemblies would vote in two groups, Hindus and Muslims, to vote for partition. If a simple majority of either group voted for partition, then these provinces would be partitioned.

In case of partition, two dominions and two constituent assemblies would be created.

80. Ans : B

The Vaikom Satyagraha was launched in 1924. The heart of this protest was at the Vaikom Mahadeva Temple, where the untouchables were not permitted to use a public road around it. In February 1924, the Anti-Untouchability Committee held a public meeting in Vaikom, where it was decided that the rule barring temple roads to low castes would be defied by a group of satyagrahis. On March 30 volunteers from different parts of Travancore arrived in Vaikom.

Periyar E.V. Ramaswamy was a great social reformer. In 1924, he took an active part in the Vaikom Satyagraha and provided leadership to the satyagraha.

In 1925, he started the "Self-Respect Movement". He denounced the caste system, and child marriage and enforced widowhood. He himself conducted many marriages without any rituals. Such a marriage was known as a "Self-Respect Marriage."

The Non-co-operation Movement was launched in 1920 and was withdrawn by Mahatma Gandhi in February 1922 after the Chauri Chaura incident. The Vaikom Satyagraha began in February 1924 two years after the Non-co-operation Movement was withdrawn. However, the Vaikom Satyagraha was supported by Mahatma Gandhi and it was during the satyagraha.

81. Ans : C

Motupalli Abhaya Shasanam 'of Ganapatideva provides the details about kings assurance to traders.

Rudramadevi donated Mandaram village located on the bank of river Krishna to Vishveshwara 'Shivadeva'. Here Shivashambu built one Shuddha Shaivamataha. He also built a feeding house (Annadaana satram). This became very popular ' Golakimata 'during Kakatiya period.

According to ' Chandupatla 'epigraph issued by ' Puvvula Munimadi 'a servant of Mallikarjuna nayaka, Commander of Rudrama along with Queen Rudrama died in the battle fought with Ambadeva. She was the most capable, brave, talented ruler among the Kakatiyas. She assumed the title 'Raya Gajakesari'

The Kakatiya kings divided their administration between 72 Niyogas or departments. ' Purushartha saram 'of Shivadevayya is supporting above information. The chief on these 72 departments was known as ' Bahattara Niyogadhipati '

82. Ans : A

Padmanayakas were highly cultured kings. They continued the spirit of Kakatiyas and patronised many Telugu and Sanskrit scholars. They competed with the contemporary Reddi and Vijayanagara rulers in the field of extending patronisation to scholars and poets.

King 'Sarvagna Singabhupala 'used to conduct the festival of colours (Vasanthostavam) at Capital city in a grand style. He used to invite artists, players, dancers, singers, drum beaters from various parts of the country. They were selected on the basis of test to give

their performances during this festival. Along with traditional dances, local dancing styles like Gondla, Jakkim, Perini, Dhindy dances were performed. People at rural level enjoyed all these dances. Among the important musical instruments Bheri, Jayaganta, Pallaki, Chakka, Kahalam, Vamsha Dakka, Hundukki were well known in Andhradesa. Skilled artists used to perform dance according to the beat and rhythm. Special ' Natyashalas 'were there in different parts of the kingdom.

83. Ans : D

The Satavahanas were the first Indian kings to give royal grants of land to those practicing Buddhism and Brahmanism.

The official language of the Satavahanas was Prakrit. All inscriptions were composed in this language and written in the Brahmi script as was the case in Ashokan times.

The Satavahanas controlled the Indian sea coast, and as a result, they dominated the growing Indian trade with the Roman Empire. The Periplus of the Erythraean Sea mentions two important Satavahana trade centres such as Pratishthana and Tagara.

The Satavahanas may have used gold as bullion, for they did not issue gold coins as the Kushans did. They issued mostly coins of lead, which is found in the Deccan. They also issued potin, copper and bronze money.

84. Ans : A

During Vishnukundin's period, there were army chiefs for different wings of army. Hastakosha – Head of Elephantry Veerakosha – Head of Infantry

85. Ans : C

A fusion of Persian, Pathan, and Hindu traditions can be seen in the architecture of the Qutub Shahis. Foreign features like domes, arches, and minarets, as well as Indian features like birds and floral decorations, have been incorporated into their structures.

Sultan Quli built 'Jama Masjid'. Ibrahim Quli Qutubshah Hussain Sagar built a bridge (Poolbagh) over the Musi River. Mohammad Quli Qutub Shah built Hyderabad City and Charminar. Thevanut states that Hyderabad was called Bagnagar (Garden City) because it was surrounded by gardens and orchards. Char Kaman was built near Charminar. The Mecca Masjid (like the Kachaba Temple) was built by Muhammad Qutub Shah. Sherwani Pandit states that Makkah Masjid can be compared to 'Jama Masjid' in Delhi.

Persian and Hindu methods, as well as western traditions, entered the painting. It is called 'Dakkani Varna Chitrakala'. The book 'Tarif Hussain Shah Padshahi Deccan', which is cited as an example of miniature paintings in Dakshina Path, was produced at the court of Najjasha. Mir Hasim, who is known as the father of Dakkani Varna Chitrakala, was employed by the Mughal emperors in their court.

86. Ans : A

Rudreswara Temple (Ramappa Temple) at Palampet, Warangal, Telangana has been inscribed on UNESCO's World Heritage List. The temple is dedicated to Lord Shiva. Temple Constructed over 800 years ago, in 1213 AD, by Recharla Rudra, a general of Kakatiya king Ganapathi Deva.

The temple construction was done using the sandbox technique. This is a technique where the foundation pit is filled with a mixture of sand-lime, jaggery and black myrobalan fruit. This mix acts as a cushion in case of earthquakes. The lower part of the temple is red sandstone while the white Gopuram is built with light bricks that reportedly float on water.

Marco Polo, during his visit to the Kakatiya empire, allegedly called the temple "the brightest star in the galaxy of temples".

87. Ans : B

The epigraphs of Satavahanas are containing the list of seventeen types of guilds.

- * Selavadhika's" are stone architects.
- * Tilapisakalu people who draw water from the wells.
- * Halika's people who engage in Agricultural activities.
- * Gandikalu people who engage in Perfumes Trade.
- * Kanakarulu" people who are expert in producing engravings

88. Ans: B

The Mudigonda Chalukyas had their capital at Mudigonduru. The Mudigonda Chalukyas were subordinates of the Eastern Chalukyas of Vengi and held the responsibility of protecting the north – Western borders of the Chalukyas of Vengi.

Gowri festival which evolved to become bathukamma festival is said to have started in Mudigonda Chalukyas reign

89. Ans ::D

Vinayaditya yuddhamalla I (750 – 780 C.E.) the Fifth ruler was the real founder and First celebrated king of this family He ruled over the sapadalaksa country which identified with the areas covered by the Karimnagar and Nizamabad districts of Telangana.

The history of Vemulavada Chalukyas is known to us from the Kollipara, Kuravagatta, parabhani and Vemulavada plates. Pampa's ' Vikramarjuna Viyam ' also furnish details about the genealogy of this family.

Beddega (850 – 895 C.E.) was described as the 'hero of forty – two battles 'and called with an epithet Solada – Ganda, 'Un Vanquished hero'. He has constructed a temple of Baddageswara which is identified with the Bhimeswara Temple at Vemulavada.

90. Ans: A

The Vishnukundins established ghatikas (Hindu educational centers) and promoted Vedic education. They were the first to establish ghatikas in Telangana.

91. Ans :D

Swami Ramananda Teertha:

He encouraged a news paper in Urdu and English named 'Naya Zindagi' and 'New life'. Later he started a news paper 'New vision' in July 1950. He wrote a book 'Swatantra sangramacharya Aavadhana. He was elected from Gulbarga Constituency in first General Elections held in 1952.

Swamy Ramananda Teertha started Join India Movement in Telangana region to merge Hyderabad state in India. He started satyagraha on 7th August 1947, and hoisted the National Flag given by Nehru in Sultan Bazar on August 15th.

92. Ans : B

In the early 1940's. There existed a wide division between the peasants and the landlords. There existed three types of land tenure system. They were 1) Diwani or Khalsa 2) Jagir and 3) Sarf-e-Khas. They clearly reveal the class contradictions that existed in the Hyderabad State.

Diwani or Khalsa Diwani constituted 60% of the agricultural land. The peasant cultivators were called the Pattadars. They paid the land tax to the state. The Pattadar enjoyed the rights over his land as long as he paid the revenue to the state.

Jagirs: Jagirs constituted 30% of land. The nobles received lands from the Government for their loyal services. Similarly the ex-military personnel were paid by the government in the form of land. There was no cash payment. Most of the Jagirdars were Muslims and were required to pay Nazarana or Peshkash. These Jagirdars enjoyed autonomous powers over the subjects of their estates.

Sarf-e-Khas: Sarf-e-Khas refers to the crown land catering to the Nizam's household expenditures which amounted to 10% of the land. In the nonJagirdari areas, Deshmukhs and Deshpandes were the head of the villages.

93. Ans : D

Chityala Iamma (Chakali Iamma) belonging to the Rajaka caste, she was a revolutionary leader during the Telangana rebellion.

Her act of defiance against Zamindar Ramachandra Reddy, known as Visnoor Deshmukh, to cultivate her land, became an inspiration for many others during the rebellion against the feudal lords of the Telangana region.

Chakali Iamma's fight was not exclusive of feudalism but it is of gender equality and equality within women. She questioned and stood against upper caste women who equally perpetuated caste and class slavery by commanding the lower caste women to address them as Dora (addressed to the upper caste feudal landlord which reminds the oppressed about their inferiority in class and caste structures).

She was one of the first to question upper caste women's supremacy. Chakali joined the Andhra Mahasabha as well as the Communist Party of India (CPI). She worked actively against

the Nizam government and her house became the center for activities conducted against feudal landlords who collaborated with the Nizam.

94. Ans : C

Arige Rama Swamy played a key role in fighting against the Caste System. He is considered as one of the leadership trio of Dalit Movement in Nizam State along with Bhagya Reddy Verma and B.S. Venkat Rao.

He worked as office boy, Carpenter and Ticket collector for Nizam Railways. Being inspired by the principles of BrahmaSamaj he started the 'Sunitha Bala Samaj' and fight against animal Sacrifice, Jogini System, Child Marriages, Alcohol Consumption. In 1922 he founded the 'Adi Hindu Jateeyonnata Sabha' which worked for the betterment of Hindu society and to eradicate Devadasi system.

In 1934 he was appointed as Hyderabad Municipal Corporation Councillor by Nizam Government. He started the Arundhathi Mahasabha in 1931 along with Girikala Mallesh and RamaSwamy and fought against the animal sacrifice by joining 'Jeeva Daya Sabha'. Arige Rama Swamy played a prominent role in helping the Dalits and took special care of Madigas, who are subcaste in Dalits.

95. Ans : A

The state of Hyderabad was founded by Nizam-ul-Mulk Asaf Jah in 1724. He was one of the leading nobles of the post-Aurangzeb era. From 1722 to 1724, he was the wazir of the Empire. But he soon got disgusted with that office as Emperor Muhammad Shah frustrated all his attempts at reforming the administration. So he decided to go back to the Deccan where he could safely maintain his supremacy. Here he laid the foundations of the Hyderabad State which he ruled with a strong hand.

He never openly declared his independence from the Central Government (Mughal empire) but in practice, he acted like an independent ruler.

He followed a tolerant policy towards the Hindus. For example, a Hindu, Puran Chand, was his Dewan. He consolidated his power by establishing an orderly administration in the Deccan.

96. Ans : B

Meetings and resolutions of Andhra Mahasabha Meeting No1 :

A meeting was held in 1930 at Jogipet under the presidency of Suravaram Pratapa Reddy.

During the first meeting of the Andhra Mahasabha Women President, Nadimpally Sundaramma

Resolutions of the First Meeting:

- * Eradication of ' Gasthi Nizhan 53 'which was introduced by Government. Women upliftment and eradication of social evils. Protection of farmers in Jagir lands and giving them financial assistance by giving the ' Takkavi ' loans.
- * Tax Exceptions to Khadi and textile. Govt. Should give equal encouragement as unani Doctors to Ayurvedic Doctors. Eradication of Purdha system and improvement of women education. People should have the right to elect their representations in municipals.

97. Ans : C

The Singham Naikudu-3 court patronized many poets. He was a court poet and authored the books Gaurana Laksha Deepika, Navanatha Charitra and Harishchandropakhyanam. Gaurana had the title of 'Sarasa Sahitya Laksha Chakravarti'.

98. Ans : D

Libraries in Telangana :

The first library in Telangana was established by Somasundara Mudaliayar in Secunderabad. In 1872 Mudigonda Shankara Charyulu started ' Shankarananda 'Library in Shankarmath and ' Sarvajaneena ' Library in Secunderabad. Aghoranath chatopadhyay founded ' Youngmen Improvement Society 'in 1879 and started a Library in it.

The Asafia State Central Library was started in 1892 by Mullah Abdul Khayyum, in the beginning this Library had books of Arabic, Persian, Urdu, English and Sanskrit Language's.

99. Ans : D

Administration Reforms:

Salarjung in first phase appointed paid talukdars and introduced 'Zama Bandi 'system. According to this system the state of Hyderabad was divided into fourteen districts. By 1880 the total districts rose to 16. Each district was placed under the control of Awal Talukdar (Collector). He was assisted by Doyum (Sub collector) and soyum (Tahsildar) talukdars. Salarjung established an Administrative Board i.e. Majlis i Malguzari to supervise the work of Talukdar in beginning but was removed later.

Financial Reforms :

Salarjung took steps for standardisation and stabilisation of currency system. He monopolised minting of coins by the state to remove large counterfeit coins that were in circulation and destabilised economy of the state. Central mint was established at Hyderabad and issued Halisikka and made it as standard coin for all financial transactions.

Police Reforms:

Salarjung created a police department called Mahkama-i-Kotwali and a police force called Nizamat. They were appointed and paid by the state. The superintendent of Police (Mahatamin) and police Inspectors (Amins) posts were created. To maintain perfect law and order, chaukis (police stations) and Nakas (check posts) were established by him throughout the state to enhance law and order.

Judicial Reforms :

The court of appeal or the Supreme Court, High court and District courts were thoroughly reformed. The Supreme Court called Majilis-iMurafa was located at Hyderabad. The High court called Mahkama-i-sadar was also located at Hyderabad. A number of Judicial officers called as munisiffs and mir-adils were appointed in the districts. They were under the jurisdiction of the High court at Hyderabad. He established separated civil and criminal courts. Two civil courts by name Buzung Diwani Adalat (senior civil court) and Khurd Diwani Adalat (junior civil court) were established at Hyderabad. Fauzdari Adalat was the criminal court. Separate courts by name Dar-ul-Kazi were created. A separate court by name Mahkama-i-Sadarat was introduced to try cases connected with religious endowments and charities.

100. Ans : C

Saraswatha Parishath:

During the ninth Andhra Maha Sabha which took place in 1942 in Warangal, a few Lovers of Telugu language and culture met at one place and discussed the idea of starting an organisation to develop language and cultural activities in Hyderabad. This lead to the formation of Saraswatha Parishath on 26th may 1943. Formal leaders like Suravaram Pratap Reddy, Madapati Hanumantha Rao, Gadiyaram Ramakrishna Sharma. Burgula Raganatha Rao, Bhaskara Batla Krishna Rao and other met at Reddy Hostel and started the Hyderabad Sahitya Parishath with Lokanandi Shankera Narayana as its first president. Later the name was changed to Nizam Rashtra Saraswatha Parishath. Goals of Saraswatha Parishath

Promoting Telugu Language among the people.

Establishing Telugu Schools in all over the state.

Conducting Night Schools in Villages.

Preparing syllabus for students and conducting exams.

Conducting exams for elder-men, women and children in their mother tongue.

Encouraging writers and poets by giving them prize money – etc.

This organisation worked from the Golkonda News Paper Office in first year. Its anniversary was celebrated in Warangal on 28, 29, 30 of December 1944, under the supervision of Suravaram Pratap Reddy. In this meet they encouraged writers and common people to write books, novels, biographies of famous personalities and others to develop the usage of language among people. Later in 1949 the

word 'Nizam Rashtra 'was deleted and renamed as Andhra Saraswatha Parishath. This organisation played a key role in preserving the language for future generations and educated people.

101. Ans: D

Explanation:

Mutual agreement between the bride and the groom (Ijab-o-Quel)

Pay mehr to the bride immediately (mu- ajjal)

Paying Meher after marriage (Mukhkar)

Qazi (a muslim judge appointed by the government) or a majun (a person responsible for arranging the marriage)

Khatbaan Nikah – Nikah that makes marriage acceptable

102. Ans: D

Explanation:

Bishnoi is a tribe that lives in the Dhar desert region (Rajasthan) which means Bishnoi means They follow the 29 rules preached by guru Jambeshwar, the guru of this tribe. Eight of these rules are about biodiversity conservation. In the 1730s, when the Rajasenas (Jodhpur) were cutting down trees, a woman named Amrita Devi and some of her children hugged the trees and prevented them.

The Chipko movement was launched in 1973 against the Tehri Dam in present-day Uttarakhand under the leadership of Sunderlal Bahuguna. Chipko means hugging trees. With the participation of a large number of tribal women, a new concept (eco-feminism) has come to light. The women who led the movement were Gauri Devi and Dhoom Singh Negi.

The silent valley movement was a movement undertaken in Kerala against the dam on the Kunti Puja river. The people who participated in this movement were Sugatakumari, Salim Ali, Swaminathan, Romulus Victorator.

103. Ans B

104. Ans:A

105. Ans: C

106. Ans: D

Explanation :

The National Institute of Public Cooperation and Child Development (NIPCCD) is an Indian government agency in New Delhi under the Ministry of Women and Children Development tasked with promotion of voluntary action research, training and documentation in the overall domain of women empowerment and child development in India. Established in 1966, the institute has four Regional Centres, Guwahati (1978), Bangalore (1980), Lucknow (1982), and Indore (2001).

107. Ans :C

Explanation :

The Factories Act- 1948

The Plantation Labour Act -1961

The Mines Act -.1952

The child labour Act-1986

108. Ans: A

Event

Year

Chavdar Lake Agitation at Mahad

20 March 1927

Burning the Text of Manusmriti

26 Dec. 1927

Satyagraha at Parvati Temple

1929

Satyagraha at Kalaram Temple

1930

109. Ans : D

Explanation:

The Nizam government has designated a certain group of people as baluthadars which is another word for forced labour.

The precarious life styles of the vetti are described by M.S Rajalingam in his autobiography.

110. Ans :B

111. Ans: B

Explanation: The Ministry of social Justice and Empowerment has constituted the National Council for Transgender Persons (NCTP), Under the Transgender persons (Protection of rights) Act, 2019. Hence statement 1 and 2 is correct.

Ensure that transgender welfare Boards are setup in all states and essential needs of the community like housing, food, health care, and education are met.

To redress the grievances of transgender persons, and to perform such other functions may be prescribed by the central government.

There is no specific mention of the state and district level Council.

Hence statement 3 is incorrect.

112. Ans: C

113. Ans: : C

114. Ans: A

115. Ans : D

Explanation: Tribal Heritage of India Book written by s.c Dube

116. Ans: A

Explanation: At the district level, the state government will appoint anti- trafficking police officers and set up anti -trafficking units for one or more districts to rescue individuals and investigate crimes.

The rescued persons will be produced before the magistrate or child welfare committee (in case of child victims)

The authorities are required to close the investigation of the offense within a period of 90 days from the date of registration of the FIR.

The work of the district officers will be supervised by a District police Nodal officer, who will be appointed by the state government.

117. Ans: D

118. Ans: C

Explanation:

The Revolt of the Bhillars (1817-19): It took place in the Western region of Maharashtra under the leadership of Seva Ram. Agricultural restrictions are the main reason for this.

The Ahom Rebellion of 1828 which took place in Assam under the leadership of Gombard Konwar. The main reason for this is the linking of Assam to the boundaries of the British Empire.

The Khasi Rebellion 1829-32 it took place in Assam under the leadership of Tirata Singh because of the roads laid by the British in the Khasi-Jaintia hills.

The Kol Rebellion 1831-32 it took place in Jharkhand under the leadership of Buddha Bhagat

119. Ans: B

120. Ans : B

Explanation:

Lisping or sigmatism is a functional speech disorder due to which a person has trouble pronouncing the consonant sounds.

Paraplegia is a term used to describe the inability to voluntarily move the lower parts of the body. The areas of impaired mobility usually include the toes, feet, legs, and may or may not include the abdomen.

121. Ans: A

Explanation:

Marriage assistance amount: ₹25,000/- as

₹12,500/- National Savings Certificate.

₹12,500/- cheque/Demand Draft for marriage expenses.

Additional benefit if either spouse has a degree/diploma: Increased amount to ₹50,000/-

₹25,000/- National Savings Certificate.

₹25,000/- cheque/Demand Draft.

Other Benefits:

Certificate of appreciation.

8-gram gold coin for Tirumangalyam (a traditional South Indian symbol of marriage for women).

122. Ans: D

123. Ans: D

Explanation: Caste is a social hierarchy that it is Not from place to place. - Hence the second statement is wrong.

124. Ans:A

125. Ans : A

126. Ans: B

Explanation :

UntouchableGod -. KanchaIllaiah

IndianSociety -. S.C.Dube

TheRememberedVillage -M.N.Srinivas

FromMobilizationtoInstitutionalization- T.K.Oommen

127. Answer : D

Explanataion :

A family group that consists only of parents and their children is called a nuclear family. On the other hand a family which extends beyond the nuclear family to include grandparents and sometimes other relatives also is called an extended family.

A "conjugal" family includes only a husband, a wife, and unmarried children who are not of age. In sociological literature, the most common form of this family is often referred to as a nuclear family. In contrast, a "consanguineal" family consists of a parent, his or her children, and other relatives

128. Ans: A

Explanation:

Human Rights are universal in nature and belong to all human beings, regardless of race, religion, gender, and other differences. – Hence First statement is True.

Human Rights are guaranteed by the law, including treaties like UN treaties, customary international law, general principles, and other sources of international law. – This is a True Statement.

129. Ans: A

130. Ans :D

Explanation:

Viacom Satyagraha- C. F. Andrews

Sree Narayana Dharma Paripalana Movement - Narayana Guru

Self-respect movement- Ramaswamy Naicker

Nadar Movement- Ratna swamy

131. Ans: A

132. Ans: C

Explanation :

Shiksha. - Phonetics, phonology, pronunciation

Kalpa - Ritual instructions

Vyakarana - Grammar and linguistic analysis

Nirukta - Etymology and meaning of words

133. Ans: D

In **1973**, the **Debar Commission created Primitive Tribal Groups (PTGs)** as a separate category, who are less developed among the tribal groups. In **2006**, the Government of India **renamed the PTGs as PVTGs**. There are 730 tribal tribes across the country, of which 75 are PVTGs. Andhra Pradesh and Telangana states together have 12 PVTGs. But there are 7 PVTGs in Andhra Pradesh. Odisha has the highest number of PVTGs in the country.

134. Answer: C

Explanation :

Phoolan Devi incident- Uttar Pradesh – February 14, 1981

Karamchedu incident – Andhra Pradesh- July 17 1985

Tsundur incident – Andhra Pradesh- August 6 , 1991

Khairlanji massacre – Maharashtra -29 September 2006

135. Ans : A

Explanation :

Section 37 of the POSCO Act, 2012 deals with Trials to be conducted in camera

136. Ans:C

Explanation :

Arya Mahila Samaj:

The Arya Mahila Samaj was founded on November 30, 1882

Arya Mahila Samaj was started by Ramabai Saraswati in Pune

So, The 1st pair is correct.

Providing education to women and fighting the practice of child marriage

Pandita Ramabai is a women's rights education activist.

Indian Woman's Maha mandalam

In 1910, the Indian Women's Maha mandalam was formed by Sarala Devi Chaudharani (daughter of Swarna Kumari Devi). So the second pair was right.

Women's Indian Association (Women's Indian Association)

It's the Irish woman Margaret E. Cousins on 8 May 1917, at Adyar, Madras, by, secular agenda for women of all religions, classes and castes.

137. Ans :D

Explanation :

Gorkhaland Movement (Assam) Gurkhaland Movement (West Bengal) - Separatism
Communalism

The merger of other minority religions in Hinduism - integrative equality communalism

Hindu-Muslim and Hindu-Sikh communal conflicts - conflicting communalism

Christian religious communities, Parsi religious organizations – welfare religiosity

138. Ans : B

Explanation:

Article 41 The welfare of senior citizens is the duty of the state.- So the last statement is wrong.

139. Ans:D

Explanation :

Songs

Movie

Badram Koduko - Rangula kala

Koduko Bangaru Thandri - Erra sainyam

Lachulo Lachanna- osey ramulamma

Ooru manadira - Erra sainyam

Rajigo vore Rajiga – Poru Telangana

Ayyoniva neevu Avvoniva Poru Telangana

140. Ans: D

141. Ans:D

Explanation :

The country that first approved same-sex marriage was 'Ireland'

For the first time in the country, hijras fought for the right to vote - All India Hijra Kalyan Sabha

'Garima Grey' is a shelter home opened for transgenders

Transgender 'Hemangi Sakhi' who is contesting from Varanasi in the Lok Sabha elections against PM Modi

142. Ans: B

Explanation:

CRY was founded in 1979 by Ripon Kapoor based in Mumbai- Hence the 1st statement is incorrect.

The institute focuses on child labour in the age group of 5 to 9 years. – Correct

The company provides statistics from time to time regarding child labour - Correct.

So, the 4th statement is wrong as the states where crimes against children are high – Madhya Pradesh and Maharashtra.

145. Ans: C

Explanation:

The 2016 Amendment Act prohibits children under the age of 14 from working in all kinds of occupations and even in enterprises – correct.

Rehabilitation facility fund for child labourers set up through 2016 Act – Correct

Violators will be punished with imprisonment ranging from 6 years to 2 years and a fine of Rs 20,000. – Correct

146. Ans :D

147. Ans: C

Explanation: Who was Shudra's, Gandhi and Gandhism were written by Ambedkar – Hence Statement D and E wrong.

148. Answer: C

Explanation:

Swaiyra Siddhanta - Pleace

Matriarchal family - Breifalties

Evolution Theory - T H Morgan

Multifactor Theory- McIver

149. Ans :B

Explanation :

Pradhana Mantri Vaya Vandana Yojana (PMVVY)

Praddhana mantri vaya Vandana yojana was started in 2017. Based on the success and popularity of varishtha pension Bhima Yojana 2003. Scheme protect elderly persons aged 60 years and above against a future fall in their interest income due to uncertain market conditions.

It is also to providesocial security during old age

It is decided to launch a simplified scheme of assured pension of 8%

Called the Pradhana mantri vaya Vandana yojana is being implemented through Life insurance Corporation (LiC) of India.

150. Ans:B

Explanation :

Polygamy is allowed in Bhil culture, but because of the bride price, most Bhil men opt for monogamy. If a man has more than one wife, the first one has the authority in the family but each wife has her own rights safeguarded.

They once practiced fraternal polyandry, a practice in which a woman marries all the brothers of a family, but no longer do so.

R.C. Reddy IAS Study Circle
TEST BOOKLET
TGPSC GROUP-II SERVICES
GRAND TEST-2 (Paper-2)
Telugu Key

Grand Test paper 2

1. జ: D

ఎలక్ట్రానిక్ ఓటింగ్ మెషిన్లో అందుబాటులో ఉన్న ఎంపికలలో నోటా ఒకటి, అభ్యర్థులు ఎవరికీ ఓటు వేయకూడదనుకునే వ్యక్తులు వారి నిర్ణయం యొక్క గోప్యతను ఉల్లంఘించకుండా తిరస్కరించే హక్కును వినియోగించుకోవచ్చు.

2013లో ఐదు రాష్ట్రాలలో-చత్తీస్‌గఢ్, మిజోరాం, రాజస్థాన్, ఢిల్లీ, మరియు మధ్యప్రదేశ్‌లలో జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో నోటాను మొదటిసారిగా ఉపయోగించారు- తర్వాత 2014 లోక్‌సభ సార్వత్రిక ఎన్నికలలో నోటా ఉపయోగించబడింది.

PUCL వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా కేసులో 2013 సుప్రీం కోర్టు ఆదేశాలను అనుసరించి ఇది ఎన్నికల ప్రక్రియలో ప్రవేశపెట్టబడింది.

నోటాగా పోల్చిన ఓట్లు లెక్కించబడతాయని, అయితే వాటిని 'చెల్లని ఓట్లు'గా పరిగణిస్తామని ఎన్నికల సంఘం స్పష్టం చేసింది. ఒక నియోజకవర్గంలో నోటాకు అత్యధిక ఓట్లు వచ్చినా, రెండో అత్యధిక ఓట్లు సాధించిన తదుపరి అభ్యర్థిని విజేతగా ప్రకటిస్తారు.

రాజ్యసభ ఎన్నికల్లో నోటా వర్తించదు

2. జ: A

ప్రధాన మంత్రి, మంత్రి మండలికి నాయకత్వం వహిస్తారు; ప్రధానమంత్రి రాజీనామా చేసినా లేదా మరణిస్తే ఇతర మంత్రి పదవలు కూడ రద్దు అవుతాయి. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, అప్పటికే ఉన్న ప్రధాన మంత్రి రాజీనామా లేదా మరణిస్తే మంత్రి మండలి రద్దు చేయబడుతుంది.

ప్రధానమంత్రి మంత్రి మండలికి చైర్మన్‌గా ఉంటారు మరియు రాష్ట్రపతి చేత మంత్రులుగా నియమించబడే వ్యక్తులను ఆయన సిఫార్సు చేస్తారు. ప్రధానమంత్రి నామినేట్ చేసే మంత్రులను మాత్రమే రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు.

3. జ: C

చర్మం రంగు లేదా జాతి లేదా జాతి మూలం ఆధారంగా ఏ వ్యక్తిపైనైనా వివక్ష చూపడం ను జాతి వివక్ష అంటారు. వివక్ష అనేది భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 15 మరియు 16 లో ప్రస్తావించబడింది , నిషేధించబడింది.

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 16 "ప్రభుత్వ ఉద్యోగ విషయాలలో సమానత్వం" గురించి తెలియజేస్తుంది:

రాజ్యం లోని ఏ కార్యాలయంలోనైనా ఉపాధి లేదా నియామకానికి సంబంధించిన విషయాలలో పౌరులందరికీ సమాన అవకాశాలు ఉంటాయి.

ప్రభుత్వోద్యోగాల్లో పౌరులను జాతి, మత, కుల, లింగ, పుట్టుక వారసత్వ, స్థిర నివాస అనే ఏడు ప్రాతిపదికలపై రాజ్యం కింద ఏదైనా ఉద్యోగానికి లేదా కార్యాలయానికి సంబంధించి అనర్హులుగా ప్రకటించరాదు/ వివక్ష చూపకూడదు.

4. జ: B

లోక్ సభ రూల్ బుక్ లోని 20వ అధ్యాయంలోని రూల్ నంబర్ 222 మరియు రాజ్యసభ రూల్ బుక్ లోని 16వ అధ్యాయంలోని రూల్ 187 సభా హక్కుల ను నిర్దేశిస్తుంది. ఒక సభ్యుడు, స్పీకర్ లేదా చైర్ పర్సన్ సమ్మతితో సభా హక్కుల ఉల్లంఘనకు సంబంధించిన ప్రశ్నను లేవనెత్తవచ్చని పేర్కొంటుంది. అయితే సదరు నోటీసు, ఇటీవల జరిగిన సంఘటనకు సంబంధించినదై ఉండాలని మరియు సభ జోక్యం తప్పనిసరి అవసరమని నియమాలు పేర్కొంటున్నాయి.

స్పీకర్/రాజ్యసభ చైర్ పర్సన్ సభా హక్కుల తీర్మానంను మొదటి స్థాయిలో పరిశీలన చేస్తాడు. స్పీకర్/చైర్ పర్సన్ ప్రివిలేజ్ మోషన్ పై స్వయంగా నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు లేదా దానిని పార్లమెంట్ సభా హక్కుల కమిటీకి సూచించవచ్చు. రూల్ 222 ప్రకారం సభ్యుడు స్పీకర్/చైర్ పర్సన్ అనుమతితో ఒక స్వల్ప ప్రకటన(short statement) చేయడానికి అవకాశం ఇవ్వబడుతుంది.

5. జ: A

పార్లమెంట్ సెషన్ (సమావేశం) అనగా మొదటి రోజు నుండి సభ వాయిదా పడటం వరకు (లోక్ సభ అయితే రద్దు అయ్యే వరకు) మధ్య ఉన్న కాలవ్యవధి.

భారత పార్లమెంటు సెషన్ అనేది ఒక సభ యొక్క మొదటి సమావేశానికి మరియు దాని ప్రోరోగ్ లేదా రద్దుకు మధ్య ఉండే కాలం.

సభ దీర్ఘ కాలిక వాయిదా (ప్రోరోగ్) చేయబడ్డ తర్వాత నుండి తిరిగి సమావేశం అయ్యే(reassembly in a new session) మధ్య కాలాన్ని 'విరామం'('recess') అంటారు.

6. జ: D

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 108 ప్రకారం, ఈ క్రింది పరిస్థితులలో పార్లమెంటు ఉభయ సభల సంయుక్త సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తారు.

* ఒక సభ ఒక బిల్లును ఆమోదించి రెండో సభకు పంపితే ఆ రెండో సభ 6 నెలల కాలంలోగా బిల్లును ఆమోదించాలి.

ఒకవేళ బిల్లు ఆమోదం విషయంలో రెండు సభల మధ్య అభిప్రాయ భేదాలుంటే రాష్ట్రపతి ఆ బిల్లు ఆమోదం విషయంలో ఉభయ సభల సంయుక్త సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాడు

ఉభయ సభల సంయుక్త సమావేశం :

ఉభయ సభల సంయుక్త సమావేశం సాధారణ బిల్లులు లేదా ఆర్థిక బిల్లులకు(కొన్ని రకాలైన) మాత్రమే వర్తిస్తుంది మరియు ద్రవ్య బిల్లులు లేదా రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లులకు వర్తించదు.

రాష్ట్రపతి, ఉభయ సభల సంయుక్త సభ ను సమావేశం పరుస్తారు. ఉభయ సభల సంయుక్త సమావేశానికి లోక్ సభ స్పీకర్ అధ్యక్షత వహిస్తారు. ఉభయ సభల సంయుక్త సమావేశం లోక్ సభ యొక్క విధివిధానాలు మరియు నియమాల ప్రకారం జరుగుతుంది , అంతే కాని రాజ్యసభ విధివిధానాలు మరియు నియమాల ప్రకారం కాదు. ఉభయ సభల సంయుక్త సమావేశంకు కోరం మొత్తం సభ్యుల సంఖ్యలో పదో వంతు.

7. జ: D

రాజ్యాంగం (నూట ఇరవై ఎనిమిదవ సవరణ) బిల్లు, 2023 సెప్టెంబర్ 19, 2023న లోక్ సభలో ప్రవేశపెట్టబడింది. ఈ బిల్లు లోక్ సభ మరియు రాష్ట్ర శాసనసభలలోని మొత్తం సీట్ల సంఖ్యలో మూడింట ఒక వంతు మహిళలకు రిజర్వ్ చేయాలని పేర్కొన్నది. బిల్లు రాష్ట్రపతి ఆమోదం పొంది గెజిట్ లో ప్రచురించబడింది. ఇది రాజ్యాంగ (106వ సవరణ) చట్టం 2023గా పిలవబడుతుంది.

చట్టం యొక్క ముఖ్య లక్షణాలు:

మహిళ రిజర్వేషన్లు: ఈ చట్టం లోక్ సభ, రాష్ట్ర శాసనసభలు మరియు డిల్లీ శాసనసభలో మహిళలకు దాదాపు మూడింట ఒక వంతు సీట్లను కేటాయించింది. లోక్ సభ, రాష్ట్ర శాసనసభల్లో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు రిజర్వ్ చేసిన స్థానాలకు కూడా ఈ రిజర్వేషన్ వర్తిస్తుంది.

8. జ: B

రాజ్యాంగం అమలు జరిగిన నాటి నుండి భారత స్వాతంత్ర్య చట్టం, 1947 మరియు భారత ప్రభుత్వ చట్టం, 1935 రెండూ వాటివాటి సవరణలు అనుబంధాలలో సహా రద్దయినాయి.

'ది అబాలిషన్ ఆఫ్ ప్రీవీ కౌన్సిల్ జ్యూరిస్ డిక్షన్ ఆక్ట్ (1949) కొనసాగించబడింది. ప్రీవీ కౌన్సిల్ అధికార పరిధుల నిర్వహణకు సంబంధించిన నిబంధనలను, చట్టంలో చేర్చడం వల్ల రద్దు కాలేదు.

9. జ: A

ఒక పార్టీ, జాతీయ పార్టీగా గుర్తింపు పొందేందుకు కావాల్సిన అర్హతలు:

ఒక రాజకీయ పార్టీని, జాతీయ పార్టీగా గుర్తించాలంటే కింద పేర్కొన్న షరతుల్లో ఏదైనా ఒకటి నెరవేర్చబడి ఉండాలి :

* గత సాధారణ ఎన్నికల్లో లోక్ సభ స్థానాలకుగాని, రాష్ట్ర శాసనసభ స్థానాలకుగాని 4 లేదా అంతకంటే ఎక్కువ రాష్ట్రాల్లో జరిగిన ఎన్నికల్లో అభ్యర్థులు పోటీ చేసి ఉండాలి. పోల్చే చెల్లుబాటు అయిన ఓట్లలో 6% కంటే తక్కువ కాకుండా ఓట్లను సాధించాలి. దీంతోపాటు ఏ రాష్ట్రం లేదా రాష్ట్రాల నుంచి అయినా కనీసం నలుగురు అభ్యర్థులు లోక్ సభకు ఎన్నిక కావాలి.

* గత సాధారణ ఎన్నికల్లో లోక్ సభలోని మొత్తం సీట్లలో కనీసం రెండు శాతం సీట్లు గెలుచుకోవాలి. ఈ అభ్యర్థులు కనీసం 3 వేర్వేరు రాష్ట్రాల నుంచి ఎన్నిక కావాలి.

* కనీసం 4 రాష్ట్రాల్లో రాష్ట్రపార్టీగా గుర్తింపు పొందాలి.

10. జ: D

VVPAT మొట్టమొదటగా 2013లో నాగాలాండ్ లోని నోక్ సెస్ అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలో ప్రవేశపెట్టబడింది. దీనితో ECI క్రమంగా దేశవ్యాప్తంగా VVPATని ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రేరేపించింది, జూన్ 2017 నాటికి పూర్తి అమలును సాధించింది.

2010లో భారత ఎన్నికల సంఘం మరియు రాజకీయ పార్టీల మధ్య జరిగిన సమావేశంలో ఈవీఎం ఆధారిత పోలింగ్ ప్రక్రియలో పారదర్శకతను పెంపొందించేందుకు VVPAT యంత్రం యొక్క భావనను మొదట ప్రతిపాదించారు.

ఇది ఫిబ్రవరి 2013లో ECI యొక్క నిపుణుల కమిటీ VVPATని ఆమోదించడానికి దారితీసింది. 2013లో, EVMకి డ్రాప్ బాక్స్ తో కూడిన ప్రింటర్ను ప్రవేశపెట్టేందుకు వీలుగా 2013లో ఎన్నికల ప్రవర్తన నియమాలు-1961 సవరించబడ్డాయి. VVPAT అనేది ఎలక్ట్రానిక్ ఓటింగ్ మెషీన్లకు జోడించబడిన ఒక స్వతంత్ర ధృవీకరణ ప్రింటర్ యంత్రం, ఇది ఓటర్లు తమ ఓట్లు ఖచ్చితంగా నమోదయ్యాయని ధృవీకరిస్తుంది. ECI ప్రకారం EVMలు మరియు VVPATలు ఏ నెట్వర్క్కు అనుసంధానించబడవు.

11. జ: B

ద్రవ్య బిల్లుల విషయంలో రాష్ట్రపతికి సస్పెన్స్ వీట్ అధికారం లేదు. రాష్ట్రపతి ద్రవ్య బిల్లుకు తన అనుమతిని ఇవ్వవచ్చు లేదా ద్రవ్య బిల్లుకు అనుమతి తెలపకుండా తన వద్ద ఉంచుకోవచ్చును, కానీ పార్లమెంటు పునఃపరిశీలన కోసం ద్రవ్య బిల్లును వెనుకకు తిరిగి పంపలేదు.

రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లుకు సంబంధించి రాష్ట్రపతికి వీట్ అధికారం లేదు. 1971లో 24వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం ప్రకారం, రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లులను రాష్ట్రపతి తప్పనిసరిగా ఆమోదించాలి. 1954లో రాష్ట్రపతి డాక్టర్ బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్, 1991లో రాష్ట్రపతి ఆర్. వెంకట్రామన్ అబ్సల్యూట్ వీట్ను వినియోగించారు.

12. జ: C

భారత ఉప రాష్ట్రపతి:

ఉపరాష్ట్రపతి భారతదేశంలో రెండవ అత్యున్నత పదవి. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 63 ఉపరాష్ట్రపతి పదవిని పేర్కొంటుంది.

రాజ్యసభ తీర్మానం మరియు లోక్సభ ఆమోదం ద్వారా ఉపరాష్ట్రపతిని (సాధారణ మెజార్టీ ద్వారా) తొలగించవచ్చు. అయితే, కనీసం 14 రోజుల ముందు నోటీసు ఇవ్వకపోతే అటువంటి తీర్మానం అనుమతించబడదు.

ఉపరాష్ట్రపతి పదవికి సంబంధించిన ఎన్నికల వివాదాలను సుప్రీంకోర్టు పరిష్కరిస్తుంది.

13. జ: C

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 76లో భారతదేశ అటార్నీ జనరల్ (AG) గురించి ప్రస్తావించబడింది. అతను దేశంలో అత్యున్నత న్యాయ అధికారి. భారత ప్రభుత్వానికి ప్రధాన న్యాయ సలహాదారుగా, అతను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అన్ని చట్టపరమైన విషయాలు మీద సలహా ఇస్తాడు.

పదవీకాలం గురించి రాజ్యాంగంలో ప్రస్తావించబడలేదు. రాజ్యాంగంలో అతని తొలగింపు ప్రక్రియ గురించి గురించి పేర్కొనలేదు.

సాధారణంగా, ప్రభుత్వం (మంత్రి మండలి) రాజీనామా చేసినప్పుడు లేదా మారినప్పుడు రాజీనామా చేస్తారు.

అటార్నీ జనరల్ పార్లమెంటు కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనే హక్కును కల్గి ఉంటాడు, కానీ ఓటు హక్కు ఉండదు. పార్లమెంటు సభ్యునికి లభించే అన్ని సౌకర్యాలు మరియు మినహాయింపులు (privileges and immunities) ఉంటాయి.

14. జ: C

లోక్సభ మరియు శాసనసభల కు సంబంధించి , ప్రతి రాష్ట్రంలోని స్థానాల సంఖ్య మరియు ప్రాదేశిక నియోజకవర్గాల సరిహద్దులను నిర్ణయించే ప్రక్రియను "నియోజక వర్గాల పునర్విభజన (Delimitation)" అంటారు.

డీలిమిటేషన్ కమిషన్‌ను రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు.

కమిషన్‌లో -ఒక రిటైర్డ్ లేదా ప్రస్తుత సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి (చైర్పర్సన్ గా), ఎన్నికల కమిషనర్ మరియు సంబంధిత రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్లు ఉంటారు.

కమిషన్ ఆదేశాలకు చట్టబద్ధత ఉంటుంది మరియు ఏ కోర్టు ముందు ప్రశ్నించబడవు. కమిషన్ ఆదేశాలు సంబంధిత లోక్సభ మరియు శాసన సభల ముందు ఉంచబడినప్పటికీ, ఆదేశాలలో ఎలాంటి మార్పులను చేయలేవు.

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 82 మరియు 170 ప్రకారం:

ప్రతి జనాభా లెక్కల తర్వాత లోక్సభ మరియు రాష్ట్ర శాసనసభలలోని స్థానాల సంఖ్య అలాగే ప్రాదేశిక నియోజకవర్గాలు పునర్ విభజన జరుగు తుందని ప్రస్తావించబడింది. పార్లమెంట్ 1952, 1962, 1972, 2002లో డీలిమిటేషన్ కమిషన్ చట్టాలను రూపొందించింది. 1981 మరియు 1991 జనాభా లెక్కల తర్వాత డీలిమిటేషన్ కమిషన్ చట్టం చేయ బడలేదు.

నియోజకవర్గాల ప్రస్తుత పునర్ విభజన, డీలిమిటేషన్ కమిషన్ చట్టం, 2002లోని నిబంధనల ప్రకారం 2001 జనాభా లెక్కల ఆధారంగా జరిగింది. తదుపరి డీలిమిటేషన్ కమిషన్ 2026 తర్వాత ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

15. జ: A

ఆర్టికల్, 361 ప్రకారం రాష్ట్రపతికి కొన్ని ప్రత్యేక రక్షణలు, మినహాయింపులు ఇవ్వడమైంది

ఆర్టికల్ 361 క్రింద ఉన్న నిబంధనలు:

రాష్ట్రపతి/రాష్ట్ర గవర్నర్ పదవిలో ఉండగా అతడిని అరెస్ట్ చేయకూడదు, ఎలాంటి క్రిమినల్ కేసులు నమోదు చేయరాదు. రాష్ట్రపతి లేదా రాష్ట్ర గవర్నర్ పదవీ కాలంలో ఉండగా అరెస్టు చేయడం లేదా జైలులో పెట్టేందుకై , ఏ కోర్టు నుండి ఎటువంటి ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేయరాదు.

రాష్ట్రపతి/రాష్ట్ర గవర్నర్ పై సివిల్ కేసులు నమోదు చేయాలంటే 2 నెలలు ముందుగా నోటీసు ఇవ్వాలి ఉంటుంది.

అయినప్పటికీ, ఈ మినహాయింపు అపరిమితమైనది కాదు మరియు నిర్దిష్ట పరిస్థితులలో ఈ అధికారులు జవాబుదారీగా ఉండేలా కొన్ని మినహాయింపులు ఉన్నాయి.

ఈ అధికారులు తమ పదవీ కాలంలో ఏదైనా క్రిమినల్ నేరానికి పాల్పడితే, వారి పదవీకాలం ముగిసిన తర్వాత వారిని ప్రొసీక్యూట్ చేయవచ్చు.

16. జ: C

1892 ఇండియన్ కౌన్సిల్స్ చట్టం ద్వారా , లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ల యొక్క విధులు పెరిగాయి . బడ్జెట్‌ను చర్చించడానికి మరియు కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ ప్రశ్నల కు సమాధానం తెలిపేలా బాధ్యత ను పెరిగింది.

1853 నాటి చార్టర్ చట్టం, గవర్నర్-జనరల్ కౌన్సిల్ యొక్క శాసన మరియు కార్యనిర్వాహక విధులను మొదటిసారిగా విభజించింది. శాసనమండలి సభ్యులుగా పిలువబడే ఆరుగురు కొత్త సభ్యులను మండలిలో చేర్చుకోవడానికి అవకాశం కల్పించింది. ఇది సెంట్రల్ లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్‌లో మొదటిసారిగా స్థానిక ప్రాతినిధ్యాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. గవర్నర్ జనరల్ కౌన్సిల్ లోని ఆరు కొత్త శాసన సభ్యులలో నలుగురిని మద్రాస్, బొంబాయి, బెంగాల్ మరియు ఆగ్రా స్థానిక (ప్రావిన్షియల్) ప్రభుత్వాలు నియమించాయి.

1861 ఇండియన్ కౌన్సిల్స్ చట్టం , కౌన్సిల్లో సులభతర పరిపాలన కోసం నియమాలు మరియు ఆదేశాలను రూపొందించడానికి వైస్రాయ్కు అధికారం కల్పించింది. ఇది 1859లో లార్డ్ కానింగ్ ప్రవేశపెట్టిన 'పోర్ట్ఫోలియో' వ్యవస్థకు కూడా గుర్తింపునిచ్చింది.

1919 భారత ప్రభుత్వ చట్టం దేశంలో మొదటిసారిగా ద్వీసభ వ్యవస్థ మరియు ప్రత్యక్ష ఎన్నికల ను ప్రవేశపెట్టింది. భారతీయ శాసన మండలి (Indian legislative council) స్థానంలో ఎగువ సభ (రాష్ట్రాల మండలి) మరియు దిగువ సభ (లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ)తో కూడిన ద్వీసభ వ్యవస్థ ఏర్పడింది. ఉభయ సభల్లోని మెజారిటీ సభ్యులను ప్రత్యక్ష ఎన్నికల ద్వారా ఎన్నుకున్నారు.

17. జ: A

ఒక రాష్ట్రంలోని మంత్రి మండలిలో ముఖ్యమంత్రితో సహా మొత్తం మంత్రుల సంఖ్య, ఆ రాష్ట్ర శాసన సభ మొత్తం సంఖ్యలో 15 శాతానికి మించకూడదు. అయితే, ఒక రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రితో సహా మంత్రుల సంఖ్య 12 కంటే తక్కువ గా ఉండకూడదు. ఈ నిబంధనను 2003 లో 91వ సవరణ చట్టం ద్వారా చేర్చారు.

18. Ans: D

క్యూరేటివ్ పిటిషన్:

సుప్రీంకోర్టు తీర్పులను పునఃసమీక్షకు వీలుకానప్పుడు కక్షిదారుడు తీర్పులోని కొన్ని అంశాల వల్ల బాగా నష్టపోతామనుకున్నప్పుడు వాటిని సవరించమని సుప్రీంకోర్టును కోరవచ్చు.

2002లో అశోక్ హుర్రా Vs రూపా హుర్రా కేసులో సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం అందించిన

పరిష్కారం క్యూరేటివ్ పిటిషన్. ఇది ,కొట్టివేసిన రివ్యూ పిటిషన్లను పునఃపరిశీలించడానికి వీలు కల్పించే

అతిమ పరిష్కారం. సుప్రీంకోర్టు కింది కారణాలతో క్యూరేటివ్ పిటిషన్ను స్వీకరించవచ్చు:

1. సహజ న్యాయ సూత్రాల ఉల్లంఘన జరిగినపుడు
2. అధ్యక్షత వహించే న్యాయమూర్తి పక్షపాతాన్ని ప్రదర్శిస్తూన్నారనే ప్రశ్న తలెత్తినపుడు
3. కోర్టు ప్రక్రియను దుర్వినియోగపరిచినపుడు

19. జ: B

89వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం-2003 ద్వారా SC మరియు ST సంయుక్త జాతీయ కమిషన్ను, షెడ్యూల్డ్ కులాల జాతీయ కమిషన్ (ఆర్టికల్ 338 ప్రకారం) మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల జాతీయ కమిషన్ (ఆర్టికల్ 338-A ప్రకారం), అను రెండు వేర్వేరు సంస్థలుగా విభజించడం జరిగింది.

20. జ: C

42వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం -1976 ద్వారా నాలుగు కొత్త ఆదేశిక సూత్రాలను చేర్చారు:

- *పిల్లల ఆరోగ్యవంతమైన అభివృద్ధికి అవకాశాలను పెంపొందించడం (ఆర్టికల్ 39).
- *సమాన న్యాయాన్ని ప్రోత్సహించడం మరియు పేదలకు ఉచిత న్యాయ సహాయం అందించడం (ఆర్టికల్ 39 A).
- *పరిశ్రమల నిర్వహణలో కార్మికుల భాగస్వామ్యం ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవడం (ఆర్టికల్ 43 ఎ).

*పర్యావరణాన్ని రక్షించడం మరియు మెరుగుపరచడం మరియు అడవులు మరియు వన్యప్రాణులను సంరక్షించడం (ఆర్టికల్ 48 ఎ).

86వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం, 2002 :

భారత రాజ్యాంగంలోని 45వ అధికరణ, 6 నుంచి 14 సంవత్సరాల బాలబాలికలకు ఉచిత విద్యను అందించాలని పేర్కొంది.

21. జ: B

ఎన్నికల సమయంలో రాజకీయ పార్టీలు మరియు అభ్యర్థుల ప్రవర్తనను నియంత్రించేందుకు భారత ఎన్నికల సంఘం (ECI) జారీ చేసిన మార్గదర్శకాల సమితి - ఎన్నికల ప్రవర్తనా నియమావళి (MCC). MCC ఎన్నికల షెడ్యూల్ ప్రకటించిన తేదీ నుండి ఫలితాలు వెలువడే తేదీ వరకు అమల్లోకి వస్తుంది. MCC అధికార పార్టీల అధికార దుర్వినియోగాన్ని సైతం నిరోధించగలదు.

22. జ: A

61వ రాజ్యాంగ సవరణ:

లోక్ సభ మరియు రాష్ట్రాల శాసనసభలకు ఎన్నికల ఓటింగ్ వయస్సు 21 సంవత్సరాల నుండి 18 సంవత్సరాలకు, 61వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా తగ్గించబడింది..1989 మార్చి 28న అప్పటి రాష్ట్రపతి ఆర్ వెంకటరామన్ ఆమోదం లభించింది.

23. జ: C

లా కమిషన్ , రాజ్యాంగబద్ధమైన సంస్థ కాదు లేదా చట్టబద్ధమైన సంస్థ కాదు. ఇది ఒక కార్యనిర్వాహక సంస్థ. భారత ప్రభుత్వం 1955లో మూడు సంవత్సరాల కాలానికి మొదటి లా కమిషన్ ను ఏర్పాటు చేసింది.

కమీషన్ న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖకు సలహా సంస్థ. సాధారణంగా రిటైర్డ్ సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి లేదా హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి కమిషన్ కు నేతృత్వం వహిస్తారు.

24. జ: A

భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం, ఒక బిల్లులో కేంద్ర అంశాలన్నింటినీ లేదా కొన్ని నిబంధనలను కలిగి ఉన్నట్లయితే అది ద్రవ్య బిల్లుగా పరిగణించబడుతుంది:

రాజ్యాంగంలోని 110 ప్రకరణ ద్రవ్య బిల్లు గురించి తెలుపుతుంది. ద్రవ్య బిల్లులో కేంద్ర అంశాలను పరిగణించవచ్చును.

• పన్నును విధించడం, రద్దు చేయటం తగ్గించటము మరియు క్రమబద్ధీకరించడం.

• కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన రుణాలను క్రమబద్ధీకరించడం

• భారత ప్రభుత్వ సంచిత నిధిని మరియు భారత ప్రభుత్వ ఆగంతక నిధికి జమ చేయటం లేదా తీసుకోవడం

• భారత ప్రభుత్వ సంచిత నిధి నుండి ధనంను సముచితంగా వినియోగించడం.

ద్రవ్య బిల్లులు లోక్ సభలో మాత్రమే ప్రవేశపెట్టగలరు మరియు రాష్ట్రపతి సిఫార్సుతో మాత్రమే ద్రవ్య బిల్లులు ప్రభుత్వ బిల్లులుగా పరిగణించబడతాయి మరియు మంత్రి మాత్రమే ప్రవేశపెట్టగలరు.

ద్రవ్య బిల్లులకు సంబంధించి రాజ్యసభ కంటే లోక్ సభకు ఎక్కువ అధికారాలు ఉన్నాయి. ద్రవ్య బిల్లును రాష్ట్రపతికి సమర్పించినప్పుడు, అతను బిల్లుకు తన అంగీకారాన్ని ఇవ్వవచ్చు లేదా తన వద్దనే ఉంచుకోవచ్చు, అయితే పునఃపరిశీలన కోసం బిల్లును తిరిగి పంపలేరు.

బిల్లులను ద్రవ్య బిల్లులుగా నిర్ణయించే అంతిమ అధికారం లోక్ సభ స్పీకర్ కే ఉంటుంది.

25. జ:A

రాజ్యాంగంలోని IV-A భాగంలో 51-A నిబంధనలో ప్రాథమిక విధులుని చేర్చారు.

- * రాజ్యాంగం పట్ల విధేయత కలిగి ఉండాలి. రాజ్యాంగ సంస్థలను, జాతీయ పతాకం, జాతీయ గీతాన్ని గౌరవించాలి.
 - * స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని ఉత్తేజపరిచిన ఉన్నత ఆదర్శాలను గౌరవించాలి, అనుసరించాలి.
 - * దేశ సార్యభౌమత్వాన్ని, సమైక్యత, సమగ్రతలను గౌరవించాలి, కాపాడాలి.
 - * దేశ రక్షణకు, జాతీయ సేవకు ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా ఉండాలి.
 - * భారత ప్రజల మధ్య నోదరభావాన్ని, సామరస్యాన్ని పెంపొందించాలి. మతం, భాష, ప్రాంతీయ, వర్గ విభేదాలకు అతీతంగా ఉండాలి. మహిళల గౌరవానికి భంగం కలిగించే ఆచారాలను విడనాడాలి.
 - * మన మిశ్రమ వారసత్వ సంస్కృతి ని సంరక్షించాలి .
 - * అడవులు, సరస్సులు, నదులు, వన్యప్రాణులను కాపాడాలి, ఇతర జీవుల పట్ల దయ ఉండాలి.
 - * శాస్త్రీయ, మానవతా దృక్పథం, పరిశీలనా దృక్పథం, సంస్కరణ దృక్పథాల పట్ల సానుకూలతను పెంపొందించుకోవాలి.
 - * ప్రభుత్వ ఆస్తిని కాపాడాలి, హింసను విడనాడాలి.
 - * అన్ని రంగాలలో వ్యక్తిగత, సమష్టి కార్యకలాపాల ద్వారా దేశ ఔన్నత్యాన్ని పెంపొందించడానికి కృషి చేయాలి.
 - * 6 - 14 సంవత్సరాల మధ్య వయసున్న పిల్లల విద్యార్జనకు తగిన అవకాశాలను కల్పించాల్సిన బాధ్యత తల్లిదండ్రులు, సంరక్షకులకు ఉంటుంది. ఈ విధిని 86వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం, 2002 ద్వారా చేర్చారు.
- బడుగు బలహీన వర్గాల రక్షణ గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రాథమిక విధులలో లేదు

26. జ: C

యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ (UPSC) భారతదేశంలోని కేంద్ర సర్వీసులకు సంబంధించిన నియామక సంస్థ. UPSC రాజ్యాంగం ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడిన స్వతంత్ర రాజ్యాంగ సంస్థ. రాజ్యాంగంలోని 14వ భాగంలో 316 నుంచి 323 నిబంధనల లో పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ఏర్పాటు, అధికారాలు, విధుల గురించి ప్రస్తావించబడింది.

యూపీఎస్సీలో ఒక చైర్మన్, రాష్ట్రపతి నిర్ణయం మేరకు సభ్యులుంటారు. వీరిని రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు. వీరి అర్హతలను రాజ్యాంగంలో ప్రస్తావించబడి లేదు.కానీ మొత్తం సభ్యుల్లో సగం మంది కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల్లో పరిపాలన అనుభవం ఉన్నవారిని నియమించాలి. మిగిలినవారి నియామకం ప్రభుత్వ విచక్షణాధికారం ప్రకారం జరుగుతుంది.

కమిషన్ చైర్మన్ మరియు ఇతర సభ్యుల సేవా షరతులను నిర్ణయించడానికి రాజ్యాంగం రాష్ట్రపతికి అధికారం ఇచ్చింది. యుపిఎస్సీ చైర్మన్ లేదా UPSC ఇతర సభ్యులను రాష్ట్రపతి తొలగించవచ్చు .అయితే ఈ సందర్భంలో విచారణ కోసం సుప్రీం కోర్టుకు పంపవలసి ఉంటుంది. విచారణ తర్వాత సుప్రీం కోర్టు తొలగింపు కారణాన్ని సమర్థించి, సలహా ఇస్తే రాష్ట్రపతి చైర్మన్ లేదా సభ్యుడిని తొలగించవచ్చు. రాజ్యాంగంలోని నిబంధనల ప్రకారం ఈ విషయంలో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చే సలహాకి

రాష్ట్రపతి కట్టుబడి ఉండాలి. సుప్రీంకోర్టు విచారణ సమయంలో, రాష్ట్రపతి UPSC ఛైర్మన్‌ను లేదా సభ్యుడిని సస్పెండ్ చేయవచ్చు.

27. జ: D

కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు నిర్వహించే పోటీ పరీక్షల్లో అక్రమాలను అడ్డుకునేందుకు వీలుగా తీసుకొచ్చిన 'పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్స్ (ప్రైవేట్ ఆఫ్ అన్ ఫెయిర్ మీన్స్) బిల్లు, 2024'ను పార్లమెంట్ ఆమోదించింది.

ప్రశ్న పత్రాలను లీక్ చేయడం, వాటిని లీక్ చేయడానికి సహకరించడం, ప్రశ్నపత్రాలు లేదా ఆప్టికల్ మార్క్ రికగ్నిషన్ రెస్పాన్స్ షీట్ వంటి మెటీరియల్‌లను అనధికారికంగా స్వాధీనం చేసుకోవడం, అనధికార వ్యక్తుల ద్వారా సమాధానాలు అందించడం, అనుమతి లేకుండా అభ్యర్థులకు సహాయం చేయడం, పరీక్షా పరిస్థితులను మార్చడం, మోసపూరిత అడ్మిట్ కార్డులు జారీ చేయడం, నకిలీ పరీక్షలు నిర్వహించడం వంటి 15 అన్యాయమైన పద్ధతులను బిల్లు వివరిస్తుంది.

ఇది యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్, స్టాఫ్ సెలక్షన్ కమిషన్, రైల్వేస్, బ్యాంకింగ్ రిక్రూట్‌మెంట్ పరీక్షలు మరియు నేషనల్ టెస్టింగ్ ఏజెన్సీ నిర్వహించే అన్ని కంప్యూటర్ ఆధారిత పరీక్షల ద్వారా నిర్వహించే పోటీ పరీక్షలు ఈ చట్టం పరిధిలోకి వస్తాయి. ఇది NEET, JEE మరియు CUET వంటి ప్రవేశ పరీక్షలు కూడా చట్టం పరిధిలోకి వస్తాయి

ఈ చట్టం కింద వ్యవస్థీకృత నేరానికి పాల్పడే వ్యక్తులకు 1 కోటి రూపాయల జరిమానాతో పాటు 10 సంవత్సరాల జైలు శిక్ష విధించబడుతుంది.

28. జ: C

ఆర్టికల్ 3 లో కొత్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు మరియు ఇప్పటికే ఉన్న రాష్ట్రాల ప్రాంతాలు, సరిహద్దులు లేదా పేర్ల మార్పును ప్రస్తావించ బడింది. కొత్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు, సరిహద్దుల మార్పు లేదా ఇప్పటికే ఉన్న రాష్ట్రాల పేర్లకు సంబంధించి చట్టాలను రూపొందించే అధికారం పార్లమెంటుకు ఉంది.

యూనియన్‌లో కొత్త రాష్ట్రం ప్రవేశానికి సంబంధించిన ఏదైనా నిర్ణయం లేదా ఇప్పటికే ఉన్న రాష్ట్రాల సరిహద్దులను మార్చే అధికారం భారత పార్లమెంటుకు ఉంది.

29. జ: B

ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన రాజ్యాంగ నిబంధనలు:

ప్రజారోగ్యం మరియు పారిశుధ్యం ఆసుపత్రులు మరియు డిస్పెన్సరీలు రాష్ట్ర జాబితా (జాబితా II, షెడ్యూల్ VII) క్రిందకు వస్తాయి.

కుటుంబ సంక్షేమం మరియు జనాభా నియంత్రణ, వైద్య విద్య, ఆహార కల్తీని నిరోధించడం మరియు డ్రగ్స్ తయారీలో నాణ్యత నియంత్రణ ఉమ్మడి జాబితాలో చేర్చబడ్డాయి (జాబితా III, షెడ్యూల్ VII).

30. జ: D

గణతంత్ర రాజ్యం లేదా గణతంత్రం అనేది ఒక పరిపాలనా విధానం. ఇందులో రాజ్యాధికారం ప్రజలది, వారు ఎన్నుకున్న ప్రతినిధులది. గణతంత్ర రాజ్యంలో దేశం పరిపాలకులది కాకుండా ప్రజలందరిది.

ఈ పద్ధతిలో ఏ కుటుంబానికో, లేక సమూహానికో పరిపాలన మీద అపరిమిత అధికారాలు ఉండవు. ఆధునిక గణతంత్ర రాజ్యం, రాచరికానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకం అందువల్లనే గణతంత్ర రాజ్యాల్లో రాజులు లేదా ప్రభువులు ఉండరు

31. జ: A

మహిళల శ్రేయస్సు లక్ష్యంగా 1990లో భారత పార్లమెంటు 'జాతీయ మహిళా కమిషన్' చట్టాన్ని ఆమోదించింది. దీనికి 1990, ఆగస్టు 30న రాష్ట్రపతి ఆమోదం లభించగా; 1992, జనవరి 31 నుంచి అమల్లోకి వచ్చింది. ఇది చట్టబద్ధమైన సంస్థ.

జాతీయ మహిళా కమిషన్ (NCW) అనేది భారతదేశంలో మహిళల హక్కులను రక్షించడానికి మరియు ప్రోత్సహించడానికి జాతీయ మహిళా కమిషన్ చట్టం-1990 ప్రకారం 1992లో స్థాపించబడిన, స్వయంప్రతిపత్తి మరియు చట్టబద్ధమైన సంస్థ. మహిళల హక్కులకు సంబంధించిన సమస్యలను సమీక్షించడం మరియు పరిష్కరించడం మరియు మహిళల హక్కుల రక్షణ మరియు ప్రచారం కోసం సిఫార్సులు చేయడం కమిషన్ బాధ్యత.

జాతీయ మహిళా కమిషన్లో ఒక అధ్యక్షురాలు, అయిదుగురు సభ్యులు, ఒక సభ్య కార్యదర్శి ఉంటారు. వీరందరినీ కేంద్ర కేబినెట్ సిఫార్సులపై రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు.

జాతీయ మహిళా కమిషన్ చట్టం 1990 ప్రకారం కమిషన్ కింది విధులను నిర్వహిస్తుంది:

- * రాజ్యాంగం మరియు ఇతర చట్టాల క్రింద మహిళలకు అందించబడిన రక్షణలకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలను పరిశోధించి సవరణలు సూచిస్తుంది. ఈ రక్షణల పనితీరుపై ఏటా నివేదికలను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అందజేస్తుంది.
- * యూనియన్ లేదా ఏదైనా రాష్ట్రం ద్వారా మహిళల స్థితిగతులను మెరుగుపరచడానికి ఆ రక్షణలను సమర్థవంతంగా అమలు చేయడానికి సిఫార్సులు చేస్తుంది.
- * రాజ్యాంగంలోని ప్రస్తుత నిబంధనలను మరియు మహిళలను ప్రభావితం చేసే ఇతర చట్టాలను సమీక్షించడం మరియు అటువంటి చట్టాలలో ఏవైనా లోపాలు, అసమానతలు లేదా లోటుపాట్లను తీర్చడానికి పరిష్కార శాసన చర్యలను సూచించడానికి, సవరణలను సిఫార్సు చేస్తుంది.

32. జ: A

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 131 రాష్ట్రాల మధ్య వివాదాలు ఏర్పడినపుడు సుప్రీంకోర్టుకు గల ప్రత్యేక అధికార పరిధిని పేర్కొంటుంది. రెండు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మధ్య భూభాగం, వనరులు లేదా ఇతర విషయాలపై పరస్పర విరుద్ధమైన వివాదాలు కలిగి ఉన్నప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నేరుగా సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించవచ్చు.

అనేక కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు ఆరంభ అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్నప్పటికీ, అంతర్ రాష్ట్ర జల వివాదాలు మినహాయింపు. అంతర్ రాష్ట్ర జల వివాదాలను పరిష్కరించడానికి ప్రత్యేక అంతర్-రాష్ట్ర జల వివాదాల ట్రిబ్యునల్ల ఏర్పాటు ను అంతర్-రాష్ట్ర జల వివాదాల చట్టం, 1956 పేర్కొంటుంది. ఈ ట్రిబ్యునల్లకు రాష్ట్రాల మధ్య నీటి కేటాయింపులపై దర్యాప్తు, మధ్యవర్తిత్వం మరియు రెండు రాష్ట్రాల మధ్యన కట్టుబడి ఉండేలా నిర్ణయాలు జారీ చేసే అధికారం ఉంది. 1956 అంతర్-రాష్ట్ర జల వివాదాల చట్టం ప్రకారం అంతర్-రాష్ట్ర జల వివాదాల పరిస్కారం విషయం లో సుప్రీంకోర్టు ను మినహాయించింది.

ఆర్టికల్ 131, యూనియన్ (కేంద్రం) మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య ఏదైనా చట్టం లేదా వాస్తవానికి సంబంధించిన ఏవైనా వివాదాలను పరిష్కరించేందుకు సుప్రీంకోర్టుకు అధికారం ఇస్తుంది. సుప్రీంకోర్టు యొక్క ఈ అధికార పరిధి ప్రత్యేకమైనది.

పార్లమెంటు మరియు రాష్ట్ర శాసనసభల సభ్యుల ఎన్నికలకు సంబంధించిన వివాదాలు హైకోర్టు యొక్క ఆరంభ అధికార పరిధిలోకి వస్తుంది . (సుప్రీంకోర్టు ఆరంభ అధికార పరిధిలోకి కాదు.)

33. జ: C

జాతీయ మానవ హక్కుల కమిషన్ చట్టబద్ధమైన (రాజ్యాంగబద్ధమైనది కాదు) సంస్థ.

మానవ హక్కుల కమిషన్ పార్లమెంటు ద్వారా రూపొందించబడిన మానవ హక్కుల రక్షణ చట్టం 1993 ప్రకారం ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ చట్టం 2006 మరియు 2019లో సవరించబడింది.

కమిషన్ ఒక చైర్మన్ మరియు నలుగురు సభ్యులతో కూడిన బహుళ-సభ్య సంస్థ.

చైర్మన్ భారత సుప్రీం కోర్ట్ విశ్రాంత ప్రధాన న్యాయమూర్తి లేదా సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి అయి ఉండాలి.

చైర్మన్, సభ్యుల పదవీకాలం 5 సంవత్సరాలు లేదా ఆ వ్యక్తికి 70 ఏళ్లు వచ్చే వరకు పదవిలో ఉంటారు.

చైర్మన్ మరియు సభ్యులు వారి పదవీకాలం తర్వాత కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల క్రింద తదుపరి ఉద్యోగానికి అర్హులు కాదు.

2019 సవరణ ద్వారా , పదవీ కాలం మూడేళ్లకు లేదా 70 ఏళ్లు వచ్చే వరకు ఏది ముందైతే అది, వర్తిస్తుందని సవరించబడింది .

కేవలం ఫిర్యాదులపైనే ఆధారపడకుండా కమిషన్ స్వయంగా 'సుమోటో'గా కేసులను విచారిస్తుంది.

. కమిషన్ సెమీ జ్యూడిషియల్ వ్యవస్థగా పనిచేయడం తో పాటుగా , సివిల్ కోర్ట్ అధికారాలు కలిగి ఉంటుంది.

కమిషన్ కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు లేదా దానికి లోబడి ఉన్న మరేదైనా అధికార యుత సంస్థ నుండి సమాచారం లేదా నివేదికను సేకరించవచ్చు.

34. జ: C

అంతర్ రాష్ట్ర మండలి అనేది భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 263లోని నిబంధనల ఆధారంగా రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వు ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడిన శాశ్వత రాజ్యాంగ సంస్థ. మండలి వివిధ రాష్ట్రాల మధ్య ఏర్పడిన వివాదాలను పరిష్కరించేందుకు, సూచనలు, సలహాలు ఇస్తుంది. కేంద్రానికి, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలకు మధ్య వివాదాలను మండలి పరిష్కరిస్తుంది . రాష్ట్రాల మధ్య వివాదాల పరిష్కారానికి, ఉమ్మడి ప్రయోజనాల పరిరక్షణకు మండలి కృషి చేస్తుంది.

సర్కారీ కమిషన్ సిఫార్సుల ప్రకారం 1990లో అంతర్ రాష్ట్ర మండలి ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆర్టికల్ 263 ప్రకారం సమాఖ్య వ్యవస్థలోని సమస్యలను పరిష్కరించేందుకు అంతర్-రాష్ట్ర మండలిని ఏర్పాటు చేసే అధికారం భారత రాష్ట్రపతికి ఉంది.

అంతర్ రాష్ట్ర మండలికి ప్రధానమంత్రి అధ్యక్షత వహిస్తారు మరియు ఆరుగురు కేంద్ర మంత్రులు మరియు ముఖ్యమంత్రులందరూ సభ్యులుగా ఉంటారు.

35. జ: C

భారత రాజ్యాంగంలోని ఎనిమిదవ షెడ్యూల్:

అధికారిక పత్రాలలో, ప్రభుత్వంతో కమ్యూనికేషన్ మరియు దేశంలో ప్రోత్సాహానికై, వంటి వివిధ ప్రయోజనాల కోసం భారత ప్రభుత్వం ఎనిమిదవ షెడ్యూల్లో 22 అధికారిక భాషలను గుర్తించింది.

గుర్తించబడిన భాషలు: అస్సామీ, బెంగాలీ, బోడో, డోగ్రీ, గుజరాతీ, హిందీ, కన్నడ, కాశ్మీరీ, కొంకణి, మలయాళం, మణిపురి, మరాఠీ, మైథిలీ, నేపాలీ, ఒడియా, పంజాబీ, సంస్కృతం, సంతాలి, సింధీ, తమిళం, తెలుగు మరియు ఉర్దూ.

36. జ: D

రాజ్యంగ సవరణ చేసే అధికారం పార్లమెంట్‌కు ఉంది. రాజ్యంగ మౌలిక నిర్మాణాన్ని మార్చే అధికారం పార్లమెంట్‌కు లేదని న్యాయవ్యవస్థ పేర్కొంది.

రాజ్యంగ మౌలిక నిర్మాణ సిద్ధాంతాన్ని కేశవానంద భారతి కేసులో ఏప్రిల్ 24, 1973న భారత న్యాయవ్యవస్థ ప్రతిపాదించింది. భారత రాజ్యంగంలోని ఆర్టికల్ 368 ప్రకారం పార్లమెంటు చెప్పట్టే రాజ్యంగ సవరణ అధికారాలపై పరిమితులను విధించింది.

సుప్రీంకోర్టు వివిధ కేసుల్లో తీర్పుల ద్వారా రాజ్యంగం మౌలిక స్వరూపంలో భాగంగా కొన్ని

లక్షణాలు గుర్తించింది

ఈ భాగాలలో కొన్ని:

రాజ్యంగం యొక్క ఆధిపత్యం

భారతదేశ రాజకీయాల సార్వభౌమ, ప్రజాస్వామ్య మరియు గణతంత్ర స్వభావం

రాజ్యంగం యొక్క లౌకిక లక్షణం

శాసన సభ, కార్యనిర్వాహక సభ మరియు న్యాయవ్యవస్థ మధ్య అధికారాల విభజన

రాజ్యంగం యొక్క సమాఖ్య లక్షణం

దేశం యొక్క ఐక్యత మరియు సమగ్రత

సంక్షేమ రాష్ట్రం (సామాజిక-ఆర్థిక న్యాయం)

న్యాయ సమీక్ష

వ్యక్తి యొక్క స్వేచ్ఛ మరియు గౌరవం

పార్లమెంటరీ వ్యవస్థ

చట్టం యొక్క పాలన

ప్రాథమిక హక్కులు మరియు ఆదేశిక సూత్రాల మధ్య సామరస్యం మరియు సమతుల్యత

సమానత్వం యొక్క సూత్రం

స్వేచ్ఛగా, నిష్పక్షపాతంగా ఎన్నికలు

న్యాయవ్యవస్థ స్వతంత్రత

రాజ్యంగాన్ని సవరించడానికి పార్లమెంటుకు పరిమిత అధికారం

ప్రాథమిక హక్కులకు సంబంధించిన సూత్రాలు (లేదా సారాంశం).

ఆర్టికల్ 32, 136, 141 మరియు 142 ప్రకారం సుప్రీంకోర్టు అధికారాలు.

ఆర్టికల్ 226 మరియు 227 ప్రకారం హైకోర్టుల అధికారాలు.

37. జ: A

ఉపరాష్ట్రపతి, రాష్ట్రపతి వలె నేరుగా ప్రజలచే కాకుండా పరోక్ష ఎన్నికల పద్ధతి ద్వారా ఎన్నుకోబడతారు.

ఉపరాష్ట్రపతి ఎన్నికను పార్లమెంటు ఉభయసభల సభ్యుల ద్వారా ఏర్పడిన 'ఎలక్టివల్ కాలేజీ' ద్వారా ఎన్నుకునే విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.

ఉపరాష్ట్రపతి ఎలక్టోరల్ కాలేజీ రెండు అంశాలలో రాష్ట్రపతి ఎలక్టోరల్ కాలేజీకి భిన్నంగా ఉంటుంది:

పార్లమెంటులో ఎన్నికైన మరియు నామినేట్ చేయబడిన సభ్యులను ఉపరాష్ట్రపతి ఎన్నికలలో మాత్రమే పాల్గొంటారు. (రాష్ట్రపతి ఎన్నికలో ఎన్నికైన సభ్యులు మాత్రమే పాల్గొంటారు).

ఈ ఎలక్టోరల్ కాలేజీలో రాష్ట్రాల శాసన సభ్యులకు అవకాశం లేదు.

38. జ: A

భారత రాజ్యాంగ (102వ రాజ్యాంగ సవరణ) చట్టం - 2018 ప్రకారం రాజ్యాంగంలో ఆర్టికల్ 338(B)ని చేర్చడం ద్వారా వల్ల ఎన్సీబిసి చట్టబద్ధ సంస్థ నుండి రాజ్యాంగ సంస్థగా మారింది.

NCBCలో ఒక అధ్యక్షుడు, ముగ్గురు సభ్యులు, ఒక సభ్య కార్యదర్శి ఉంటారు. వీరిని రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు. వారి సేవా నిబంధనలు మరియు పదవీకాలాన్ని రాష్ట్రపతి నిర్ణయిస్తారు.

కమీషన్ దాని స్వంత విధానాన్ని నియంత్రించే అధికారం కలిగి ఉంది. ఏదైనా విషయంపై దర్యాప్తు చేస్తున్నప్పుడు లేదా ఏదైనా ఫిర్యాదుపై విచారణ చేస్తున్నప్పుడు, సివిల్ కోర్టుకు ఉన్న అన్ని అధికారాలను కలిగి ఉంటుంది,

విధులు:

సామాజికంగా, విద్యాపరంగా వెనుకబడిన తరగతుల వారి సంక్షేమం కోసం రాజ్యాంగం కల్పించే రక్షణలు, ప్రభుత్వం రూపొందించిన చట్టాలను అమలు చేసేందుకు కృషి చేయడం.కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చేపట్టాల్సిన చర్యలను సిఫారసు చేయడం.

వెనుకబడిన తరగతుల స్థితిగతులను అధ్యయనం చేసి, వాటిని మెరుగుపరిచేందుకు సూచనలు చేయడం.

సామాజికంగా మరియు విద్యాపరంగా వెనుకబడిన తరగతుల హక్కులు మరియు రక్షణల హరించడానికి సంబంధించి నిర్దిష్ట ఫిర్యాదులను విచారించడం.

39. జ: C

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 రాజ్యాంగ పరిష్కారాల హక్కును కలిగి ఉంది మరియు ఆర్టికల్ 32ని రాజ్యాంగం యొక్క "హృదయం మరియు ఆత్మ"గా పరిగణించారు. ఈ నిబంధన రాష్ట్రం లేదా ఏదైనా ఇతర సంస్థ ప్రాథమిక హక్కుల ఉల్లంఘనకు వ్యతిరేకంగా రక్షణగా పనిచేస్తుంది. ఆర్టికల్ 32, వ్యక్తులు తమ హక్కుల ఉల్లంఘనలకు వ్యతిరేకంగా న్యాయం మరియు రక్షణను పొందేందుకు సమర్థవంతమైన చట్టపరమైన పరిష్కారాన్ని పొందగలరని నిర్ధారిస్తుంది, తద్వారా న్యాయ పాలనను కల్పిస్తుంది మరియు రాజ్యాంగం ఆధిపత్యాన్ని నిర్ధారిస్తుంది.

భారతదేశంలో రాజ్యాంగపరమైన పరిష్కారాల హక్కు(32)

హక్కు బాధిత పౌరుని ప్రాథమిక హక్కుల అమలుకు పరిష్కారాలను కలిగి ఉంటుంది.

40. జ: B

సుప్రీం కోర్ట్ యొక్క అన్ని రకాల ఆదేశాలు మరియు రిట్ అధికారాలను పక్షపాతం లేకుండా పార్లమెంటు ఏదైనా ఇతర కోర్టుకు అధికారం ఇవ్వగలదు. ఆర్టికల్ 226 ఇప్పటికే హైకోర్టుకు ఈ అధికారాన్ని అందించినందున ఇక్కడ 'ఏ ఇతర కోర్టు' అనే పదబంధం హైకోర్టును చేర్చలేదు.

జిల్లా న్యాయమూర్తి జిల్లాలో అత్యున్నత న్యాయపరమైన అధికారం. అతను సీవిల్ మరియు క్రిమినల్ రెండింటిలోనూ ప్రాథమిక మరియు అప్పీలేట్ అధికార పరిధిని కలిగి ఉంటాడు. జిల్లా న్యాయమూర్తి న్యాయపరమైన మరియు పరిపాలనా అధికారాలు రెండింటినీ ఉపయోగిస్తారు.

41. జ: B

'కోరం' లేదా కోరం అనేది సభ్యుల కనీస సంఖ్య, వీరి సమక్షంలో సభ పని నిర్వహించబడుతుంది. ఇది ప్రతి సభలో ప్రీసైడింగ్ అధికారితో సహా మొత్తం సభ్యులలో పదోవంతు. అంటే ఏదైనా పని చేయాల్సి వస్తే లోక్ సభలో కనీసం 55 మంది, రాజ్యసభలో కనీసం 25 మంది సభ్యులు ఉండాలి. సభ జరిగే సమయానికి కోరం పూర్తి కాకపోతే, సభను వాయిదా వేయడం లేదా కోరం వచ్చే వరకు ఎలాంటి లావాదేవీలు జరపకుండా ఉండటం స్పీకర్ లేదా చైర్మన్ బాధ్యత.

42. జ: B

నక్షత్రపు గుర్తున్న ప్రశ్నలు: నక్షత్రపు గుర్తు ఉన్న ప్రశ్నలకు సంబంధిత మంత్రులు మౌఖికంగా సమాధానాలు ఇవ్వాలి. ఈ ప్రశ్నల సమయంలో సభ్యులు అనుబంధ ప్రశ్నలు కూడా అడగవచ్చు. ఒక రోజులో గరిష్ఠంగా ఇలాంటి ప్రశ్నలను 20 వరకు అనుమతిస్తారు. ఈ ప్రశ్నలను ఆకుపచ్చ రంగులో ముద్రిస్తారు.

నక్షత్రపు గుర్తు లేని ప్రశ్నలు: నక్షత్రపు గుర్తు లేని ప్రశ్నలకు సంబంధిత మంత్రులు లిఖితపూర్వక సమాధానాలు ఇవ్వాలి. ఈ ప్రశ్నల సమయంలో అనుబంధపు ప్రశ్నలు అడిగే వీలులేదు. ఒక రోజులో గరిష్ఠంగా ఇలాంటి ప్రశ్నలు 230 వరకు అనుమతిస్తారు. ఈ ప్రశ్నలను తెలుపు రంగులో ముద్రిస్తారు.

స్వల్పకాలిక నోటీసు ప్రశ్నలు: ఏదైనా అత్యవసర అంశంపై 10 రోజుల కంటే తక్కువ నోటీసుతో అడిగే ప్రశ్నలను స్వల్పకాలిక నోటీసు ప్రశ్నలు అంటారు. వీటికి మౌఖిక సమాధానాలు ఇవ్వాలి. ఈ ప్రశ్నలను లేత గులాబీ రంగులో ముద్రిస్తారు.

43. జ: C

కింది విషయాలలో, రాజ్యసభ అధికారాలు లోక్ సభతో సమానంగా ఉంటాయి:

* సాధారణ బిల్లులు, రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లులు మరియు భారత కన్స్టిట్యూషన్ ఫండ్ నుండి ఖర్చుతో కూడిన ఆర్థిక బిల్లులను ప్రవేశపెట్టడం మరియు ఆమోదించడం.

* రాష్ట్రపతి ఎన్నిక మరియు అభిశంసన పద్ధతి

* సుప్రీం కోర్టు మరియు హైకోర్టుల ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు న్యాయమూర్తులు, ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్ మరియు కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ తొలగింపు కోసం రాష్ట్రపతికి సిఫార్సులు చేయడం.

* రాష్ట్రపతిచే ఆర్డినెన్సుల ఆమోదం మరియు మూడు రకాల అత్యవసర పరిస్థితులను ఆమోదించడం.

ఆర్థిక సంఘం, యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్, కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ మొదలైన రాజ్యాంగ సంస్థల నివేదికలను పరిశీలించడం.

సుప్రీం కోర్ట్ మరియు యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ అధికార పరిధిని విస్తరించడం.

44. జ: D

పన్నెండవ షెడ్యూల్ లో మున్సిపాలిటీల 18 అంశాలు ఉన్నాయి

- * పట్టణ ప్రణాళికతో సహా పట్టణ ప్రణాళిక, భూ వినియోగం మరియు భవనాల నిర్మాణం యొక్క నియంత్రణ, ఆర్థిక మరియు సామాజిక అభివృద్ధికి ప్రణాళిక, రోడ్లు మరియు వంతెనలు,
 - * గృహ, పారిశ్రామిక మరియు వాణిజ్య ప్రయోజనాల కోసం నీటి సరఫరా, ప్రజారోగ్యం, పారిశుధ్యం, పరిరక్షణ మరియు ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ, అగ్నిమాపక సేవలు.
 - * అర్బన్ ఫారెస్ట్రీ, పర్యావరణ పరిరక్షణ మరియు పర్యావరణ అంశాల ప్రచారం.
 - * వికలాంగులు మరియు బుద్ధిమాంద్యంతో సహా సమాజంలోని బలహీన వర్గాల ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడం;
 - * మురికివాడల అభివృద్ధి మరియు అప్-గ్రేడ్‌షన్;
 - * పట్టణ పేదరిక నిర్మూలన;
 - * పార్కులు, ఉద్యానవనాలు మరియు ఆట స్థలాలు వంటి పట్టణ సౌకర్యాలు మరియు సౌకర్యాల ఏర్పాటు;
 - * సాంస్కృతిక, విద్యా మరియు సౌందర్య అంశాల ప్రచారం;
 - * సమాధులు మరియు శ్మశాన వాటికలు, దహన సంస్థారాలు మరియు శ్మశాన వాటికలు మరియు విద్యుత్ శ్మశానవాటికలు;
 - * పశువుల చెరువులు, జంతువుల పట్ల క్రూరత్వ నివారణ;
 - * జననాలు మరియు మరణాల నమోదుతో సహా ముఖ్యమైన గణాంకాలు;
- వీధి దీపాలు, పార్కింగ్ తో సహా ప్రజా సౌకర్యాలు.

45. జ: D

ఎన్నికల చిహ్నాలు (రిజిస్ట్రేషన్ మరియు కేటాయింపు) ఆర్డర్, 1968 ప్రకారం చిహ్నాల కేటాయింపునకు భారత ఎన్నికల సంఘం బాధ్యత వహిస్తుంది. ఇది రాజకీయ పార్టీల గుర్తింపు కోసం పార్లమెంటరీ మరియు అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాల్లోని ఎన్నికలలో స్పెసిఫికేషన్, రిజిస్ట్రేషన్, ఎంపిక మరియు చిహ్నాల కేటాయింపు కోసం ఉద్దేశించబడింది. గుర్తింపు పొందిన రాజకీయ పార్టీ చీలిపోయినప్పుడు, ఎన్నికల సంఘం ఎవరికీ గుర్తును కేటాయించే నిర్ణయాన్ని తీసుకుంటుంది. దేశంలో 1952లో తొలిసారిగా జరిగిన ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ కాడెడ్లు గుర్తుతోనే దేశమంతా ఎన్నికల బరిలో నిలిచింది. పార్టీలో కాసు బ్రహ్మానంద రెడ్డి, ఇందిరా గాంధీల మధ్య వచ్చిన విభేదాలతో 1978లో పార్టీ చీలిక ఏర్పడింది. ఇందిరా కాంగ్రెస్ తో ఏర్పడిన కాంగ్రెస్ (ఐ)కి ఎన్నికల సంఘం ఆవు దూడ గుర్తును కేటాయించింది. ఇదే గుర్తుతో 1971 ఎన్నికల్లో పోటీ చేశారు. ఆ తర్వాత ఆవు దూడ గుర్తుపై కూడా బ్రహ్మానంద రెడ్డి వర్గం అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయడంతో, ఎన్నికల సంఘం ఆ గుర్తును నిలిపివేసింది. చీలిపోయిన కాంగ్రెస్ తిరిగి 1977లో విలీనమై భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ పేరుతో ఏర్పడడంతో దీనికి హస్తం గుర్తును కేటాయించారు

46. జ: A

లోక్ సభ నిబంధనల కమిటీ ప్రతిపాదనపై 1993లో 17 DRSCలు పార్లమెంటులో స్థాపించబడ్డాయి. 2004లో ఇలాంటి మరో ఏడు కమిటీలు స్థాపించబడ్డాయి మరియు వాటి సంఖ్యను 17 నుండి 24కి పెంచారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని అన్ని మంత్రిత్వ శాఖలు లేదా విభాగాలు 24 స్టాండింగ్ కమిటీలచే పరిశీలించబడతాయి. ప్రతి స్టాండింగ్ కమిటీలో 31 మంది సభ్యులు (లోక్ సభ నుండి 21 మంది మరియు రాజ్యసభ నుండి 10 మంది) ఉంటారు. లోక్ సభ (లేదా రాజ్యసభ) సభ్యులను స్పీకర్ (లేదా చైర్మన్) దాని లోక్ సభ సభ్యుల నుండి నామినేట్ చేస్తారు. DRSC లలో ఏ

ఒక్కరికి మంత్రిని నియమించలేరు మరియు DRSC సభ్యుడు మంత్రిగా మారితే అతను ఆ కమిటీలో సభ్యునిగా ఉండడు. ప్రతి స్టాండింగ్ కమిటీ యొక్క పదవీ కాలం స్థాపించబడిన తేదీ నుండి ఒక సంవత్సరం.

47. జ: D

అనూప్ బరన్వాల్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (2023) కేసులో, ప్రధానమంత్రి, లోక్ సభలో ప్రతిపక్ష నాయకుడు లేదా ప్రతిపక్షంలో అతిపెద్ద పార్టీ నాయకుడు మరియు భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తితో కూడిన కమిటీ సలహా మేరకు ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్ (CEC) మరియు ఇద్దరు ఎన్నికల కమిషనర్లను రాష్ట్రపతి నియమించాలని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది.

48. జ: D

భారత ప్రభుత్వ చట్టం 1919 (మాంటేజ్-చెమ్సెఫోర్డ్ సంస్కరణలు): డెవల్యూషన్, డయార్టీ మరియు ఎన్నికల సంస్కరణలు:

లెజిస్లేటివ్ పవర్ డెవల్యూషన్: భారత ప్రభుత్వ చట్టం 1919 కేంద్రం ద్వారా ప్రావిన్సులకు లెజిస్లేటివ్ అధికార వికేంద్రీకరణను ఏర్పరచింది.

ప్రాంతీయ ప్రభుత్వం యొక్క కార్యనిర్వాహక స్థాయిలో రాష్ట్రంలో ద్వంద్వ పాలనను (డైయార్టీ) ప్రవేశపెట్టారు.

ద్వంద్వ పరిపాలన : ఇద్దరు పాలన-కార్యనిర్వాహక కౌన్సిలర్లు మరియు ప్రముఖ మంత్రులు ఉంటారు.

గవర్నర్ ప్రావిన్స్ లో కార్యనిర్వాహక అధిపతిగా ఉండాలి.

సెంట్రల్ లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్: ఇది 2 సభలుగా విభజించబడింది - లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ (దిగువ సభ) మరియు కౌన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్ (ఎగువ సభ)

మొట్టమొదటిసారిగా ప్రత్యేక ఎన్నికలు ప్రవేశపెట్టబడ్డాయి మరియు ఆస్తి, పన్ను మరియు విద్య ఆధారంగా పరిమిత సంఖ్యలో వ్యక్తులకు పరిమిత ఓటుహక్కును మంజూరు చేసింది.

చట్టసభల్లో క్రైస్తవులకు, ఆంగ్లో ఇండియన్లకు, యూరోపియన్లకు కూడా ప్రత్యేక నియోజక వర్గాలు కేటాయించడం ద్వారా మతపరమైన ప్రాతినిధ్యాన్ని విస్తృతపరిచారు.

పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ఏర్పాటు గురించి అధ్యయనం చేసి నివేదిక సమర్పించడానికి లీ కమిషన్ ను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ కమిషన్ నివేదిక ఆధారంగా 1926లో కేంద్రంలో, రాష్ట్రాల్లో వేర్వేరుగా పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్లు ఏర్పాటుయ్యాయి.

49. జ: D

ఆరవ షెడ్యూల్ లోని నిబంధనలు అస్సాం, మేఘాలయ, త్రిపుర మరియు మిజోరం రాష్ట్రాల్లోని గిరిజన ప్రాంతాల పరిపాలనకు వర్తిస్తాయి.

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆరవ షెడ్యూల్ లక్ష్యాలు:

గిరిజనుల భూమి మరియు వనరులను రక్షించడం మరియు అటువంటి వనరులను గిరిజనేతర వ్యక్తులు లేదా వర్గాలకు బదిలీ కాకుండా నిషేధించడం.

గిరిజన సంఘాలు గిరిజనేతర జనాభా ద్వారా దోపిడీకి గురికాకుండా లేదా అట్టడుగున వేయబడకుండా చూసేందుకు మరియు గిరిజన సాంస్కృతిక మరియు సామాజిక గుర్తింపులు భద్రతతో ప్రోత్సహించబడుతున్నాయి.

50. జ: B

ప్రధానమంత్రి ఎంపిక మరియు నియామకానికి సంబంధించి రాజ్యాంగంలో నిర్దిష్ట ప్రక్రియ ఏదీ లేదు. ఆర్టికల్ 75 ప్రకారం ప్రధానమంత్రిని రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు. అయితే ఇది ఎవరినైనా ప్రధానిగా నియమించే స్వేచ్ఛ రాష్ట్రపతికి ఉందని అర్థం కాదు.

పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వ వ్యవస్థ యొక్క సంప్రదాయాల ప్రకారం (రాజ్యాంగం ప్రకారం కాదు), రాష్ట్రపతి లోక్సభలో మెజారిటీ పార్టీ నాయకుడిని ప్రధానమంత్రిగా నియమించాలి. కానీ లోక్సభలో ఏ పార్టీకి స్పష్టమైన మెజారిటీ లేనప్పుడు, ప్రధానమంత్రి ఎంపిక మరియు నియామకంలో రాష్ట్రపతి తన వ్యక్తిగత విచక్షణాధికారాన్ని వినియోగించుకోవచ్చు.

1997లో సుప్రీంకోర్టు పార్లమెంటు సభలలో సభ్యుడు కాని వ్యక్తిని ఆరు నెలల పాటు ప్రధానమంత్రిగా నియమించవచ్చని పేర్కొంది, అంటే అతను తప్పనిసరిగా పార్లమెంటు సభ్యుడిగా ఉండవలసిన అవసరం లేదు. కాని ఆరు నెలల్లోగా అతను పార్లమెంటులో ఏదో ఒక సభలో సభ్యుడు కావాలి, లేకుంటే అతను ప్రధానమంత్రి పదవిని కోల్పోతాడు అని పేర్కొంది

51. జ: C

మగధను పాలించిన బింబిసారుడు, అజాతశత్రువు, మహాపద్మనందుడు మొదలైన రాజులందరికీ రాజ్యవిస్తరణ కాంక్ష ఉండేది. కింది పరిస్థితులు మగధ విస్తరణకు అనుకూలంగా ఉన్నాయి:

మగధ తొలి రాజధాని రాజగృహం (రాజ్గిర్) సమీపంలో ఇనుప నిక్షేపాలు ఉన్నాయి. దీంతో వీరు మెరుగైన ఆయుధాలు తయారు చేసి శత్రువులను అణచివేశారు. వ్యవసాయానికి ఇనుప పనిముట్లను వాడారు. దీంతో అధిక ఉత్పత్తి పొంది, ఆర్థికంగా బలోపేతమయ్యారు.

మగధ రాజధానులైన రాజగృహం, పాటలీపుత్రం భౌగోళికంగా కీలక ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. రాజ్గిర్ అయిదు కొండల మధ్యలో ఉండగా, పాటలీపుత్రం గంగ, గండకి, సోన్ నదుల సంగమ స్థానంలో ఉంది. ఇది నిజమైన జలదుర్గం. వీటిని ఆక్రమించడం శత్రురాజ్యాలకు అసాధ్యంగా ఉండేది.

మగధ రాజ్యం నదీ పరివాహక ప్రాంతంలో ఉండటం వల్ల జల రవాణా, వార్తా సౌకర్యాలకు అనుకూలంగా ఉండేది.

పాటలీపుత్రం మధ్యగా మైదానంలో ఉంది. అక్కడి సారవంతమైన నేలలు, ఒండ్రుమట్టి, అధిక వర్షపాతం వల్ల ఆ ప్రాంతం అనేక రకాల పంటలు పండించడానికి అనుకూలంగా ఉండేది. దీంతో రైతులు అధిక ఉత్పత్తి సాధించి, రాజుకు పన్నులు సక్రమంగా చెల్లించేవారు. అందువల్ల మగధ ఆర్థిక పరిస్థితి పటిష్ఠంగా మారింది. పట్టణాలు అభివృద్ధి చెందాయి. లోహ నాణేలు చలామణిలో ఉండేవి. వ్యాపార వృద్ధి జరిగింది. దీంతో మగధ రాజులు అధిక పన్నులు వసూలు చేసి, సైన్యాన్ని పోషించారు. మగధ సైనిక వ్యవస్థలో ఏనుగులు, గుర్రాలు, రథబలం పెద్దఎత్తున ఉండేవి. తూర్పు భారతదేశం నుంచి ఏనుగులను దిగుమతి చేసుకునేవారు. కోటలు పగలగొట్టడానికి, రవాణాకు, యుద్ధానికి ఇవి బాగా ఉపయోగపడ్డాయి. గ్రీకు చరిత్రకారుల అంచనా ప్రకారం నందరాజుల దగ్గర 6000 ఏనుగులు ఉండేవి.

మగధ సమాజం యొక్క అసంబద్ధమైన పాత్ర - మగధ సమాజం అసాధారణమైన పాత్రను కలిగి ఉంది. సమాజంలో కిరాతలు మరియు మగధలు నివసించేవారు, వారు సనాతన బ్రాహ్మణులచే తక్కువ గౌరవం పొందారు. జైన, బౌద్ధ మతాల ఆవిర్భావం కూడా సమాజంలో మార్పులకు, ప్రజల ఆలోచనలకు దారితీసింది.

52. జ: C

మతపరమైన ఆచారాలు:

హరప్పాలో లభించిన ఒక ముద్రకలో (Seal) పురుషదేవుడు యోగిలా కూర్చోని ఉన్నాడు. అతడికి మూడు తలలు, నాలుగు చేతులు ఉన్నాయి. మధ్యభాగంలోని తలపై త్రిశూలం ఉంది. అతడు ఒక కాలుపై మరొక కాలు ఉంచబడి అతడి చుట్టూ ఏనుగు, పులి, ఖడ్గమృగం మరియు అతని సింహాసనం క్రింద ఒక గేదె మరియు అతని పాదాల వద్ద రెండు జింకలు వంటి జంతువులున్నాయి.

ఫాలస్ (లింగం) మరియు యోని ఆరాధన పూజించినట్లు ఆధారాలు లభించాయి. ఋగ్వేదం లింగం ఆరాధకులైన ఆర్యన్యేతర ప్రజల గురించి మాట్లాడుతుంది.

వీరి ప్రధాన దేవత అమ్మతల్లి. వారు అగ్నిని కూడా ఆరాధించేవారు. సింధూ ప్రాంతంలోని ప్రజలు చెట్లను (ఉదా: పిప్పల్) మరియు జంతువులను (ఒంటి కొమ్ము, హంప్ట్ ఎద్దు మొదలైనవి) కూడా పూజించేవారు. హరప్పన్లు దెయ్యాల మరియు దుష్ట శక్తులను విశ్వసిస్తారు, అందువల్ల వారు వాటికి వ్యతిరేకంగా తాయెత్తులు ఉపయోగించారు.

ముద్రకలు:

ముద్రకలకి ఒక వైపు జంతువు లేదా మానవ బొమ్మ మరియు ఎదురుగా ఒక శాసనం లేదా రెండు వైపులా శాసనాలు ఉండే తయారు చేసేవారు. ముద్రకలు ప్రధానంగా వాణిజ్య ప్రయోజనాల కోసం, తాయెత్తులుగా, గుర్తింపు రూపంలో, విద్యా ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించబడ్డాయి. ఇలాంటి చిహ్నాలతో ముద్రలు కు 'స్వస్తిక' డిజైన్ కూడా తయారు చేసేవారు.

వ్యవసాయం మరియు జంతువుల పెంపకం:

గోధుమ మరియు బార్లీ రెండు రకాల పంటలుగా సాగు చేసేవారు. లోథాల్ మరియు రంగ్ పూర్ (గుజరాత్)లో మాత్రమే వరి సాగు చేసినట్లు రుజువు. ఖర్జూరం, ఆవాలు, నువ్వులు, పత్తి, రాయి, పెసలు మొదలైనవి ఇతర పంటలు ఎద్దులు, గేదెలు, మేకలు, గొర్రెలు మరియు పందులు, కుక్కలు, పిల్లలు, గాడిదలు మరియు ఒంటిలు పెంపకం చేయబడ్డాయి.

53. జ: B

భారతదేశంలో యూరోపియన్ ఆగమనం మరియు వారి మొదటి ఫ్యాక్టరీల స్థాపన:

పోర్చుగల్:

1498లో వాస్కో డా గామా కాలిక్ట్ చేరుకున్నాడు, సముద్ర మార్గంలో భారతదేశానికి వచ్చిన మొదటి యూరోపియన్ అయ్యాడు. మొదటి కర్మాగారం 1500లో స్థానిక హిందూ పాలకుడు జామోరిన్ అనుమతితో కాలిక్ట్లో స్థాపించబడింది.

డచ్చివారు:

డచ్చివారు మొదటి శాశ్వత వర్తక స్థావరాన్ని 1605లో మచిలీపట్నంలో ఏర్పాటు చేశారు.

ఫ్రెంచివారు:

ఫ్రెంచి చక్రవర్తి పద్నాలుగో లూయీ తన మంత్రి కోల్బర్ట్ ప్రోత్సాహంతో 1664లో ఫ్రెంచి ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీని స్థాపించాడు.

1667లో సూరత్లోని ఫ్రాంకోయిస్ కారన్ మొదటి ఫ్రెంచి వర్తక స్థావరాన్ని స్థాపించాడు.

54. జ: D

జైనమతం దేవతల ఉనికిని గుర్తించింది, కానీ వారిని జినాల కంటే తక్కువగా ఉంచింది మరియు బౌద్ధమతం చేసినట్లుగా జైనమతం వర్ణ వ్యవస్థను ఖండించలేదు.

మహావీరుని ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి తన పూర్వ జన్మలో చేసిన పాపాలు లేదా పుణ్యాల ఫలితంగా ఉన్నత లేదా తక్కువ వర్ణంలో జన్మిస్తాడు.

మహావీరుడు చండాలలో కూడా మానవీయ విలువల కోసం చూస్తాడు. అతని అభిప్రాయం ప్రకారం అట్టడుగు కులాల సభ్యులు స్వచ్ఛమైన మరియు యోగ్యతతో కూడిన జీవితాన్ని నడిపించడం ద్వారా విముక్తిని సాధించవచ్చు.

జైనమతం ప్రధానంగా ప్రాపంచిక బంధాల నుండి విముక్తిని పొందడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. అటువంటి విముక్తికి ఎటువంటి కర్మ అవసరం లేదు అని పేర్కొంది. ప్రాపంచిక బంధాల నుండి విముక్తిని సరైన జ్ఞానం, సరైన విశ్వాసం మరియు సరైన చర్య ద్వారా పొందవచ్చు. ఈ మూడింటిని జైనమతం యొక్క త్రిరత్నాలుగా పరిగణిస్తారు

జైనమతం, అనుచరులకు యుద్ధాన్ని మరియు వ్యవసాయాన్ని కూడా నిషేధించాలని పేర్కొంది. ఎందుకంటే రెండూ జీవులను చంపడం అని పేర్కొంటుంది.

55. జ: B

హర్షవర్ధనడు హ్యూన్ త్సాంగ్ యొక్క వ్యక్తిత్వంతో బాగా ప్రభావితమయ్యాడు మరియు హుయాన్ త్సాంగ్ అధ్యక్షతన కనోజ్ లో బౌద్ధ సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేశాడు. హ్యూన్ త్సాంగ్ తన పుస్తకంలో హర్షవర్ధన్ న్యాయాన్ని మరియు ఔదార్యాన్ని (ఔదార్యాన్ని) ప్రశంసించారు.

హర్షవర్ధనడు శివభక్తుడు. తరువాత అతను మహాయాన బౌద్ధమతంలోకి మారాడు. హ్యూన్ త్సాంగ్ ప్రకారం, అతను ప్రతి 5 సంవత్సరాలకు ఒకసారి అలహాబాద్ సమావేశాన్ని నిర్వహించాడు.

స్వయంవరం పద్ధతి లేకపోవడము వల్ల (భర్తను ఎన్నుకునే వేడుక) ఈ కాలంలో స్త్రీల స్థానం క్షీణించింది. వితంతు పునర్వివాహం అనుమతించబడలేదు మరియు సతి మరియు వరకట్న వ్యవస్థలు ప్రబలంగా ఉన్నాయి.

హర్షవర్ధనడు కవి మరియు నాగానంద, రత్నావళి మరియు ప్రియదర్శిక సంస్కృత నాటకాలను రచించాడు. హర్షుడు అయిదేళ్లకోసారి తన సంపదనంతా ప్రయాగ వద్ద పేదలకు దానం చేసి కట్టుబట్టలతో రాజ్యానికి తిరిగివచ్చేవాడని పేర్కొన్నాడు. దీన్నే సర్వస్వదాన కార్యక్రమంగా పేర్కొంటారు. హర్షదరిత, కాదంబరి మరియు పార్వతీపరిణయ బాణభట్ట రాశారు

IAS STUDY CIRCLE

56. జ: B

కర్ణాటక జైన పుణ్యక్షేత్రాల గొప్ప వారసత్వాన్ని కలిగి ఉంది మరియు శ్రావణ బెళగోళలో ప్రసిద్ధ గోమట్ శ్వర విగ్రహం, పద్దెనిమిది మీటర్లు లేదా యాభై ఏడు అడుగుల ఎత్తులో ఉన్న బాహుబలి గ్రానైట్ విగ్రహం ప్రపంచంలోనే ఎత్తైన ఏకశిలా స్వేచ్ఛా నిర్మాణం ఉంది.

57. జ: B

విజయాలయ చోళ సామ్రాజ్య స్థాపకుడు: అతను 815 A.D.లో ముత్తరైయర్ల నుండి తంజోర్ ను స్వాధీనం చేసుకొని మరియు దుర్గా దేవాలయాన్ని నిర్మించాడు. అతను తంజావూరు నగరాన్ని నిర్మించి చోళ రాజ్యాన్ని స్థాపించాడు.

వైకుంఠ పెరుమాళ్ ఆలయ గోడలపై పరాంతక-1 పాలనకు చెందిన ప్రసిద్ధ శాసనంను కనుగొన్నారు. ఉత్తర మేరూర్ శాసనం పరాంతక-1 పాలనకు చెందినవి. శాసనం చోళుల గ్రామ పరిపాలన గురించి వివరంగా తెలియజేస్తుంది.

రాజరాజ1 శ్రీలంక రాజు మహేంద V నుండి ఉత్తర శ్రీలంకను స్వాధీనం చేసుకున్నాడు.

కులోత్తుంగ | చైనాకు 72 మంది వ్యాపారులతో కూడిన పెద్ద రాయబార కార్యాలయాన్ని పంపాడు మరియు శ్రీ విజయ రాజ్యంతో సత్సంబంధాలను కొనసాగించాడు.

58. జ: A

యునైటెడ్ నేషన్స్ ఎడ్యుకేషనల్, సైటిఫిక్ అండ్ కల్చరల్ ఆర్గనైజేషన్ (UNESCO) మానవాళికి అత్యుత్తమ విలువగా పరిగణించబడే ప్రపంచవ్యాప్తంగా సాంస్కృతిక మరియు సహజ వారసత్వాన్ని గుర్తించడం, రక్షించడం మరియు పరిరక్షించడం వంటి వాటిని ప్రోత్సహించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఇది 1972లో యునెస్కో 'ప్రపంచ సాంస్కృతిక మరియు సహజ వారసత్వ రక్షణకు సంబంధించిన కన్వెన్షన్. అంతర్జాతీయంగా ఆమోదించబడిన ఒప్పందం.

ప్రపంచ వారసత్వ ప్రదేశాలు:

ఆగ్రా కోట, అజంతా గుహలు, ఎల్లోరా గుహలు, తాజ్ మహల్, మహాబలిపురంలోని స్మారక చిహ్నాల సమూహం, సన్ టంపుల్, కోణార్క్, కాజిరంగా నేషనల్ పార్క్ కియోలాడియో నేషనల్ పార్క్ మొదలైనవి ప్రపంచ వారసత్వ కట్టడాల జాబితాలో పొందుపరచబడింది

"మరాఠా మిలిటరీ ల్యాండ్స్కేప్ ఆఫ్ ఇండియా" అనేది 2024-25 సంవత్సరానికి యునెస్కో వరల్డ్ హెరిటేజ్ లిస్ట్లో గుర్తింపు కోసం భారతదేశం యొక్క ప్రతిపాదన చేసింది కాని ఇంకా UNESCO యొక్క ప్రపంచ వారసత్వ ప్రదేశంగా గుర్తించబడలేదు.

59. జ: C

కొత్త రాతి యుగ (నవీన శిలాయుగం) యుగం తర్వాత భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో తామ్ర శిలాయుగం(చాల్కోలిథిక్) యుగం ప్రారంభమైంది. ఈ యుగంలో ప్రజలు మొదటిసారిగా లోహాన్ని (రాగి) ఉపయోగించారు. అందుకే దీనిని రాతి-రాగి యుగం అంటారు. అయితే, ఈ కాలంలో ప్రజలకు రచనా కళ గురించి తెలియదు మరియు పిక్టోగ్రాఫిక్ లిపి యొక్క నమూనాలు కనుగొనబడలేదు. పిక్టోగ్రాఫిక్ లిపి సింధు లోయ నాగరికతకు చెందినది. నవీన శిలాయుగం సంస్కృతితో పోలిస్తే తామ్ర శిలాయుగం ప్రజలు వ్యవసాయం గురించి మెరుగైన జ్ఞానం కలిగి ఉన్నారు.తద్వారా తరువాతి వారి కంటే చాలా ఎక్కువ పంటలను సాగు చేశారు. ముఖ్యంగా వారు పశ్చిమ భారతదేశంలో బార్షి, గోధుమలు మరియు కాయధాన్యాలు మరియు దక్షిణ మరియు తూర్పు భారతదేశంలో వరిని పండించారు. వారి యుగంలో తృణధాన్యాల ఆహారం మాంసాహారంతో అనుబంధంగా ఉండేది.

60. జ: C

గ్రామాధికారిని ముఖద్దం అని పిలుస్తారు, అయితే చిన్న భూస్వాములను ఖుత్లు అని పిలిచేవారు. వారి స్వంత భూ కమతాలతో పాటు వారు రాయితీ ధరలకు ఆదాయాన్ని చెల్లించిన భూములను కలిగి ఉన్నారు. రెవెన్యూ వసూళ్లు, శాంతిభద్రతల పరిరక్షణలో కూడా గవర్నర్తో కలిసి పనిచేశారు.

61. జ: A

అబ్దుల్ రజాక్ (పర్షియా): అతను పర్షియాలోని తైమూరిడ్ రాజవంశ పాలకుడు షారుఖ్ రాయబారిగా విజయనగర రాజ్యాన్ని దేవరాయ II కాలంలో సందర్శించాడు. అతను విజయనగర సామ్రాజ్యం యొక్క సమర్థవంతమైన పరిపాలన మరియు సంస్థను ప్రశంసించాడు.

డొమింగో పేస్ (పోర్చుగీస్ యాత్రికుడు): కృష్ణదేవరాయల ఆధ్వర్యంలోని విజయనగర సామ్రాజ్యం పాలించిన పురాతన నగరం హంపికి సంబంధించిన అన్ని చారిత్రాత్మక వర్ణనల గురించి అతను చాలా వివరణాత్మకంగా పేర్కొన్నారు. శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు గొప్ప వాస్తుశిల్పులు అని అతను హైలైట్ చేశాడు.

ఫెర్నావో నూనిజ్: అతను అచ్యుతరాయ పాలనలో భారతదేశాన్ని సందర్శించిన పోర్చుగీస్ యాత్రికుడు, చరిత్రకారుడు మరియు గుర్రపు వ్యాపారి. విజయనగర చరిత్ర గురించి వివరంగా వివరించారు.

నికోలో కాంటి: వెనిస్ నుండి ఒక ఇటాలియన్ వ్యాపారి ప్రయాణించి విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని వివరించాడు. అతను విజయనగరం దేవరాయ I పాలనలో భారతదేశాన్ని సందర్శించాడు.

62. జ: B

1. దివాన్-ఇ-అర్జ్: సైనిక వ్యవహారాల విభాగం.
2. దివాన్-ఇ-ఇన్నా: కరస్పాండెన్స్ మరియు కమ్యూనికేషన్ విభాగం
3. దివాన్-ఇ-రసాలత్: మత వ్యవహారాల విభాగం,
4. దివాన్-ఇ-విజారత్: ఆర్థిక శాఖ,
5. దివాన్-ఇ-కోహి: వ్యవసాయం మరియు భూ రెవెన్యూ శాఖ బాధ్యత వహిస్తుంది
వ్యవసాయ భూమి నిర్వహణ, నీటిపారుదల వ్యవస్థలు మరియు వ్యవసాయ సేకరణ పన్నులు.

6. దివాన్-ఇ-కోహి: వ్యవసాయం

63. జ: C

నాయనార్లు- తేవరం -

క్రీ.శ. 6వ మరియు 9వ శతాబ్దాలలో నాయనార్లు అని పిలువబడే 63 మంది శివుని ఆరాధకులకు దక్షిణ భారతదేశం నిలయంగా ఉంది. తేవరం పన్నెండు సంపుటాల సేకరణలో మొదటి ఏడు సంపుటాలను సూచిస్తుంది, దీనిని 'తిరుమురై' అని పిలుస్తారు, ఇది పురాణ శైవ కథనం మరియు పురాణ వీరుల గురించీ కలదు. ఈ కీర్తనలు 10వ శతాబ్దంలో చోళ వంశానికి చెందిన రాజరాజ I పాలనలో నంబియాందర్ నంబిచే సేకరించి సంకలనం చేయబడ్డాయి.

ఆళ్వార్లు- నలయార దివ్య ప్రబంధం

ఆళ్వార్ అంటే భగవంతుని ప్రేమలో "పూర్తిగా లీనమై" ఉన్న వ్యక్తిని సూచిస్తుంది. ఈ 12 మంది కవి-సన్యాసులు, అందరూ అత్యుత్తమ విష్ణు అనుచరులు మరియు వివిధ వర్గాలకు చెందినవారు. వారు భారతదేశం అంతటా దేవాలయాలను సందర్శించి విష్ణువు గౌరవార్థం 4,000 క్లోకాలను వ్రాసారు.

వీరశైవులు- వచనాలు

దాళుక్య రాజు ఆస్థానంలో మంత్రిగా ఉన్న బసవన్న పన్నెండవ శతాబ్దంలో కర్ణాటకలో కొత్త ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించాడు. వీరశైవ సంప్రదాయం కన్నడలో వ్రాసిన వచనాలపై ఆధారపడింది. ఉద్యమంలో మహిళలు కూడా ఉన్నారు, వీరిని సమిష్టిగా 'వచనకారాలు' అని పిలుస్తారు.

64. జ: D

రాష్ట్రకూటుల పాలనలో శివుడు మరియు విష్ణువుల ఆరాధన బాగా ప్రాచుర్యం పొందింది. ఎల్లోరలోని 16వ గుహలో ఏకశిలా రాతి కైలాసనాథ ఆలయాన్ని మొదటి కృష్ణుడు నిర్మించాడు.

65. జ: D

కింది స్మారక చిహ్నాలు ఔరంగజేబు పాలన కాలంలో (1658 నుండి 1707 వరకు) నిర్మించబడ్డాయి:

ఢిల్లీలోని లాల్ ఖిలా వద్ద ఉన్న మోతీ మసీదు, లాహోర్లోని బాద్షాహీ మసీదు మరియు ఔరంగాబాద్ (బీబీ కా మక్బారా)లో అతని భార్య రబియా ఉద్ దౌరన్ కోసం నిర్మించిన సమాధి ఔరంగజేబు ఆధ్వర్యంలోని మొఘల్ వాస్తుశిల్పానికి ప్రధాన ఉదాహరణలు.

66. జ: D

ఢిల్లీ సుల్తానేట్ ఢిల్లీ కేంద్రంగా ఉన్న ఒక ఇస్లామిక్ సామ్రాజ్యం, ఇది 320 సంవత్సరాల పాటు భారత ఉపఖండంలోని పెద్ద భాగాలలో విస్తరించి ఉంది. ఐదు రాజవంశాలు ఢిల్లీ సుల్తానేట్‌ను వరుసగా పాలించాయి:

మమ్లుక్ రాజవంశం ఖిల్జీ రాజవంశం, తుగ్లక్ రాజవంశం, సయ్యద్ రాజవంశం మరియు లోడి రాజవంశం

డాగ్ మరియు చెఛో వ్యవస్థను అలావుద్దీన్ ఖిల్జీ (1296-1316) ప్రవేశపెట్టారు మరియు రెండు పద్దతులను కలిగి ఉన్నారు: అలా-ఉద్-దీన్ ప్రతి సైనికుడికి గుర్తింపు కార్డు వ్యవస్థను చెఛో వ్యవస్థను మరియు ప్రత్యేకంగా యుద్ధాల కోసం ఉపయోగించే బ్రాండ్ గుర్రాలకు డాగ్‌ని ప్రవేశపెట్టాడు.

ఘియాసుద్దీన్ బాల్బాన్ ప్రత్యేక సైనిక విభాగాన్ని (దివాన్-ఇ-అరిజ్) ప్రవేశపెట్టాడు మరియు కొత్తాల్‌ను నియమించాడు.

ఫిరోజ్ తుగ్లక్ ఇక్తా వ్యవస్థను వారసత్వంగా మార్చాడు మరియు దివాన్-ఇ-బందగన్ అనే బానిసల ప్రత్యేక విభాగాన్ని ప్రవేశపెట్టాడు.

67. జ: D

అష్ట ప్రధానుల విధులు

పీషా లేదా ముఖ్య ప్రధాన్ - ప్రధానమంత్రి: కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని వివిధ శాఖల పనితీరును పర్యవేక్షించడం.

అమాత్యుడు లేదా మజుందార్ - ఆర్థిక మంత్రి: ఆదాయ, వ్యయాల పట్టికను తయారు చేయడం.

సుమంత లేదా దబీర్: విదేశీ వ్యవహారాలను పర్యవేక్షించడం.

సేనాపతి లేదా సర్ ఇ నౌబత్ - ముఖ్య సేనాధిపతి: సైన్యాన్ని సమీకరించడం, యుద్ధంలో సైన్యాన్ని నడిపించడం

న్యాయాధీశ - ప్రధాన న్యాయమూర్తి: సివిల్, క్రిమినల్, సైనిక, రెవెన్యూ కేసులలో తీర్పులు ఇవ్వడం.

పండిత్‌రావ్ లేదా దానాధ్యక్షుడు: దానధర్మాలు, విద్యాపోషణ, ధార్మిక సంస్థల నిర్వహణ.

మంత్రి లేదా వకియానావిన్ - హోంమంత్రి: శాంతిభద్రతలను పరిరక్షించడం.

సచివుడు లేదా సుర్నావిన్: అంతరంగిక వ్యవహారాల మంత్రి.

68. జ: B

చార్మినార్ను 1591లో సుల్తాన్ మహ్మద్ కులీ కుతుబ్ షా నిర్మించారు. చార్మినార్ను నిర్మించడం వెనుక అసలు కారణం ఇంకా స్పష్టంగా తెలియదు. ఈ చతురస్రాకార నిర్మాణం నాలుగు స్తంభాలు మరియు క్లిష్టమైన శిల్పాలతో అతని భార్య భాగమతి గౌరవార్థం నిర్మించబడిందని చెబుతారు.

తన ప్రజలు బాధపడుతున్న ఈ షేగు వ్యాధి అంతం కావాలని మహమ్మద్ ఖులీ ఖుతుబ్ షా చార్మినార్ ను నిర్మించాడని నమ్ముతారు

తాజియాస్ - చార్మినార్ యొక్క నిర్మాణ రూపకల్పన పియా "తజియాస్" నుండి ప్రేరణ పొందింది. ఈ తాజియాలు ముహమ్మద్ ప్రవక్త యొక్క అల్లుడు మరియు కర్బలా యుద్ధంలో ప్రాణాలు కోల్పోయిన హుస్సేన్ జ్ఞాపకార్థం నిర్మించబడ్డాయి.చార్మినార్ను గ్రానైట్, సున్నం మోర్టార్తో నిర్మించారు.

చార్మినార్, హైదరాబాద్లోని కుతుబ్ షాహీ స్మారక చిహ్నాలతో పాటు గోల్కొండ కోట మరియు కుతుబ్ షాహీ సమాధులు యునెస్కో ప్రపంచ వారసత్వ తాత్కాలిక జాబితాలో చేర్చబడ్డాయి.

69. జ: D

వల్లభాచార్య శుద్ధద్వైత (స్వచ్ఛమైన నాన్ ద్వంద్వవాదం) స్థాపకుడు మరియు అతని తత్వశాస్త్రాన్ని 'పుష్టి మార్గం' అని పిలువబడుతుంది. ఈ శాఖ కృష్ణుడు కేంద్రీకృతమై ఉంది, ముఖ్యంగా అతని బాల అభివృద్ధి, మరియు సంప్రదాయాలు, సంగీతం మరియు పండుగల ఉపయోగంతో సుసంపన్నం.

70. జ: C

లార్డ్ రిప్పన్ (1880 - 84)

“స్థానిక స్వపరిపాలనా పితామహుడు”, భారతీయుల ఆత్మబంధువుగా పేరొందిన వైస్రాయ్ లార్డ్ రిప్పన్. ఇతడు 1880లో ప్రాంతీయ భాషా పత్రికల చట్టాన్ని రద్దు చేశాడు. 1881లో మొదటి ప్యాక్టరీ చట్టం ప్రవేశపెట్టి కార్మికులకు సౌకర్యాలు కల్పించాడు. 1881, 1882 సంవత్సరాల్లో స్థానిక స్వపరిపాలనా చట్టాలను ప్రవేశపెట్టి పాలనా సంస్కరణలను అమలు చేశాడు. పురపాలక సంఘాలు, తాలూకా, జిల్లా బోర్డులను ఏర్పాటు చేశాడు. విద్యారంగ సంస్కరణల కోసం 20 మంది సభ్యులతో 1882లో హంటర్ కమిషన్‌ను నియమించాడు. సివిల్ సర్వీస్ పరీక్షలు రాసే భారతీయుల అర్హత వయసును 19 నుంచి 21 సంవత్సరాలకు పెంచాడు. ఉప్పు పన్ను తగ్గించాడు.

71. జ: C

భారతీయ న్యాయస్థానాల్లో భారతీయ న్యాయమూర్తులు ఎదుర్కొంటున్న వివక్షతపై ఇల్బర్ట్ కమిటీని లార్డ్ రిప్పన్ నియమించాడు. ఆ కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారం ఇల్బర్ట్ బిల్లును రూపొందించి, భారతీయ న్యాయమూర్తులు కూడా ఐరోపా నేరస్థులను విచారించవచ్చని ఆదేశించాడు.

రిప్పన్ దేశంలో ఉన్న చట్టాలకు సవరణను ప్రతిపాదించారు మరియు జిల్లా స్థాయిలో క్రిమినల్ కేసుల్లో బ్రిటిష్ నేరస్థులను విచారించే అధికార పరిధిని భారతీయ న్యాయమూర్తులు మరియు మేజిస్ట్రేట్లకు అనుమతించారు.

కానీ, ఐరోపావారి ఉద్యమం వల్ల ఇల్బర్ట్ బిల్లును రద్దు చేయాల్సి వచ్చింది. ఈ సంఘటన భారతీయుల్లో జాతీయతాభావం పెంపొందించడానికి దోహదపడింది.

72. జ: B

వైస్రాయ్ లార్డ్ కర్జన్ బెంగాల్‌ను రెండు రాష్ట్రాలుగా విభజిస్తూ 1905, జూలై 20న అధికారిక ప్రకటన చేశాడు. ఆ నిర్ణయం అదే ఏడాది అక్టోబరు 16 నుంచి అమల్లోకి వచ్చింది. విభజనకు వ్యతిరేక ఉద్యమం బెంగాల్ అంతటా ఊపందుకుంది. భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ విభజనకు వ్యతిరేకంగా దేశవ్యాప్తంగా ప్రజా ఉద్యమం (స్వదేశీ ఉద్యమం) ప్రారంభం అయింది.

ముస్లిం లీగ్ (ఆల్ ఇండియా ముస్లిం లీగ్) అనేది ప్రత్యేక ముస్లిం దేశం డిమాండ్‌కు కోసం స్థాపించిన రాజకీయ సమూహం. ఇది భారతీయ ముస్లింల హక్కులను కాపాడటానికి 1906లో స్థాపించబడింది. 1940 లో లీగ్ స్వతంత్ర భారతదేశం హిందువుల ఆధిపత్యానికి గురవుతుందని భయపడినందున స్వతంత్ర భారతదేశం నుండి వేరుగా ఉండే ముస్లిం రాజ్యాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని పిలుపునిచ్చింది.

1907లో, సూరత్ సమావేశంలో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ రెండు గ్రూపులుగా చీలిపోయింది: తీవ్రవాదులు మరియు మితవాదులు.

లార్డ్ హార్డింజ్ పదవి కాలంలో బ్రిటిష్ చక్రవర్తి అయిదో జార్జ్, రాణి మేరీ భారతదేశాన్ని 1911లో సందర్శించారు. వారి గౌరవార్థం దర్బార్ ఏర్పాటు చేశారు. ఆ దర్బార్‌లో చక్రవర్తి రెండు ముఖ్య ప్రకటనలు చేశారు. అవి బెంగాల్ విభజన రద్దు, రాజధానిని కలకత్తా నుంచి దిల్లీకి మార్చడం.

73. జ: A

ఆత్మారాం పాండురంగ 1867లో బొంబాయిలో ప్రార్థనా సమాజాన్ని స్థాపించారు. ఎం.జి. రనడే, ఆర్.జి. భండార్కర్లు స్థాపక సభ్యులుగా ఉన్నారు. వీరు మతోద్ధరణ కంటే సంఘ సంస్కరణలకు అధిక ప్రాధాన్యమిచ్చారు. సమాజం విద్య మరియు ఒప్పించడంపై ఆధారపడింది మరియు హిందూ సనాతన ధర్మాన్ని ఎదుర్కోవడం పై కాదు.

ప్రార్థన సమాజ్ ఉద్దేశ్యం:

ప్రార్థన సమాజం మహారాష్ట్రలో మతపరమైన మరియు సామాజిక సంస్కరణల ఉద్యమంగా ప్రారంభించబడింది.

ప్రార్థన సమాజం ప్రాథమిక దృష్టి సాంఘిక మరియు సాంస్కృతిక సంస్కరణలను తీసుకోని రావడం . ఇది ఏకేశ్వరోపాసనను విశ్వసించింది మరియు ప్రజలు ఒకే దేవుడిని విశ్వసించడమే దీని లక్ష్యం.

బ్రహ్మ సమాజం వేదాలు మరియు ఉపనిషత్తుల నుండి ప్రేరణ ఉన్నప్పటికీ ప్రార్థన సమాజం వేదాలను పరిగణనకు వ్యతిరేకించింది

74. జ: A

అయ్యంకాళి (1863 - 1941) బ్రిటిష్ ఇండియాలోని ట్రావెన్‌కోర్ సంస్థానంలో అణగారిన ప్రజల అభ్యున్నతి కోసం కృషి చేసిన సంఘ సంస్కర్త. అతను అంటరాని కులం 'పులయర్' సమాజానికి చెందినవాడు.

అయ్యంకాళి "సాధు జన పరిపాలన సంఘం (SJPS) (పీదల రక్షణ కోసం సంఘం)ని స్థాపించారు. ఇది పాఠశాలల్లో ప్రవేశం కోసం ప్రచారం చేసింది మరియు మధ్యతర కాలంలో పులయర్ కులం నిర్వహించే పాఠశాలలను స్థాపించడానికి నిధులు సేకరించింది.

అయ్యంకాళి శ్రీ మూలం పాపులర్ అసెంబ్లీ (SMPA) లేదా ప్రజా సభ అని పిలువబడే ట్రావెన్కోర్ అసెంబ్లీలో సభ్యుడుగా ఎన్నికయ్యారు.

75. జ: B

ఉత్తర భారతదేశంలోని విప్లవకారులు నిరాశా నిస్పృహల నుండి బయటపడి, పాత అనుభవజ్ఞులైన రాంప్రసాద్ బిస్మిల్, జోగేష్ చటర్జియా నాయకత్వంలో పునర్వ్యవస్థీకరించబడినవారు.

సచింద్రనాథ్ సన్యాల్ విప్లవ ఉద్యమానికి పాఠ్య పుస్తకంగా బందీ జీవన్ రాశారు.

విప్లవాత్మక స్థానం యొక్క ప్రసిద్ధ ప్రకటన "ది ఫిలాసఫీ ఆఫ్ ది బాంబ్" యొక్క ముసాయిదాను భగవతి చరణ్ వోహ్రా రాశారు.

1930లో లాహోర్ సెంట్రల్ జైలులో భగత్ సింగ్ రాసిన "వై ఐ యామ్ యాన్ ఏడీప్స్" అనే వ్యాసం రాశారు.

76. జ: B

రౌలట్ చట్టం మార్చి 1919లో బ్రిటిష్ వలస ప్రభుత్వంచే భారతదేశంలో ఆమోదించబడింది. చట్టం రాజకీయ అసమ్మతిని అణిచివేసేందుకు మరియు భారతదేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో పాల్గొన్న వారి కార్యకలాపాలను అరికట్టడానికి, విచారణ లేకుండానే వ్యక్తులను అరెస్టు చేయడానికి మరియు నిర్బంధించడానికి బ్రిటిష్ అధికారులకు విస్తృత అధికారాలను అందిస్తుంది.

ఈ చట్టం రాజకీయ కార్యకర్తలను జ్యూరీ లేకుండా విచారించటానికి లేదా విచారణ లేకుండా జైలులో పెట్టడానికి అనుమతించింది. కేవలం 'దేశద్రోహం' అనే అనుమానంతో వారెంట్ లేకుండా భారతీయులను అరెస్టు చేసేందుకు అనుమతించింది. అటువంటి అనుమానితులను చట్టపరమైన సహాయం లేకుండా రహస్యంగా విచారించవచ్చు.

అనుమానితులను ముగ్గురు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులతో కూడిన ప్రత్యేక సెల్ విచారిస్తుంది మరియు ఆ ప్యానెల్ ఇచ్చే తీర్పుపైన అప్పీల్ కోర్టుకు లేదు. ఈ ప్యానెల్ భారతీయ సాక్ష్యాధారాల చట్టం ప్రకారం ఆమోదయోగ్యం కాని సాక్ష్యాన్ని కూడా ఆమోదించగలదు. పౌర స్వేచ్ఛ ప్రాతిపదికన హెబియస్ కార్పస్ చట్టాన్ని సస్పెండ్ చేయాలని చట్టం కోరింది.

77. జ: B

లాహోర్లో 1929, డిసెంబరులో పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ అధ్యక్షతన భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ వార్షిక సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశం నూతన, సమరశీల రాజకీయ చైతన్యానికి, నిర్ణయాలకు కేంద్రమైంది.

లాహోర్ సెషన్లో ఈ క్రింది ప్రధాన నిర్ణయాలు తీసుకోబడ్డాయి:

- * రౌండ్ టేబుల్ సమావేశాన్ని బహిష్కరించాలి
- * సంపూర్ణ స్వరాజ్యమే కాంగ్రెస్ ద్యేయంగా ప్రకటించబడింది
- * పన్నులు చెల్లించకపోవడంతోపాటు శాసనోల్లంఘన కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించేందుకు కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీకి అధికారం కల్పించింది మరియు చట్టసభల సభ్యులందరూ తమ పదవులకు రాజీనామా చేయాలని నిర్ణయించింది.
- * 1930, జనవరి 26న సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవంగా సంబరాలు జరపాలని నిర్ణయించారు.

78. జ: B

గోఖలే సలహా మేరకు, గాంధీజీ ఒక సంవత్సరం పాటు బ్రిటిష్ ఇండియా చుట్టూ తిరిగి ప్రజలను గురించి తెలుసుకున్నాడు . ఫిబ్రవరి 1916లో బనారస్ హిందూ యూనివర్సిటీ (BHU) ప్రారంభోత్సవంలో గాంధీజీ మొదటి ప్రధాన బహిరంగ ప్రసంగం ఇచ్చాడు.

79. జ: C

ఆగస్టు ప్రతిపాదన 1940:

యుద్ధానంతరం భారతదేశానికి డొమినియన్ ప్రతిపత్తి కల్పిస్తూ ఒక బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు హామీ ఇచ్చారు.యుద్ధ సమయంలో తాత్కాలిక చర్యగా రాజప్రతినిధి (వైస్రాయ్) కార్యనిర్వహణ మండలిలో భారతీయ ప్రతినిధులకు అవకాశం కల్పిస్తారు.యుద్ధానంతరం భారతీయులు తమ ఆశయాలు, ఆశలకు అనుగుణంగా రాజ్యాంగ రచన చేసుకునే విధంగా రాజ్యాంగ పరిషత్తు ఏర్పాటు చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు.

క్రిస్ప ప్రతిపాదనలు 1942 :

యుద్ధానంతరం భారతదేశానికి డొమినియన్ ప్రతిపత్తి కల్పిస్తారు. భారతీకు కామన్వెల్త్ నుంచి వైదొలిగే హక్కు కూడా ఉంటుంది.

వేవెల్ ప్రణాళిక 1945:

గవర్నర్ జనరల్ మరియు కమాండర్-ఇన్-చీఫ్ మినహా కార్యనిర్వాహక మండలిలోని సభ్యులందరూ భారతీయులు ఉంటారు .హిందువులు మరియు ముస్లింలకు సమాన ప్రాతినిధ్యం కల్పిస్తుంది.

మౌంట్ బాటన్ ప్రణాళిక 1947:

పంజాబ్ మరియు బెంగాల్ శాసనసభల విభజనకు ఓటు వేయడానికి హిందువులు మరియు ముస్లింలు రెండు గ్రూపులుగా ఓటు వేస్తారు. ఏ గ్రూపులోనైనా విభజనకు అనుకూలంగా ఓటు వేస్తే ఈ ప్రావిన్సులు రెండుగా విభజించబడతాయి. విభజన జరిగితే రెండు డొమినియన్లు మరియు రెండు రాజ్యాంగ అసెంబ్లీలు ఏర్పడుతాయి.

80. జ: B

1924లో వైకోమ్ సత్యాగ్రహం ప్రారంభించబడింది. వైకోమ్ మహాదేవ ఆలయం మరియు దేవాలయానికి చుట్టూ ఉన్న నాలుగు వీధుల్లోకి అణగారిన వర్గాల వారికి అనుమతిఇవ్వకపోవటం వల్ల ఈ ఉద్యమం ప్రారంభించబడింది .ఫిబ్రవరి 1924లో అంటరానితనం వ్యతిరేక కమిటీ వైకోమ్లో ఒక బహిరంగ సభను నిర్వహించింది. అక్కడ నిమ్న కులాలకు ఆలయ రహదారులను నిషేధించే నియమాన్ని సత్యాగ్రహాల బృందం ధిక్కరించాలని నిర్ణయించారు. మార్చి 30న ట్రావెన్కోర్లోని వివిధ ప్రాంతాల నుండి వాలంటీర్లు వైకోమ్ చేరుకున్నారు.

పెరియార్ ఇ.వి. రామస్వామి గొప్ప సంఘ సంస్కర్త. 1924లో వైకోమ్ సత్యాగ్రహంలో చురుకుగా పాల్గొని సత్యాగ్రహానికి నాయకత్వం వహించారు.1925 లో అతను "ఆత్మగౌరవ ఉద్యమం" ప్రారంభించాడు. అతను కుల వ్యవస్థను, బాల్య వివాహాలను ఖండించాడు మరియు ఎలాంటి ఆచారాలు లేకుండా ఎన్నో వివాహాలు స్వయంగా జరిపించాడు. అలాంటి వివాహాన్ని "ఆత్మగౌరవ వివాహం" అని పిలుస్తారు.

సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం 1920లో ప్రారంభించబడింది. చౌరీ చౌరా సంఘటన తర్వాత మహాత్మా గాంధీ ఫిబ్రవరి 1922లో సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమాన్ని ఉపసంహరించుకున్నారు. సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమాన్ని ఉపసంహరించుకున్న

రెండేళ్ల తర్వాత 1924 పిల్లవరిలో వైకోమ్ సత్యాగ్రహం ప్రారంభమైంది. అయితే, వైకోమ్ సత్యాగ్రహానికి మహాత్మా గాంధీ మద్దతు ఇచ్చారు.

81. జ: C

రాజులు వ్యాపారులకు భరోసా కల్పించేవారని గణపతిదేవుని మోటుపల్లి అభయ శాసనం తెలియజేస్తుంది. రుద్రమదేవి కృష్ణానది ఒడ్డున ఉన్న మేడారం గ్రామాన్ని విశ్వేశ్వరుడైన 'శివదేవ'కి దానం చేసింది. ఇక్కడ శివశంబు ఒక శుద్ధ శైవమతాన్ని నిర్మించాడు. అతను దాణా గృహాన్ని (అన్నదాన సత్రం) కూడా నిర్మించాడు. ఇది కాకతీయుల కాలంలో 'గోలకిమాతంగా' బాగా ప్రాచుర్యం పొందింది.

మల్లికార్జున నాయకుని సేవకుడు 'పువ్వుల మునిమాది' వేయించిన 'చందుపట్ల' శాసనం ప్రకారం, అబదేవునితో జరిగిన యుద్ధంలో రుద్రమ రాణితో పాటు రుద్రమ సేనాధిపతి మరణించారు. ఆమె కాకతీయులలో అత్యంత సమర్థురాలు, ధైర్యవంతులు, ప్రతిభావంతులైన పాలకురాలు. ఆమెకు 'రాయ గజకేసరి' అనే బిరుదు కలదు.

కాకతీయ రాజులు తమ పరిపాలనను 72 నియోగాల లేదా విభాగాల మధ్య విభజించారు. శివదేవయ్య రచించిన 'పురుషార్థ సారం' పై సమాచారాన్ని తెలుపుతుంది. ఈ 72 శాఖలకు అధిపతిగా 'బహత్తర నియోగాధిపతి' అని పిలుస్తారు.

82. జ: A

పద్మనాయకులు అత్యంత సంస్కారవంతమైన రాజులు. పద్మనాయకులు కాకతీయుల స్ఫూర్తిని కొనసాగిస్తూ అనేక మంది తెలుగు మరియు సంస్కృత పండితులను పోషించారు. వారు పండితులకు మరియు కవులకు ప్రోత్సాహాన్ని అందించే రంగంలో సమకాలీన రెడ్డి మరియు విజయనగర పాలకులతో పోటీపడ్డారు.

'సర్వజ్ఞ సింగభూపాల' రాజు రాజధాని నగరంలో రంగుల పండుగ (వసంతోస్తవం)ను వైభవంగా నిర్వహించేవారు. అతను దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుండి కళాకారులు, ఆటగాళ్ళు, నృత్యకారులు, గాయకులు, డ్రమ్ బీటర్లను ఆహ్వానించేవారు. పండుగలలో వారి ప్రదర్శనల ఆధారంగా పరీక్షల చేసి వారిని ఎంపిక చేశారు. సంప్రదాయ నృత్యాలతో పాటు స్థానిక నృత్య రీతులైన గోండ్ల, జక్కం, పేరిణి, దిండి నృత్యాలు ప్రదర్శించారు. గ్రామీణ స్థాయి ప్రజలు ఈ నృత్యాలను ఆస్వాదించేవారు. భేరి, జయగంట, పల్లకి, చక్క, కపాలం, వంశ దక్క, హుందుక్క ఆంధ్రదేశంలో ప్రసిద్ధి సంగీత వాయిద్యాలు. నైపుణ్యం కలిగిన కళాకారులు బీట్ మరియు రిథమ్ ప్రకారం నృత్యం చేసేవారు. రాజ్యంలోని వివిధ ప్రాంతాల్లో ప్రత్యేక 'నాట్యశాలలు' ఉండేవి.

83. జ: D

బౌద్ధమతం మరియు బ్రాహ్మణ మతాన్ని ఆచరించే వారికి రాజరికపు భూములను దానం చేసే పద్ధతిని మొదటి భారతీయ రాజులు శాతవాహనులు ప్రారంభించారు. శాతవాహనుల అధికార భాష ప్రాకృతం. అన్ని శాసనాలు ప్రాకృతం భాషలో వేయించారు మరియు అశోకుడు కాలంలో వలె బ్రాహ్మీ లిపిలో వేయించారు.

శాతవాహనులు భారతీయ సముద్ర తీరం మీద ఆధిపత్యం సాదించారు, ఫలితంగా వారు రోమన్ సామ్రాజ్యంతో భారతీయ వాణిజ్యంపై ఆధిపత్యం చెలాయించారు. శాతవాహనుల కాలంలో ప్రతిష్ఠాన మరియు తగరా వంటి రెండు ముఖ్యమైన వాణిజ్య కేంద్రాలు ఉన్నాయని ది పెరిప్లస్ అఫ్ ది ఎరిథ్రయన్ సీ (The Periplus of the Erythraean Sea) పేర్కొంది.

శాతవాహనులు బంగారాన్ని నాణేలను ఉపయోగించారుకాని వారు కుషానులు విడుదల చేసినట్లు బంగారు నాణేలను విడుదల చేయలేదు. వారు దక్కన్లో లభించే సీసం నాణేలను ఎక్కువగా విడుదల చేశారు. శాతవాహనులు పోటీన్, రాగి మరియు కంచు నాణేలను కూడా జారీ చేశారు.

84. జ: A

విష్ణుకుండిన కాలంలో, సైన్యంలోని వివిధ విభాగాలకు సైన్యాధ్యక్షులు ఉండేవారు.

హస్తకోశ - ఏనుగుల అధిపతి

వీరకోశ - పదాతిదళ అధిపతి

85. జ: C

కుతుబ్షాహీల నిర్మాణాల్లో పారశీక, పరాన్, హిందూ సంప్రదాయాల సమ్మేళనం కనిపిస్తుంది. గుమ్మటాలు, కమానులు, మీనార్లు లాంటి విదేశీ లక్షణాలతోపాటు పక్షి, పుష్పలతాది అలంకారాలు లాంటి భారతీయ లక్షణాలను తమ నిర్మాణాల్లో పొందుపరిచారు.

సుల్తాన్ కులీ 'జామా మసీదు'ను నిర్మించాడు. ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్షా హుస్సేన్ సాగర్, మూసీ నదిపై వంతెన (పూల్ బాగ్)లను నిర్మించాడు. మహ్మద్ కులీ కుతుబ్షా హైదరాబాద్ నగరాన్ని, చార్మినార్ను నిర్మించాడు. ఉద్యానవనాలు, పండ్లతోటలతో పరివేష్టితమైనందున హైదరాబాద్ను బాగ్ నగర్ (ఉద్యానవన నగరం) అన్నారని ఢేవనట్ పేర్కొన్నాడు. చార్మినార్ సమీపంలోనే చార్ కమాన్సు నిర్మించారు. మక్కా మసీదు (కదాబా ఆలయంలా)ను మహ్మద్ కుతుబ్షా నిర్మించాడు. మక్కా మసీదును దిల్లీలోని 'జామా మసీదు'తో పోల్చవచ్చని పేర్కొన్నాడు. చిత్రలేఖనంలో పారశీక, హిందూ పద్ధతులతోపాటు పాశ్చాత్య సంప్రదాయాలు కూడా ప్రవేశించాయి. దీన్ని 'దక్కన్ వర్ణ చిత్రకళ' అంటారు. దక్షిణాపథంలో సూక్ష్మ వర్ణచిత్రాలకు ఉదాహరణగా పేర్కొనే 'తారిఫ్ హుస్సేన్ షా పాద్షాహీ దక్కన్' గ్రంథం నైజామా ఆస్థానంలో రూపొందింది. దక్కన్ వర్ణ చిత్రకళకు పితామహుడిగా పేరొందిన మీర్హసీను మొగలు చక్రవర్తులు తమ ఆస్థానంలో నియమించుకున్నారు.

86. జ: A

తెలంగాణలోని వరంగల్లోని పాలంపేట్లోని రుద్రేశ్వర ఆలయం (రామప్ప ఆలయం) యునెస్కో యొక్క ప్రపంచ వారసత్వ జాబితాలో చేర్చబడింది. ఈ ఆలయం శివునికి అంకితం చేయబడింది. 800 సంవత్సరాల క్రితం, క్రీ.శ. 1213లో కాకతీయ రాజు గణపతిదేవుని సైన్యాధిపతి రేచర్ల రుద్రుడు రామప్ప దేవాలయం ఆలయాన్ని నిర్మించాడు.

శాండ్ బాక్స్ సాంకేతికతని ఉపయోగించి ఆలయ నిర్మాణం జరిగింది. ఇసుక-నిమ్మ, బెల్లం మరియు నల్ల మైరోబాలన్ పండ్ల మిశ్రమంతో పునాది గొయ్యిని నింపే సాంకేతికత ఇది. భూకంపాలు సంభవించినప్పుడు ఈ మిశ్రమం కుషన్ గా పనిచేస్తుంది. ఆలయం దిగువ భాగం ఎర్ర ఇసుకరాయి మరియు తెల్లటి గోపురం నీటిపై తేలుతున్న తేలికపాటి ఇటుకలతో నిర్మించబడింది.

కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని సందర్శించిన మార్కో పోలో ఆలయాన్ని "దేవాలయాల గెలాక్సీలో ప్రకాశవంతమైన నక్షత్రం" అని అభివర్ణించారు.

87. జ: B

శాతవాహనుల ఎపిగ్రాఫ్లు పదిహేడు రకాల 'గిల్లు' లేదా 'శ్రేణులు' జాబితాను కలిగి ఉన్నాయి.

సెలవాధికారులు: రాతి వాస్తుశిల్పులు.

బావుల నుంచి నీళ్లు తెచ్చుకునే వారు: "తిలపిసకలు".

వ్యవసాయ కార్యకలాపాలలో నిమగ్నమైనవారు: హాళికలు.

సుగంధ ద్రవ్యాల వ్యాపారం చేసే వారు: గండికలు ప

నగిషీలు తయారు చేయడంలో నిష్ణాతులైన వ్యక్తులు: కనకరులు

88. జ: B

ముదిగొండ చాళుక్యులు ముదిగొండను ప్రధాన రాజధానిగా చేసుకొని పాలించారు. ముదిగొండ చాళుక్యులు వేంగి యొక్క తూర్పు చాళుక్యుల సామంతులుగా పరిపాలించారు మరియు వేంగి చాళుక్యుల ఉత్తర-పశ్చిమ సరిహద్దులను రక్షించే బాధ్యతను నిర్వహించారు.

గౌరీ పండుగ ముదిగొండ చాళుక్యుల పాలనలో పరిణామం చెంది బతుకమ్మ పండుగగా ప్రారంభమైందని చెబుతారు.

89. జ:D

వినయాదిత్య యుద్ధమల్ల I (750 - 780 C.E.) ఐదవ పాలకుడు ఈ కుటుంబానికి నిజమైన స్థాపకుడు మరియు మొదటి ప్రసిద్ధ రాజు, అతను తెలంగాణలోని కరీంనగర్ మరియు నిజామాబాద్ జిల్లాల పరిధిలో ఉన్న ప్రాంతాలతో గుర్తించబడిన సపదాలక్ష దేశాన్ని పాలించాడు.

వేములవాడ చాళుక్యుల చరిత్ర మనకు కొల్లిపర, కురవగట్ట, పరభాని, వేములవాడ ఫలకాల ద్వారా తెలిసింది. పంప యొక్క 'విక్రమార్జున విజయం' కూడా ఈ వేములవాడ చాళుక్యుల వంశావళికి సంబంధించిన వివరాలను అందిస్తుంది.

బెద్దెగ (850 - 895 C.E.)ని 'నలభై-రెండు యుద్ధాల వీరుడు'గా అభివర్ణించారు మరియు నోలడ - గండ, 'అన్ వాన్ క్విడ్ హీరో' అనే వర్ణనతో పిలిచారు. బెద్దెగ వేములవాడలో భీమేశ్వర ఆలయంతో గుర్తించబడిన బద్దగేశ్వర ఆలయాన్ని నిర్మించాడు.

90. Ans: A

విష్ణుకుండినుల ఘటికలను (హిందూ విద్యా కేంద్రాలు) స్థాపించి వేద విద్యలను ప్రోత్సహించారు. వీరే తెలంగాణలో మొదటి ఘటికలను స్థాపించినవారు.

91. జ: D

స్వామి రామానంద తీర్థ:

స్వామి రామానంద తీర్థ ఉర్దూ మరియు ఆంగ్లంలో 'నయా జిందగీ' మరియు 'న్యూ లైఫ్' అనే వార్తా పత్రికను ప్రోత్సహించాడు. జూలై 1950లో 'న్యూ విజన్' అనే వార్తాపత్రికను ప్రారంభించాడు. అతను 'స్వతంత్ర సంగ్రామాల్లో అవధాన' అనే పుస్తకాన్ని రాశాడు. 1952లో జరిగిన మొదటి సార్వత్రిక ఎన్నికల్లో గుల్బర్గా నియోజకవర్గం నుంచి ఎన్నికయ్యారు.

స్వామి రామానంద తీర్థ హైదరాబాదు రాష్ట్రాన్ని భారతదేశంలో విలీనం చేయడానికి తెలంగాణ ప్రాంతంలో జాయిన్ ఇండియా ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించాడు. అతను ఆగస్టు 7, 1947న సత్యాగ్రహం ప్రారంభించాడు మరియు ఆగస్టు 15న సుల్తాన్ బజార్లో నెహ్రూ ఇచ్చిన జాతీయ జెండాను ఎగురవేశాడు.

92. జ: B

1940వ దశకం ప్రారంభంలో, రైతులు మరియు భూస్వాముల మధ్య విస్తృత విభజన ఉంది. మూడు రకాల భూ యాజమాన్య వ్యవస్థ ఉండేది. అవి 1) దివానీ లేదా ఖల్సా 2) జాగీర్ మరియు 3) సర్ప్-ఎ-ఖాస్. హైదరాబాద్ స్టేట్లో ఉన్న వర్గ వైరుధ్యాలను స్పష్టంగా వెల్లడిస్తున్నాయి.

దివానీ లేదా ఖల్సా దివానీ వ్యవసాయ భూమిలో 60% ఉంది. రైతు సాగుదారులను పట్టాదార్లు అని పిలిచేవారు. వారు రాష్ట్రానికి భూమి పన్ను చెల్లించారు. రాష్ట్రానికి ఆదాయాన్ని చెల్లించినంత కాలం పట్టాదార్ తన భూమిపై హక్కులను కలిగి ఉంటారు.

జాగీర్లు: జాగీర్లు 30% భూమిని కలిగి ఉన్నారు. ప్రభువులు తమ విశ్వసనీయ సేవలకు ప్రభుత్వం నుండి భూములు పొందారు. అదేవిధంగా మాజీ సైనిక సిబ్బందికి ప్రభుత్వం భూమి రూపంలో చెల్లించింది. నగదు చెల్లింపు జరగలేదు. జాగీర్దార్లలో ఎక్కువ మంది ముస్లింలు మరియు జాగీర్దార్లు నజరానా లేదా పేష్కాష్ చెల్లించవలసి ఉంటుంది. ఈ జాగీర్దార్లు వారి ఎస్టేట్ల విషయాలపై స్వయంప్రతిపత్తి అధికారాలను కలిగి ఉన్నారు.

సర్ప్-ఎ-ఖాస్: సర్ప్-ఎ-ఖాస్ అనేది భూమిలో 10% ఉన్న నిజాం గృహ ఖర్చులకు అందించే కిరీటం భూమిని సూచిస్తుంది. జాగీర్దారీయేతర ప్రాంతాల్లో దేశముఖలు మరియు దేశపాండేలు గ్రామాలకు అధిపతులుగా ఉన్నారు.

93. జ: D

రజక కులానికి చెందిన చిట్టాల ఐలమ్మ (చాకలి ఐలమ్మ), తెలంగాణ తిరుగుబాటు సమయంలో విప్లవ నాయకురాలు. విస్నూర్ దేశముఖ్ అని పిలువబడే జమీందార్ రామచంద్రారెడ్డికి వ్యతిరేకంగా ఆమె చేసిన తిరుగుబాటు చర్య తెలంగాణ ప్రాంత భూస్వామ్య ప్రభువులకు వ్యతిరేకంగా చేసిన తిరుగుబాటు అనేకమందికి స్ఫూర్తిగా నిలిచింది.

చాకలి ఐలమ్మ పోరాటం భూస్వామ్య విధానానికి సంబంధించినది కాదు కానీ లింగ సమానత్వం మరియు మహిళల్లో సమానత్వం కోసం కూడా చాకలి ఐలమ్మ పోరాడింది .

అట్టడుగు కులాల స్త్రీలను దొర అని సంబోధించమని ఆజ్ఞాపించే విధానాన్ని వ్యతిరేకించింది.

కుల మరియు వర్గ బానిసత్వాన్ని కొనసాగించే అగ్రవర్ణ స్త్రీలను ఆమె ప్రశ్నించింది మరియు వారికి వ్యతిరేకంగా నిలిచింది. అగ్రవర్ణ స్త్రీల ఆధిపత్యాన్ని ప్రశ్నించిన వారిలో ఆమె మొదటిది .

చాకలి ఆంధ్ర మహాసభ మరియు భారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ (CPI)లో చేరారు. ఆమె నిజాం ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేసింది. నిజాంకి సహకరించిన భూస్వామ్య భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా నిర్వహించిన కార్యకలాపాలకు ఆమె ఇల్లు కేంద్రంగా మారింది.

94. జ: C

కుల వ్యవస్థపై పోరాటంలో అరిగె రామస్వామి కీలక పాత్ర పోషించారు. అతను భాగ్యరెడ్డి వర్మ మరియు వెంకట్ రావుతో పాటు నిజాం రాష్ట్రంలో దళిత ఉద్యమ నాయకత్వ త్రయంలో ఒకరిగా పరిగణించబడ్డాడు. బ్రహ్మసమాజ్ సూత్రాల నుండి

ప్రేరణ పొందిన అతను 'సునీత బాల సమాజం' ప్రారంభించాడు మరియు జంతు బలి, జోగిని వ్యవస్థ, బాల్య వివాహాలు, మద్యపానానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడాడు. 1922లో 'ఆది హిందూ జాతియొన్నత సభ'ను స్థాపించి హిందూ సమాజం అభివృద్ధికి, దేవదాసీ వ్యవస్థ నిర్మూలనకు కృషి చేశారు. ఇతడు మద్యపాన నిషేధం, జోగిని వ్యవస్థ నిర్మూలన కోసం ఉద్యమించాడు.

అరిగె రామస్వామి మాల బాలికను దేవదాసీగా చేసే ప్రయత్నాన్ని తిప్పికొట్టి మాదిగ అబ్బాయితో వివాహం జరిపించి రెండు కులాల మధ్య సయోధ్య కాంక్షించాడు. ఆదిహిందూ నోషల్ సర్వీస్ లీగ్ తరపున పోటీచేసి హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కౌన్సిలర్ గా ఎన్నికైన తొలి దళితుడు అరిగె రామస్వామి.

తర్వాతి కాలంలో అరుంధతీయ మహాసభను స్థాపించి మాదిగ కులాల్లో చైతన్యాన్ని కలిగించాడు. జీవ దయ సభలో చేరి జంతుబలికి వ్యతిరేకంగా పోరాడారు. దళితులకు సహాయం చేయడంలో అరిగె రామస్వామి ప్రముఖ పాత్ర పోషించారు మరియు దళితులలో ఉపకులంగా ఉన్న మాదిగల పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించారు.

95. జ: A

హైదరాబాద్ రాష్ట్రాన్ని 1724లో నిజాం-ఉల్-ముల్క్ అసఫ్ జా స్థాపించారు. ఔరంగజేబు అనంతర కాలంలోని ప్రముఖ ప్రభువులలో ఆయన ఒకరు. 1722 నుండి 1724 వరకు అతను మొఘల్ సామ్రాజ్యం యొక్క వజీర్. అయితే చక్రవర్తి ముహమ్మద్ షా పరిపాలనను సంస్కరించడానికి చేసిన అన్ని ప్రయత్నాలు విఫలం కావడంతో అతను వెంటనే ఆ కార్యాలయం పట్ల అసహ్యం పొందాడు. అందువల్ల అతను తన ఆధిపత్యాన్ని సురక్షితంగా కొనసాగించగల దక్కన్ కు తిరిగి వెళ్లాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. ఇక్కడ అతను హైదరాబాద్ రాష్ట్రానికి బలమైన పునాదులు వేశాడు.

అతను కేంద్ర ప్రభుత్వం (మొఘల్ సామ్రాజ్యం) నుండి తన స్వాతంత్ర్యం గురించి ఎప్పుడూ బహిరంగంగా ప్రకటించలేదు, కానీ ఆచరణలో అతను స్వతంత్ర పాలకుడిలా వ్యవహరించాడు.

హిందువుల పట్ల సహన విధానాన్ని అనుసరించాడు. ఉదాహరణకు, హిందువు పురాన్ చంద్ అతని దీవాన్. దక్కన్ లో క్రమబద్ధమైన పరిపాలనను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా అతను తన అధికారాన్ని సుస్థిరం చేసుకున్నాడు.

IAS STUDY CIRCLE

96. జ: B

ఆంధ్ర మహాసభ సమావేశాలు మరియు తీర్మానాలు :

ఆంధ్ర మహాసభ మొదటి సమావేశం సురవరం ప్రతాప రెడ్డి అధ్యక్షతన 1930లో జోగిపేటలో సభ జరిగింది. ఆంధ్రమహాసభ మహిళా అధ్యక్షురాలు నడింపల్లి సుందరమ్మ తొలి సమావేశానికి అధ్యక్షత వహించారు.

మొదటి సమావేశ తీర్మానాలు:

- * ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన 'గస్తీ నిజాన్ 53' నిర్మూలన.
- * మహిళల అభ్యున్నతి మరియు సాంఘిక దురాచారాల నిర్మూలన.
- * జాగీర్ భూముల్లో రైతులకు రక్షణ కల్పించడంతోపాటు 'తక్కవి' రుణాలు ఇవ్వడం ద్వారా వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయడం.
- * ఖాదీ మరియు వస్త్రాలకు పన్ను మినహాయింపులు.
- * ప్రభుత్వం ఆయుర్వేద వైద్యులకు యునాని వైద్యులతో సమానంగా ప్రోత్సాహం అందించాలి.
- * పర్ణా వ్యవస్థ నిర్మూలన మరియు మహిళా విద్యను మెరుగుపరచడం.

* పురపాలక సంఘాల్లో ప్రజాప్రతినిధులను ఎన్నుకునే హక్కు ప్రజలకు ఉండాలి.

97. Ans : C

మూడవ సింగమ నాయకుడు అనేకమంది కవులను పోషించాడు. ఈయన ఆస్థాన కవియైన గౌరన లక్షణ దీపిక, నవనాథ చరిత్ర, హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానం అనే గ్రంథాలు రచించాడు. గౌరనకు 'సరస సాహిత్య లక్షణ చక్రవర్తి' అనే బిరుదుండేది.

98. జ: D

తెలంగాణలో గ్రంథాలయాలు:

తెలంగాణలో మొట్టమొదటి గ్రంథాలయాన్ని సికింద్రాబాద్లో సోమసుందర ముదలియార్ స్థాపించారు. 1872లో ముదిగొండ శంకరాచార్యులు శంకరమఠంలో 'శంకరానంద గ్రంథాలయాన్ని, సికింద్రాబాద్లో 'సర్వజనీన గ్రంథాలయాన్ని ప్రారంభించారు. అమెరనాథ్ చలోపాధ్యాయ 1879లో 'యంగ్ మెన్ ఇంస్ట్రూప్ మెంట్ సొసైటీ'ని స్థాపించి అందులో గ్రంథాలయాన్ని ప్రారంభించాడు.

అసఫియా స్టేట్ సెంట్రల్ లైబ్రరీని 1892లో ముల్లా అబ్దుల్ ఖయ్యూమ్ ప్రారంభించాడు, ప్రారంభంలో ఈ లైబ్రరీలో అరబిక్, పర్షియన్, ఉర్దూ, ఇంగ్లీష్ మరియు సంస్కృత భాషల పుస్తకాలు ఉన్నాయి.

99. Ans : D

పరిపాలనా సంస్కరణలు

సాలార్జంగ్ 1865లో జిలాబందీ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి రాజ్యాన్ని 17 జిల్లాలు, 5 సుబాలుగా విభజించాడు. సుబాకు అధికారి సుబేదారు. జిల్లా అధికారి తాలుకాదారు, తాలుకా అధికారిని తహసీల్దారు అనేవారు. తాలుకాదారుల పనిని పర్యవేక్షించడానికి మజ్లిస్-ఇ-మల్-గుజారి అనే పాలనా సంస్థను 1865లో ఏర్పాటు చేశాడు. 1868లో 'సదర్ ఉల్ మహమ్ అనే పేరుతో నలుగురు మంత్రులను నియమించాడు. ముగ్గురికి పోలీసు, న్యాయ, రెవెన్యూ శాఖలు, నాలుగో మంత్రికి ప్రజా సంక్షేమం, విద్య, ఆరోగ్య స్థానిక సంస్థలు అప్పగించాడు.

ఆర్థిక రంగం

బ్రిటిష్వారు క్రీ.శ.1860లో తమ ఆక్రమణలో ఉన్న ధారశివ, రాయచూరు, నవదుర్గు జిల్లాలను నిజాంకు అప్పగించారు. సాలార్జంగ్ కేంద్ర బజానాను ఏర్పాటుచేసి ద్రవ్య విధానాన్ని సంస్కరించాడు. హాలి సిక్కా అనే నూతన రూపాయిని ప్రవేశపెట్టాడు. నాణేల ముద్రణ కోసం కేంద్ర ముద్రణాలయాన్ని హైదరాబాద్లో, ప్రాంతీయ ముద్రణాలయాలను గద్వాల, నారాయణపేటల్లో ఏర్పాటుచేశాడు. రైతులకు ఇజరా (కొలు) ఇచ్చి వాణిజ్య పంటలను ప్రోత్సహించాడు. నిజాం బ్రిటిష్వారికి ఇవ్వాలిచ్చిన 50 లక్షల రూపాయల రుణాన్ని రద్దు చేయించాడు. క్రీ.శ.1875లో రెవెన్యూ సెటిల్మెంట్ డిపార్ట్మెంట్ను ఏర్పాటు చేశాడు. ఇనాం భూములను రద్దు చేశాడు. ప్రతి 30 సంవత్సరాలకొకసారి భూమి శిస్తు నిర్ణయ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టాడు.

పోలీస్ వ్యవస్థ

క్రీ.శ.1865కు ముందు హైదరాబాద్ రాజ్యంలో సక్రమమైన పోలీస్ వ్యవస్థ లేదు. సాలార్జంగ్ 'మహాకామా-ఇ-కొత్వాలి' అనే పోలీస్ శాఖను ఏర్పాటు చేశాడు. నిజామత్ పేరుతో పోలీస్ దళాన్ని ఏర్పాటు చేశాడు. పోలీస్ సూపరింటెండెంట్ను 'మహతామీన్', ఇన్స్పెక్టర్ను అమీన్, పోలీస్ స్టేషన్లను చౌకీలని పిలిచేవారు.

న్యాయ వ్యవస్థలో..

సాలార్జంగ్ అనేక కోర్టులను ఏర్పాటు చేశాడు. సుప్రీంకోర్టును మజ్లిస్-ఇ-మురఫా, హైకోర్టును మహాకాయ-ఇ-సదర్, ప్రధాన న్యాయమూర్తిని నాజిమ్ అని వ్యవహరించేవారు. ముస్లిం చట్టాల అమలుకు దారుల్కాజీ అనే కోర్టు, మత సంబంధమైన వివాదాల విచారణ కోసం మహాకామా-ఇ-సదారత్ అనే కోర్టులు ఉండేవి. హైదరాబాద్లో బుజుంగ్ దివానీ అదాలత్, కుర్దు దివానీ అదాలత్ అనే సివిల్ కోర్టులు, ఫౌజుదారీ అదాలత్ అనే క్రిమినల్ కోర్టు ఉండేవి. మున్సిప్, మీర్ అదిల్ అనే జిల్లా న్యాయాధికారులుండేవారు. మరణ శిక్ష, కాళ్లు - చేతులు నరకడం, సతీసహగమనం మొదలైన వాటిని సాలార్జంగ్ రద్దు చేశాడు. 1862లో దివాన్ పర్యవేక్షణలో న్యాయ సంబంధిత సెక్రటేరియట్ ఏర్పడింది.

విద్యా రంగం

100. బి: C

సారస్వత పరిషత్తు

1942లో వరంగల్ జిల్లా ధర్మవరంలో తొమ్మిదో ఆంధ్ర మహాసభ జరిగిన సందర్భంలో కొందరు సాహిత్యాభిమానులు సమావేశమై హైదరాబాద్ సాహిత్య పరిషత్తు ఏర్పాటుపై చర్చించారు. 1943లో హైదరాబాద్లో పదో ఆంధ్ర మహాసభ జరిగినప్పుడు సాహిత్య సంస్థ స్థాపన విషయంలో స్పష్టత వచ్చింది. 1943, మే 26న రెడ్డి హాస్టల్లో సురవరం ప్రతాపరెడ్డి, మాడపాటి హనుమంతరావు, గడియారం రామకృష్ణశర్మ, భాస్కరభట్ల కృష్ణారావు తదితరులు సమావేశమై చర్చించి 'హైదరాబాదు సాహిత్య పరిషత్తు' పేరును 'నిజాం రాష్ట్ర సారస్వత పరిషత్తు'గా మార్చారు. ఈ సంస్థ మొదటి అధ్యక్షుడు లోకనంది శంకర నారాయణ.

సారస్వత పరిషత్తు లక్ష్యాలు: తెలుగు సాహిత్యాభివృద్ధికి ఈ సంస్థ అనేక లక్ష్యాలను ఏర్పరచుకుంది.

* ప్రజల్లో మాతృభాషాభిమానం పెంచడం.

* గ్రామాల్లో రాత్రి పాఠశాలలు నిర్వహించడం.

* విద్యార్థులకు పాఠ్యప్రణాళిక తయారు చేసే పరీక్షలు నిర్వహించడం.

* వయోజనులు, స్త్రీలు, బాలలు, వృద్ధులు సులభంగా రాయగలిగిన పరీక్షలు నిర్వహించి మాతృభాష పట్ల ఆసక్తి కలిగించడం.

* ఉత్తమ గ్రంథాలకు పారితోషికం ఇవ్వడం.

గోలకొండ పత్రిక ఆఫీసు సారస్వత పరిషత్తు కార్యాలయంగా ఉండేది. ఈ సంస్థ మొదటి వార్షికోత్సవాన్ని వరంగల్లో 1944, డిసెంబరు 28, 29, 30 తేదీల్లో సురవరం ప్రతాప రెడ్డి అధ్యక్షతన జరిపారు. తెలుగు భాషాభివృద్ధి చేయాలని, జానపద సాహిత్యాన్ని కాపాడాలని నిఘంటువులు, శాసనాలు, జీవిత చరిత్రలను అభివృద్ధి చేయాలని ఈ సమావేశంలో నిర్ణయించారు. 1949లో 'నిజాం రాష్ట్ర' అనే పదాలను తొలగించి 'ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు'గా మార్చారు. భావి తరాలు, విద్యావంతుల కోసం భాషను పరిరక్షించడంలో ఈ సంస్థ కీలకపాత్ర పోషించింది.

101. జవాబు : D

వివరణ :

వధూవరుల పరస్పర ఒప్పందం (ఇజబ్ -బ- కుఝూల్)

మెహర్ ను వధువుకు వెంటనే చెల్లించడం (ము అజ్జల్)

మెహర్ ను పెళ్లి తర్వాత చెల్లించడం (ముఖాకర్)

ఖాజీ (ప్రభుత్వం నియమించిన ముస్లిం న్యాయమూర్తి) లేదా మజూన్ (వివాహం జరిపించే వ్యక్తి)
ఖల్వాన్ నిఖా - వివాహాన్ని అంగీకరించేసే నిఖా

102. జవాబు : D

వివరణ:

బిష్టయ్ అనేది ధార్ ఎడారి ప్రాంతంలో (రాజస్థాన్) నివసించే తెగ. బిస్ అనగా 20, నోయ్ అనగా 9. ఈ తెగ గురువైన గురు జంబేశ్వర్ ప్రబోధించిన 29 నియమాలను వీరు ఆచరిస్తారు. అందులో ఎనిమిది నియమాలు జీవవైవిధ్య సంరక్షణ గురించినవి. 1730వ ప్రాంతంలో రాజసేనలు (జోద్ పూర్) చెట్లనరికివేతకు పూనుకున్నప్పుడు అమృతాదేవి అను మహిళ, కొందరు పిల్లలు చెట్లను హత్తుకొని తమ వ్యతిరేకత తెలియచేశారు.

చిప్కో ఉద్యమం 1973లో తెహ్రా డ్యాముకు వ్యతిరేకంగా (ప్రస్తుత ఉత్తరాఖండ్ లో) సుందర్ లాల్ బహుగుణ ఆధ్వర్యంలో చేపట్టారు. చిప్కో అనగా చెట్లను హత్తుకోవడం. ఇందులో అనేక సంఖ్యలో గిరిజన మహిళలు పాల్గొనడం వలన ఒక నూతన భావన(ఎకో ఫెమినిజం) వెలుగులోకి వచ్చింది. ఈ ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించిన మహిళలు గౌరీదేవి, ధూమ్ సింగ్ నేగీ.

నిశ్శబ్దలోయ ఉద్యమం(Silent Valley movement) కుంటే పూజ నదిపై ఆనకట్టకు వ్యతిరేకంగా కేరళలో చేపట్టిన ఉద్యమం. ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొన్న వ్యక్తులు సుగతకుమారి, సలీంఅలీ, స్వామినాథన్, రోమ్యూలస్ విక్టోర్.

103. జవాబు :B

104. జవాబు :A

105. జవాబు :C

106. జవాబు : D

వివరణ :

నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ పబ్లిక్ కోఆపరేషన్ అండ్ చైల్డ్ డెవలప్మెంట్ (ఎన్ఐపిసిసిడి) అనేది భారతదేశంలో మహిళా మరియు శిశు అభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలో పనిచేసే (న్యూఢిల్లీ) భారత ప్రభుత్వ సంస్థ. 1966 లో స్థాపించబడిన ఈ సంస్థకు నాలుగు ప్రాంతీయ కేంద్రాలు ఉన్నాయి, గౌహతి (1978), బెంగళూరు (1980), లక్నో (1982), మరియు ఇండోర్ (2001).

107. జవాబు : C

వివరణ:

కర్మాగారాల చట్టం - 1948

ప్లాంటేషన్ లేబర్ యాక్ట్ -1961

గనుల చట్టం -.1952

బాలకార్మిక చట్టం-1986

108. జవాబు : A

వివరణ :

ఉద్యమం	సంవత్సరం
మహాద్ చావదార్ సరస్సు ఉద్యమం	1927 మార్చి 20
మనుస్మృతి గ్రంథం దహనం	26 డిసెంబర్ 1927
పార్వతి ఆలయంలో సత్యాగ్రహం	1929
కాలారం ఆలయంలో సత్యాగ్రహం	1930

109. జవాబు : D

వివరణ:

నిజాం ప్రభుత్వం ఒక నిర్దిష్ట సమూహాన్ని 'బలూతాదార్లు'గా గుర్తించింది, ఇది బలవంతపు శ్రమ(వెట్టి చాకిరికి) కి మరొక పర్యాయపదం.

వెట్టి వారి దుర్భర జీవన విధానాలను 'ఎం.ఎస్.రాజలింగం' తన ఆత్మకథలో వర్ణించారు.

110. జవాబు :B

111. జవాబు :B

వివరణ: అన్ని రాష్ట్రాల్లో ట్రాన్స్‌వెండర్ వెల్ఫేర్ బోర్డులు ఏర్పాటు చేసి, గృహనిర్మాణం, ఆహారం, ఆరోగ్య సంరక్షణ, విద్య వంటి కమ్యూనిటీ యొక్క అత్యవసర అవసరాలను తీర్చేలా చూడాలి.

ట్రాన్స్‌వెండర్ల ఫిర్యాదులను పరిష్కరించడం, ఇతర విధులను నిర్వహించడం వంటివి కేంద్ర ప్రభుత్వం సూచించవచ్చు.

రాష్ట్రస్థాయి జిల్లా స్థాయి మండలి గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పాల్సిన పనిలేదు.

స్టేట్ మెంట్ 3 తప్పు.

112. జవాబు : C

113. జవాబు : C

114. జవాబు :A

115. జవాబు : D

వివరణ: ట్రైబల్ హెరిటీజ్ ఆఫ్ ఇండియా పుస్తకం, ఎస్.సి.దూబే రచించారు.

116. జవాబు :A

వివరణ: జిల్లా స్థాయిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యాంటీ ట్రాఫికింగ్ పోలీసు అధికారులను నియమిస్తుంది వ్యక్తులను రక్షించడానికి మరియు నేరాలను దర్యాప్తు చేయడానికి ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ జిల్లాలకు యాంటీ ట్రాఫికింగ్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేస్తుంది.

117. జవాబు: D

118. జవాబు: C

వివరణ:

బిల్లుల తిరుగుబాటు(1817-19): ఇది సేవారాం నాయకత్వంలో కాంగ్రెస్ ప్రాంతం మహారాష్ట్రలో జరిగింది. దీనికి వ్యవసాయక ఆంక్షలు ప్రధాన కారణం.

అహోం తిరుగుబాటు 1828 ఇది గోమ్ ధార్ కొన్వర్ నాయకత్వంలో అస్సాంలో జరిగింది. దీనికి ప్రధాన కారణం అస్సామును బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య సరిహద్దులకు అనుసంధానం చేయడం

ఖాసీ తిరుగుబాటు 1829-32 ఇది తిరుత్ సింగ్ నాయకత్వంలో అస్సాంలో జరిగింది దీనికి కారణం ఖాసీ -జయంతియా కొండల్లో బ్రిటిష్ వారిలో వేయబడిన రోడ్లు.

కోల్ తిరుగుబాటు 1831 -32 ఇది బుద్ధో భగత్ నాయకత్వంలో జార్ఖండ్ లో జరిగింది. 1832 సంవత్సరం జనవరి నాటికి ప్రారంభమైన ఈ తిరుగుబాటును కలకత్తా, దినాపూర్, బెనారస్ ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన సైన్యం, మార్చి 1832 నాటికి అణచివేసింది.

119. జవాబు :B

120. జవాబు : B

వివరణ :

లిస్పింగ్ లేదా సిగ్మాటిజం అనేది ఫంక్షనల్ స్పీచ్ డిజార్డర్, దీని వల్ల ఒక వ్యక్తికి ఉచ్ఛారణ శబ్దాలను ఉచ్చరించడంలో ఇబ్బంది ఉంటుంది.

పారాప్లేజియా అనేది శరీరం యొక్క దిగువ భాగాలను స్వచ్ఛందంగా కదిలించలేని పరిస్థితిని వివరించే పదం.

121. జవాబు: A

వివరణ:

వివాహ సహాయం మొత్తం: రూ.25,000/-

రూ.12,500/- నేషనల్ సేవింగ్స్ సర్టిఫికేట్.

పెళ్లి ఖర్చుల కోసం రూ.12,500/- చెక్కు/డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్.

భార్యభర్తల్లో ఒకరికి డిగ్రీ/డిప్లొమా ఉంటే అదనపు ప్రయోజనం: రూ.50,000కు పెంపు

రూ.25,000/- నేషనల్ సేవింగ్స్ సర్టిఫికేట్.

రూ.25,000/- చెక్కు/డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్.

ఇతర ప్రయోజనాలు:

ప్రశంసా పత్రం.

తిరు మాంగళ్యానికి 8 గ్రాముల బంగారు నాణెం (దక్షిణ భారత దేశం లో, మహిళల వివాహ చిహ్నం).

122. జవాబు : D

123. జవాబు : D

వివరణ : కులం అనేది ఒక సామాజిక శ్రేణి, అది ఒక ప్రదేశాన్ని బట్టి ఎలాంటి మార్పు చెందదు - కాబట్టి - అందువల్ల ప్రకటన 2 తప్పు.

124. జవాబు :A

125. జవాబు : A

126. జ: B

వివరణ :

ఆన్ టచ్ బుల్ గాడ్- కంచ ఐలయ్య

ఇండియన్ సొసైటీ- ఎస్.సి.దూబే

ది రిమెంబర్డ్ విలేజ్ -ఎం.ఎన్.శ్రీనివాస్

ప్రమ్ మొబిలిటీఫోన్ టూ ఇనిస్టిట్యూట్ లైజేషన్ - టి.కె.ఊమెన్

127. జవాబు : D

వివరణ :

తల్లిదండ్రులు మరియు వారి పిల్లలను మాత్రమే కలిగి ఉన్న కుటుంబ సమూహాన్ని న్యూక్లియర్ కుటుంబం అంటారు. మరోవైపు న్యూక్లియర్ కుటుంబాన్ని దాటి తాతలు, కొన్నిసార్లు ఇతర బంధువులను కూడా కలిగి ఉన్న కుటుంబాన్ని విస్తరించిన కుటుంబం అంటారు.

"దాంపత్య" కుటుంబంలో భర్త, భార్య మరియు వయస్సు లేని అవివాహిత పిల్లలు మాత్రమే ఉంటారు. సామాజిక సాహిత్యంలో, ఈ కుటుంబం యొక్క అత్యంత సాధారణ రూపం తరచుగా అణు కుటుంబంగా సూచించబడుతుంది.

128. జవాబు : A

వివరణ:

మానవ హక్కులు సార్వజనీనమైనవి మరియు జాతి, మతం, లింగం మరియు ఇతర భేదాలతో సంబంధం లేకుండా మానవులందరికీ చెందుతాయి. - కాబట్టి మొదటి వాక్యం నిజం.

ఐక్యరాజ్యసమితి ఒప్పందాలు, సంప్రదాయ అంతర్జాతీయ చట్టం, సాధారణ సూత్రాలు మరియు అంతర్జాతీయ చట్టం యొక్క ఇతర వనరులతో సహా చట్టం ద్వారా మానవ హక్కులకు హామీ ఇవ్వబడుతుంది. - ఈ ప్రకటన కూడా సరి అయినది .

129. జవాబు: A

130. జవాబు :D

వివరణ:

వైకోమ్ సత్యాగ్రహం- సి.ఎఫ్.ఆండ్రూస్

శ్రీ నారాయణ ధర్మ పరిపాలనా ఉద్యమం - నారాయణ గురు

ఆత్మగౌరవ ఉద్యమం- రామస్వామి నాయకర్
నాడార్ ఉద్యమం- రత్నస్వామి

131. జవాబు : A

132. జ: C

వివరణ:

శిక్ష - ధ్వనిశాస్త్రం, ఉచ్చారణ

కల్ప - ఆచార వ్యవహారాలు

వ్యాకరణం - వ్యాకరణ, భాషా విశ్లేషణ

నిరుక్త - భాషాత్పత్తికి (Etymology)సంబంధించిన వేదాంగం

133. జవాబు : D

వివరణ : 1973 లో 'దేబర్ 'కమిషన్ సూచనల మేరకు PTG 1975 లో ఏర్పాటు (ఆదిమ గిరిజనులు) అయినాయి. 2006 నుంచి PTGలను PVTGలుగా పేరు మార్చారు. దేశవ్యాప్తంగా 730 గిరిజన తెగలు ఉండగా , వాటిలో 75 PVTG లు ఉన్నాయి . ఆంధ్రప్రదేశ్ , తెలంగాణ రాష్ట్రాలు కలిపి 12 PVTG లు ఉన్నాయి . అయితే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 7 PVTGలు ఉన్నాయి . దేశంలో ఎక్కువ PVTG లు ఉన్న రాష్ట్రం ఒడిస్సా.

134. జవాబు : C

పూలన్ దేవి సంఘటన- ఉత్తరప్రదేశ్ - ఫిబ్రవరి 14, 1981

కారంచేడు ఘటన - ఆంధ్రప్రదేశ్- జూలై 17 1985

చుండూరు ఘటన - ఆంధ్రప్రదేశ్- ఆగస్ట్ 6, 1991

ఖైర్లాంజి ఊచకోత - మహారాష్ట్ర -29 సెప్టెంబర్ 2006

135. జవాబు : A

వివరణ :

పోకో చట్టం 2012లోని సెక్షన్ 37 ప్రకారం కెమెరాలో నిర్వహించాల్సిన ట్రయల్స్ గురించి ప్రస్తావించారు.

136. జవాబు :C

వివరణ :

ఆర్య మహిళా సమాజం :

ఆర్య మహిళా సమాజం నవంబర్ 30, 1882న స్థాపించ బడింది

ఆర్య మహిళా సమాజ్ ను పూణే లో రమాబాయ్ సరస్వతి ప్రారంభించారు

కాబట్టి 1 వ జత సరైనది

మహిళలకు విద్యను అందించడం, బాల్య వివాహాల ఆచారంపై పోరాడటం

పండిత రమాబాయి మహిళా హక్కుల విద్యా కార్యకర్త

భారత స్త్రీ మహా మండలం:

1910లో సరళా దేవి చౌదరాణి(స్వర్ణ కుమారి దేవి కుమార్తె) చే భారత స్త్రీ మహామండలం ఏర్పడింది. కాబట్టి రెండో జత సరి అయింది .

ఉమెన్స్ ఇండియన్ అసోసియేషన్ (మహిళా భారతీయ సంఘం)

ఇది ఐరీష్ మహిళ మార్గరెట్ ఇ . కజన్స్ చేత 8 మే 1917 న మద్రాస్ లోని అడయాల్ లో అన్ని మతాలు, తరగతులు , కులాల మహిళల కోసం లౌకిక అజెండా లో స్థాపించ బడింది . కాబట్టి 3 వ జత సరి అయినది .

నోట్ : అనేబీసెంట్ తరవాత WIA యొక్క మొదటి అధ్యక్షురాలిగా మారారు .

137. జవాబు :D

వివరణ:

గూర్ఖాలాండ్ ఉద్యమం (అస్సాం) గూర్ఖాలాండ్ ఉద్యమం (పశ్చిమ బెంగాల్) - - ప్రత్యేక వాద మతతత్వం

హిందూమతంలో ఇతర అల్పసంఖ్యాక మతాల విలీనం - విలీనకరణాత్మక సమానత్వ మతతత్వం

హిందూ-ముస్లిం మరియు హిందూ-సిక్కు మత సంఘర్షణలు వైరుధ్య పూరిత మతతత్వం

క్రైస్తవ మత సంఘాలు, పార్సీ మత సంస్థలు - సంక్షేమాత్మక మతతత్వం

138. జవాబు :B

వివరణ :

ఆర్టికల్ 41 సీనియర్ సిటిజన్ల సంక్షేమం రాజ్యం విధి.- కాబట్టి చివరి స్టేట్మెంట్ తప్పు

139. జవాబు :D

వివరణ:

పాటలు - సినిమా

భద్రం కొడుకో - రంగుల కళ

కొడుకో బంగారు తండ్రి - ఎర్రసైన్యం

లచ్చులో లచ్చన్న - ఒసే రాములమ్మ

ఊరు మనదిరా - ఎర్రసైన్యం

రాజగో వోరే రాజగ - పోరు తెలంగాణ

అయ్యోనివా నీవు అవ్వోనివ -పోరు తెలంగాణ

140. జవాబు : D

141. జవాబు :D

వివరణ:

స్వలింగ సంపర్కుల వివాహాన్ని మొదట ఆమోదించిన దేశం 'ఇర్లాండ్'.

దేశంలోనే తొలిసారిగా ఓటు హక్కు కోసం హిజ్రాలు పోరాటం - అఖిల భారత హిజ్రా కల్యాణ్ సభ

ట్రాన్స్జెండర్ల కోసం ప్రారంభించిన షెల్టర్ హోమ్ 'గరిమా గ్రే'

లోక్ సభ ఎన్నికల్లో వారణాసి నుంచి ప్రధాని మోదీపై పోటీ చేస్తున్న ట్రాన్స్ జెండర్ 'హేమంగి సఖి'

142. జవాబు : B

వివరణ : CRY అనే సంస్థ ను 1979 లో ముంబాయి కేంద్రంగా రిప్పన్ కపూర్ స్థాపించాడు- కాబట్టి 1 వ ప్రకటన తప్పు

ఈ సంస్థ 5 నుంచి 9 సంవత్సరాల మధ్య చదువుకునే వయసులోని బాల కార్మికులపై దృష్టి వెడుతుంది. - కరెక్ట్

బాల కార్మికులకు సంబంధించి ఎప్పటికప్పుడు గణాంకాల్ని ఈ సంస్థ అందిస్తుంది- కరెక్ట్

చిన్నపిల్లలపై నేరాలు అధికంగా జరుగుతున్న రాష్ట్రాలు - మధ్యప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర - కాబట్టి 4 వ ప్రకటన తప్పు.

143. Ans: D

144. Ans :C

143. జవాబు : D

144. జవాబు : C

145. జవాబు : C

వివరణ:

2016 సవరణ చట్టం 14 సంవత్సరాల లోపు బాలలను అన్ని రకాల వృత్తుల్లో ఎంటర్ ప్రైజెస్ లో కూడా పనిచేయటాన్ని నిషేధించింది - సరైనది

2016 చట్టం ద్వారా బాల కార్మికులకు పునరావాస సదుపాయ నిధిని ఏర్పాటు చేశారు - సరైనది

ఈ చట్టాన్ని అతిక్రమించిన వారికి 6 సంవత్సరాల నుంచి 2 సంవత్సరాల జైలు శిక్ష, 20వేల రూపాయల జరిమానా విధిస్తారు. -సరైనది

146. జవాబు : D

147. జవాబు : C

వివరణ : హూ వర్ శూద్రాస్, గాంధీ అండ్ గాంధీయిజం గ్రంథాలను అంబేద్కర్ గ్రంథరచన చేశారు - కాబట్టి డి, ఇ మాత్రమే తప్పు.

148. జవాబు :C

వివరణ :

స్వైర సిద్ధాంతం - ప్లీస్

మాతృ వంశీయ కుటుంబం - బ్రీఫాల్లిస్

పరిణామక్రమం- టి హెచ్ మోర్గాన్

బహుళకారిక కుటుంబం -. మక్సెవర్

149. జవాబు : B

వివరణ:

ప్రధానమంత్రి వయ వందన యోజన (పీఎంవీవీవై)

వయ వందన పథకాన్ని 2017లో ప్రారంభించారు. వరిష్ట పెన్షన్ భీమా యోజన 2003 విజయవంతం అవడం, అత్యంత ప్రజాదరణ ఆధారంగా. అనిశ్చిత మార్కెట్ పరిస్థితుల కారణంగా, భవిష్యత్తులో వారి వడ్డీ ఆదాయం పడిపోకుండా 60 సంవత్సరాలు, అంతకంటే ఎక్కువ వయస్సు ఉన్న వృద్ధులకు ఈ పథకం రక్షణ కల్పిస్తుంది. వృద్ధాప్యంలో సామాజిక భద్రత కల్పించడంలో పాటు, 8శాతం భరోసా పంచన్ అందించే సరళీకృత పథకాన్ని ప్రధానమంత్రి వయ వందన యోజన అని పిలుస్తారు.

150. జవాబు :B

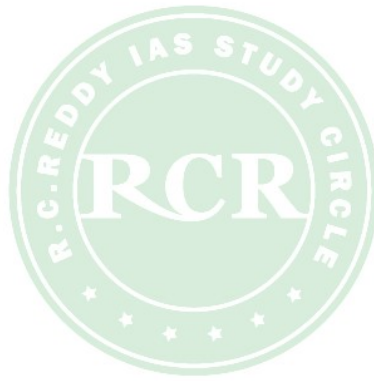
వివరణ:

భీల్ సంస్కృతిలో బహుభార్యత్వం(Polygamy) అనుమతించబడుతుంది, కానీ వధూకట్టుం ఎక్కువ కారణంగా భీల్ పురుషులు చాలా మంది, ఏకస్వామ్యాన్ని ఎంచుకుంటారు. ఒక పురుషుడికి ఒకరి కంటే ఎక్కువ మంది భార్యలు ఉంటే, మొదటి భార్య కి ఆ కుటుంబంలో అధికారం ఉంటుంది. ఆమె, మిగిలిన భార్యల హక్కులను పరిరక్షిస్తారు.

ఈ ఆచారంలో ఒక మహిళ కుటుంబంలోని సోదరులందరినీ వివాహం చేసుకుంటుంది. కాని ఇప్పుడు అలా జరగడం లేదు

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

R.C. REDDY
IAS STUDY CIRCLE